

Černá kniha

Černá kniha

hříchů ČSSD

Listopad 2005

OBSAH

Úvodní slovo předsedy ODS Mirka Topolánka	3
Podezřelé kauzy vlády ČSSD	5
Hospodářství	9
Finance	17
Doprava	24
Sociální politika	29
Bydlení	36
Zdravotnictví	40
Školství, výzkum a vývoj	45
Kultura	50
Veřejná správa	53
Právo a spravedlnost	55
Zemědělství	58
Životní prostředí	63
Obrana	67
Vnitřní bezpečnost	70
Zahraniční politika	77
Hodnocení mezinárodních a domácích institucí	84

Kapitoly publikace „Černá kniha hříchů ČSSD“ jsou řazeny obdobně jako programová prohlášení vlád S. Grosse a J. Paroubka.

Autorsky se na jejím sestavení podíleli stínoví ministři Walter Bartoš, Petr Bendl, Petr Gandalovič, Tomáš Julínek, Ivan Langer, Bedřich Moldan, Petr Nečas, Miroslava Němcová, Jiří Papež, Alena Páralová, Jiří Pospíšil, Martin Říman, Vlastimil Tlustý a Jan Zahradil; dále Hynek Fajmon, Oldřich Vlasák a pracovníci Politického a tiskového odboru HK ODS.

ÚVODNÍ SLOVO PŘEDSEDY ODS MIRKA TOPOLÁNKA

Proč „Černá kniha hříchů ČSSD“?

Sociální demokracie je u vlády déle než sedm let. Zdá se, že jí už nic nezabrání dovládnout do června roku 2006. Přichází tedy čas bilancovat výsledky jejího působení a vystavit jí účty.

Je přirozené, že ODS jako nejsilnější opoziční strana nastavuje – vedle nabídky svých alternativ – vládě zrcadlo. Tím spíše, pokud se socialisté snaží veřejnosti nabízet poněkud pokřivený obraz svého vládnutí. Výroky typu „jsme šampióni“ a „nikdy nebylo líp“ svědčí o malé sebereflexi, a o to větším chvastounství jejich autorů.

Právě tato ztráta soudnosti socialistů a nevnímání reality nás vedla k sestavení „Černé knihy hříchů ČSSD“. Věcný souhrn hříchů, nesplněných slibů, omylů a zmařených nadějí současné vládní sestavy poukazuje na ta témata, kterými se socialisté příliš nechlubí a záměrně na ně zapomínají. Vznikla tak publikace, reflektující plnění volebního programu ČSSD a programových prohlášení všech tří sociálnědemokratických vlád v tomto volebním období z jiného úhlu pohledu, než jej prezentuje sociální demokracie. Přesto nemůže být tento výčet úplný, z pochopitelných důvodů se zabývá pouze vážnějšími pochybeními.

Vláda a především její předseda se rádi chválí sami. ODS však nemá důvod skládat socialistům komplimenty, i když nikdy nebudeme tvrdit, že vše, co koalice prosadila nebo hodlala prosadit, je špatné. Přesto tvrdíme, že tato vláda, ve které se vystřídali tři premiéři, je po celou dobu své existence mimořádně nestabilní a nevýkonná. Nekonečné vnitřní spory a půtky odváděly vládní sestavu od efektivní práce, na což vždy doplácela především veřejnost. Trajektorie jejího vládnutí má navíc sestupnou tendenci. Od málo výrazné snahy něco činit v úvodu volebního období dnes směřuje pouze k mediálním divadlům a mocenským machinacím s jediným cílem: udržet se ve vládních křeslech za každou cenu.

Co dokázala vláda ČSSD

Po introvertním Vladimíru Špidlovi, který našel „zdroje“ v našich peněženkách, a po Stanislavu Grossovi, který ve své osobě nabídl jen marketingový obal bez obsahu, jsme se dočkali „martánského“ pojetí politiky v podání Jiřího Paroubka. Kdo mohl tušit, že šestnáct let po Listopadu nastoupí k moci politik, který se otevřeně paktuje s komunisty a svojí silovou, arogantní a zastrášovací politikou připomíná spíše papaláše minulého režimu?

Všichni tři předsedové vlád sociální demokracie však mají mnoho společného. Především vládu, která:

- uvrhla tuto zemi do gigantických dluhů, které budou platit ještě naše děti,
- nezvládá vysokou nezaměstnanost, dvakrát vyšší než v době odchodu ODS z vlády,
- povýšila korupci a klientelismus na standardní součást své práce,
- zametá veškeré vlastní, často mimořádně závažné kauzy pod koberec,
- zvyšuje byrokratické zatížení všech občanů a firem bez rozdílu,
- ztrpčuje podnikatelům život rostoucími regulacemi,
- dosazuje na všechna významnější místa ve veřejné správě své stranické kádry nebo kamarády,
- zvyšuje závislost občanů na státu za cenu omezování jejich svobody,
- používá část bezpečnostních složek k politickému boji,
- bezprecedentním způsobem umožňuje komunistům stále více podílet se na moci,
- nemá odvahu ani zájem provádět potřebné a seriózními experty doporučené reformy.

„Nulovou toleranci“ praktikuje ČSSD

Přestože je náš pohled na vládu kritický, neznamená to, že se ODS a priori vždy stavěla proti ní. Zde bych se rád zmínil o tzv. „nulové toleranci“, kterou často používají naši oponenti a někteří komentátoři jako příklad údajné nekonstruktivnosti ODS. Nic není vzdálenější pravdě.

Pokud budu citovat z naší „**Modré knihy**“, tak politikou „nulové tolerance“ jsme mínili „především nulovou toleranci ke všem jevům, které přinášejí zvyšující se vliv státu, vyšší stupeň přerozdělování a neudržitelný nárůst byrokracie“. V praxi to znamená, že ODS v Poslanecké sněmovně většinou podpořila zhruba 40 % legislativních návrhů vlády. Proti jsme byli v těch případech, kdy by to bylo zcela v rozporu s naším programem. K tomu ještě dodám, že poslanci ODS byli autory nebo spoluautory zhruba stovky návrhů změn zákonů, podaných v Poslanecké sněmovně. To něco vypovídá o naší aktivitě a poněkud nabourává klišé, které je o nás šířeno v některých médiích.

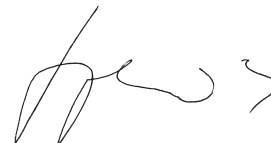
„Nulovou toleranci“ naopak v podstatě praktikují socialisté. V řadě otázek nepřipouštějí diskusi s demokratickou opozicí vůbec, nebo téměř bez výjimky naše návrhy přehlasují. Stále častěji s komunisty. To nám však nebude bránit v předkládání našich návrhů i ve zbytku volebního období, ať už se mimo jiné týkají boje proti korupci, nebo rozsáhlé liberalizace živnostenského zákona.

ODS má co nabídnout

ODS právě před rokem zveřejnila svoje základní programové teze „**Modrá šance**“ a předložila je k odborné diskusi. Jako jediní máme ucelený program, který již řadu měsíců vysvětlujeme a nadále budeme vysvětlovat široké veřejnosti. Naše volební kampaň pro parlamentní volby 2006 bude převážně pozitivní a věcná.

I proto si můžeme dovolit zveřejnit kritický pohled na působení vlády socialistů, neboť ji nejen kritizujeme, ale zároveň máme co nabídnout.

Kapitoly „**Černé knihy hříchů ČSSD**“ jsou „resortně“ řazeny podobně jako programová prohlášení socialistických vlád. Věřím, že se publikace stane užitečným zdrojem informací o vládní politice, jakož i potřebnou pomůckou pro naše kandidáty a členy při setkáních s veřejností.

Mirek Topolánek
předseda ODS

PODEZŘELÉ KAUY VLÁDY ČSSD

Následující soubor citátů z médií představuje přehled podezřelých kauz, které provázejí vládu ČSSD. Přestože se nejedná o přehled úplný, ukazují tyto desítky případů mimo jiné, jak ČSSD plní své sliby „nekompromisního boje proti korupci a klientelismu“. Potvrzují jen, že socialisté kážou vodu a pijí víno. Přispívají k tomu sami nejen svým neprůhledným rozhodováním a chováním, ale zároveň i nebyvalým byrokratickým rozšířením korupčního prostoru a neschopností tyto jevy účinně řešit a postihovat.

Unipetrol

„Žádost o právní pomoc do Česka odešleme. Určitě budeme chtít vyslechnout nejdříve pana Stanislava Grosse a Zdeňka Doležela,“ řekl včera MF DNES prokurátor z polského Krakova Jerzy Balicki, který se podílí na vyšetřování společné aféry dvou petrochemických podniků – polského PKN Orlen a českého Unipetrolu. Česká vláda totiž loni na jaře prodala Unipetrol polské státní společnosti PKN Orlen a v Polsku se letos rozeběhlo rozsáhlé vyšetřování této transakce. Nové vedení polské firmy je totiž přesvědčeno, že to byl pro Poláky nevýhodný obchod, který provázela korupce. Podle Balického existuje podezření, že se při privatizaci Unipetrolu rozdal úplatek ve výši 42 milionů eur.

(Jeden výslech skončil, druhý ho čeká: Mladá fronta Dnes, 26. 10. 2005)

„Pět na stole v českých“

Česká policie je ve vyšetřování kauzy Unipetrol pozadu. Zatím se soustřeďuje jen na to, zda si Zdeněk Doležel (pozn. bývalý ředitel kabinetu předsedy vlády S. Grosse a později J. Paroubka) říkal o úplatek. Ten na skryté kameře (lobbistovi Spyrovi) navrhoval, že „se sejdou u lesa a na stole bude pět v českých“. Spyra před měsícem do protokolu potvrdil, že Doležel si o pět milionů říkal a že to nebylo poprvé, protože o stejnou částku ho žádal už před rokem za to, že zprostředkuje schůzku mezi Grosse a Spyrovým „šéfem“, podnikatelem Tomášem Pitrem. S Doleželem Úřad vlády už rozvázal pracovní poměr.

(Jeden výslech skončil, druhý ho čeká: Mladá fronta Dnes, 26. 10. 2005)

Útěk a směnky Radovana Krejčíře

Státní zastupitelství znovu otevře případ útěku Radovana Krejčíře při červnové domovní prohlídce vily v Černošicích. Bude se totiž vyšetřovat verze, kterou popsal v rozhovoru pro MF DNES Krejčíř. Ten tvrdí, že policistům neutekl, jak zní dosavadní úřední verze, ale že odešel z domovní prohlídky po dohodě se státním zástupcem Jaroslavem Doležším. „Hledali u mě směnky na 60 milionů korun, které jsem půjčil prostřednictvím podnikatele Jakuba Konečného v březnu 2002 ČSSD. Jenže já směnky neměl u sebe ve vile, ale ve vedlejší domě. Tak mě Doležší pustil, abych pro ně došel,“ tvrdí Krejčíř.

(Krejčířův útěk z vily se znovu prošetří: Mladá fronta Dnes, 22. 10. 2005)

Byt Stanislava Grosse

Transparency International - Česká republika (TIC) vyzývá premiéra Grosse, aby věrohodně vysvětlil původ prostředků na koupi svého bytu. Případ nejasného původu peněz na koupi bytu premiéra Grosse, který otevřela MF Dnes, zdaleka nezajímá pouze její redaktory. Premiér ani po několika dnech není ochoten vnést do případu světlo a svým postojem jen zavádá příčinu k dalším spekulacím o původu prostředků. TIC je přesvědčena, že takový přístup ohrožuje důvěryhodnost vlády, kterou premiér reprezentuje, a přispívá ke vnímání vysoké míry korupce v naší zemi. Je proto ve veřejném zájmu, aby premiér co nejdříve celou záležitost věrohodně vysvětlil.

(z tiskové zprávy Transparency International, 1. 2. 2005)

Podnikání Šárky Grossové

Mladá fronta Dnes upozornila na majetkové poměry manželů Grossových. Nejprve šlo o byt na pražském Barrandově, na který si premiér vzal půjčku, jejíž původ nebyl schopen transparentně vysvětlit. Poté vyšlo najevo, že Šárka Grossová se spojila se svou známou (pozn. trestně stíhanou) Libuší Barkovou a zakoupily tři domy na Proseku, kde chtěly vybudovat bytový komplex. Barková však kromě toho vlastní dům v Nuslích, který pronajímá nevěstinci. V médiích se objevily spekulace, že veřejný dům také provozuje (pozn. ani financování tohoto projektu nebylo uspokojivě vysvětleno).

(Jak probíhala vládní krize: Lidové noviny, 1. 4. 2005)

Tajný policejní tým Mlín

Stanislav Gross založil policejní jednotku Mlín, osobně ji řídil, a zřejmě tím porušil zákon o policii. Skupina fungovala až do doby, než se Gross usadil v premiérském úřadě. Jeho hra se zpravodajskými týmy přerostla do rozměrů, které by byly v roce 1996 patrně nepředstavitelné. V souvislosti s Grossovým Mlínem se objevila podezření o sledování politiků. Gross je ovšem vehementně vyvrací. Jen těžko ale může popřít informace o tom, že zvláštní tým využíval pro své potřeby. Nový ministr vnitra František Bublan totiž přiznal, že se o existenci jednotky dozvěděl až po jmenování ministrem: „Tým Mlín jsem zdědil jako tým podřízený přímo ministrovi. Toto rozhodnutí jsem zrušil.“

(Soukromá policie velitele Grosse: Týden, 17. 1. 2005)

Podezřelé zakázky na policejním prezídiu

Podezřelé veřejné zakázky na policejním prezídiu přiměly státního zástupce k novému obvinění. Stíhaným je Vladimír Pavlík, úředník, který ročně rozhodoval o obchodech za 50 milionů korun. Kvůli hospodářským machinacím musel prezident Jiří Kolář odvolat klíčové spolupracovníky už před čtyřmi lety. Ti noví nyní čelí obdobným obviněním. Celkové škody zatím inspekce ministra vnitra vyčíslila na 20 milionů, žalobce obvinil pět Kolářových spolupracovníků.

(Na policejním prezídiu přibýlo další obvinění: Hospodářské noviny, 15. 10. 2003)

„Mlátička“ Pavel Příbyl

Když 4. srpna skládala vláda S. Grosse slib do rukou prezidenta, stal se novým vedoucím Úřadu vlády Pavel Příbyl. Před listopadem 1989 byl velitelem roty u pohotovostního pluku, policejní jednotky, která brutálně potlačovala protirežimní demonstrace. Proti představě, že by takový člověk vystupoval jménem vlády, se vzvedla vlna odporu. Příbyl se hájil tím, že „jen“ plnil rozkazy. Příbylovi zlomilo vaz zjištění, že jeho lidé v roce 1989 demonstranty nejen rozháněli, nýbrž odpůrce také surově mlátili.

(Esenbák na úřadu vlády, Nedělní svět, 24. 12. 2004)

Lidový dům

Advokát Zdeněk Altner trvá na tom, aby soud obstavil Lidový dům v pražské Hyberské ulici, kde sídlí sociální demokracie. Obává se totiž, že strana brzy nebude mít peníze na to, aby uspokojila jeho více než půlmiliardovou pohledávku. Peníze chce za to, že pro ČSSD před časem Lidový dům vysoudil. Altner řekl, že ČSSD již od roku 2000 vynaložila na kampaně nemalé prostředky. Jeho pohledávky vůči sociálním demokratům nyní řeší soudy. Tvrdí, že ze smlouvy, kterou s ním podepsal v roce 1997 tehdejší předseda strany Miloš Zeman, vyplývala odměna ve výši 10 % ceny vysouzené nemovitosti. Cenu Lidového domu přitom Altner odhaduje na 1,5 miliardy korun. Celkem po straně nyní žádá více než 591 milionů korun.

(Altner trvá na obstavení Lidového domu: Rovnost, 18. 3. 2005)

Střet zájmů ministra Zgarby

Ministr zemědělství Petr Zgarba nevidí problém v tom, že kupoval státní půdu od Pozemkového fondu v době, kdy byl poslancem (pozn. od roku 2002), členem zemědělského výboru i poradcem ministra zemědělství, ani v tom, že na pozemkovém fondu v Havlíčkově Brodě pracuje jeho manželka. Kromě toho podnikal. NKÚ při své poslední kontrole na Pozemkovém fondu prokázal, že v letech 1999 až 2003 byl tento úřad podezřelý z korupce. Jak jinak si například vysvětlit, že některé pozemky prodával, přestože je předtím nenabídl restitucentům, nebo že se ve veřejné soutěži půda prodávala za směšnou cenu, navíc na splátky na několik desetiletí.

(Střetl se Zgarba se zákonem? Rovnost - Brněnský deník, 3. 6. 2005)

Spekulace s pozemky za ministra Zgarby

Ministr zemědělství Petr Zgarba napomohl tomu, aby jeho známý, podnikatel v zemědělství Gabriel Večeřa, získal za podivných okolností velmi výhodně pozemky, a to především v Praze-Uhřetěvsi. Přestože ministr věděl, že část pozemků chce jedna z místních radnic pro stavbu bytů, neudělal nic pro to, aby je radnice získala. ODS ho kvůli tomu včera vyzvala k rezignaci. Největší část pozemků – kolem sta hektarů – připadla Večeřovi, který je získal od Pozemkového fondu za 4 miliony korun. Jejich tržní hodnota může přitom přesáhnout až 1, 5 miliardy.

(Ministr pomohl známému k pozemkům: Mladá fronta Dnes, 2. 11. 2005)

Platební agentura

Platební agentura je nezbytná pro rozdělování zemědělských dotací v zemích EU. Ještě v roce 2002 tehdejší ministr zemědělství Jan Fencl tvrdil, že v jejích přípravách je ČR na špici mezi kandidátskými zeměmi. Jeho nástupce Jaroslav Palas ovšem pak ohlásil obrovské zpoždění a kvůli časové tísni nezvolil pro výběr firmy v roce 2003 standardní výběrové řízení. Nikdo neprokázal, že časová tíseň skutečně nastala. Konkurenční firmy tvrdily, že by zakázku za půl miliardy korun zvládly levněji (pozn. podle Respektu byl Palas v podezření z převzetí úplatku ve výši 7 milionů dolarů).

(„Zelené“ tendry jsou neprůhledné a nebudí důvěru: Hospodářské noviny, 16. 6. 2005)

Lesy ČR

V roce 2004 rozhodlo ministerstvo zemědělství, že vypíše nové tendry pro všechny firmy, které dosud dlouhodobě prováděly pro státní podnik Lesy ČR lesnické práce. V únoru 2005 vyhlásilo MZe první tendr na zhruba 12 % území. Lesy ČR, řízené MZe, nepostupovaly podle zákona o veřejných zakázkách. V tendrech vítězily i firmy, které nabízely výrazně dražší ceny prací, než ty, které prohrály. Podle asociace lesnických firem bylo výběrové řízení neprůhledné. Exministr zemědělství Petr Zgarba připustil, že byly některé dobré nabídky vynechány, ale výsledky tendru nezpochybnil.

(„Zelené“ tendry jsou neprůhledné a nebudí důvěru: Hospodářské noviny, 16. 6. 2005)

Mlékárny Madeta

V roce 2002 tehdejší ministr zemědělství Jan Fencl rozhodl o prodeji více než třetiny akcií podniku zemědělcům, dodavatelům Madety. Jeho nástupce Jaroslav Palas rozhodnutí zrušil a prodal v prosinci roku 2003 akcie majiteli firmy Interlacto, spřízněnému s majitelem Madety. Zemědělci Palasův krok napadli u soudu. Ani Fencl, ani Palas vůbec na prodej akcií veřejnou soutěž nevyhlásili. Palas se navíc snažil prodej akcií zcela utajit.

(„Zelené“ tendry jsou neprůhledné a nebudí důvěru: Hospodářské noviny, 16. 6. 2005)

Skandál kolem soudce Jiřího Berky

Policie podezřívá dva vysoce postavené státní úředníky, že se pokoušeli mařit vyšetřování krachu Union banky. Kriminalisté už proto prohlédali jinak zapovězená místa: Úřad vlády a Národní bezpečnostní úřad. Podezřelými jsou totiž náměstek vicepremiéra Petra Mareše František Kozel a vedoucí kanceláře šéfa NBÚ Vladimír Šiša. Policisté se vydali prohlédat jejich kanceláře v souvislosti s vyšetřováním velkého skandálu kolem obviněného ústeckého soudce Jiřího Berky. Ten záměrně nechával krachovat firmy včetně Union banky.

(Policie prohlédala Úřad vlády: Mladá fronta Dnes, 27. 4. 2004)

Diag Human

Policie rozhodla, že obviní bývalou ministryni zdravotnictví Marii Součkovou. A to kvůli smlouvě, kterou bez výběrového řízení uzavřela v kauze miliardového sporu státu s firmou Diag Human. Součková je po exministru Petru Lachnitovi druhým vlivným sociálním demokratem, kterému za působení ve vládní funkci hrozí vězení. Marie Součková má být obviněna za to, že uzavřela desetimilionovou smlouvu s advokátem Zdeňkem Nováčkem. Součková jej pověřila, aby ve sporu s firmou Diag hájil zájmy státu, aniž by vypsal konkurs.

(Exministryni Součkové hrozí vězení: Hospodářské noviny, 7. 1. 2005)

Dálnice D47

Vláda Miloše Zemana v červnu 2002 bez výběrového řízení rozhodla, že bude uzavřena smlouva pro výstavbu ostravské dálnice D47 s konsorciem Housing & Construction (H&C). Na podzim téhož roku smlouvu napadl Šimonovský a označil ji za krajně nevýhodnou pro stát. Špidlova vláda smlouvu s H&C v březnu 2003 vypověděla (*pozn. pokuta za vypovězení smlouvy činí 650 miliónů Kč*). Policie pak prověřovala, zda nebyl při rozhodování Zemanovy vlády o přidělení zakázky konsorciu H&C spáchán trestný čin. Nakonec se rozhodla kauzu odložit.

(Výstavbu dálnice D47 zdržují spory: Právo, 12. 11. 2004)

Grippy

Polovinu stíhaček JAS-39 Grippen, které v pondělí přelétly ze Švédska na čáslavskou základnu, odmítla česká armáda převzít kvůli problémům ve spojení a navigaci. Česko si od Švédska na deset let půjčuje čtrnáct grippenů za 20 miliard korun. Jeden z největších kontraktů české armády byl od začátku kritizován (*rozhodla o něm Špidlova vláda v roce 2004*). Policie prověřovala i obvinění z korupce, ale neprokázala ho.

(Stíhačky za miliardy mají vážné potíže: Mladá fronta Dnes, 21. 4. 2005)

Neprůhledné zakázky na ministerstvu obrany

Americké vládě se nezamlouvá, že česká armáda nakupuje miliardovou vojenskou techniku, aniž by vyhlásila výběrové řízení. Velvyslanectví USA v Praze už kvůli tomu napsalo dopis Ministerstvu obrany. Armáda koncem roku rozhodla, že si do své výzbroje pořídí dělostřelecký radiolokátor Arthur za více než 1,5 miliardy korun a přenosný raketový komplet RBS-70 za více než miliardu. Úřad ministra Karla Kühnla (US-DEU) přitom oslovil vždy jednoho výrobce - švédské firmy Ericsson a Saab.

(USA se nelíbí, jak armáda nakupuje zbraně: Hospodářské noviny, 1. 2. 2005)

Zpronevěra fondu z EU

Bývalý náměstek ministra pro místní rozvoj Petr Forman (*pozn. za ministra Pavla Němce*) a jeho poradce Radim Špaček (*pozn. dříve poslanec ODA*) zůstanou spolu s dalšími třemi lidmi ve vazbě. Jsou obviněni, že okradli EU o 229 miliónů korun. Jako organizovaná skupina jsou stíháni pro zvláště závažné úmyslné trestné činy podvodu a legalizace výnosu z trestné činnosti. Hrozí jim za to od 5 do 12 let vězení. Jednalo se o peníze, které zbyly z finančních prostředků fondů Phare, které EU poskytla ČR na konkrétní a účelově vázané projekty. Na bankovních kontech se doposud podařilo zajistit 144 miliónů.

(Zpronevěra fondu z EU: ve vazbě je pět obviněných Právo, 7. 11. 2005)

Podezřelé smlouvy na ministerstvu pro místní rozvoj

Na podzim 2002 tehdejší ministr pro místní rozvoj Pavel Němec (US - DEU) porušil tabu a objednal si na některé podezřelé smlouvy, zakázky a platby z dob svých předchůdců interní audit. Na základě prvních otřesných výsledků nechal celou věc prošetřit renomovanou zahraniční firmou Deloitte and Touche. Její pracovníci předložili auditorskou zprávu, která odhalila desítky předražených staveb, nevýhodných smluv o pronájmu nemovitostí, které byly v průměru 15 – 30krát nižší, než je místně obvyklé nájemné. Ministerstvo tehdy vedli sociální demokraté Jaromír Císař a Petr Lachnit.

(Ministr proti ministrovi, Reflex, 14. 10. 2004)

Podvod na ministerstvu financí

Policejní protikorupční služba začala včera vyšetřovat rozsáhlý podvod na ministerstvu financí. Pátrá, kam před třemi lety zmizelo 46 miliónů korun. Byly to peníze vymožené z Peru jako splátka dluhu. Peníze byly z účtu ministerstva financí ve spolupráci s některými úředníky převedeny na účet soukromé firmy Anper, která je spřízněná s bývalým náměstkem ministerstva Ladislavem Zelinkou.

(Policie řeší podvod s penězi státu: Mladá fronta Dnes, 18. 6. 2005)

Prověrky NBÚ

Národní bezpečnostní úřad před časem oznámil, že důkladně přezkoumá všechny bezpečnostní prověrky, které udělal od svého vzniku až do poloviny roku 2002. Stalo se to poté, co Radiožurnál postupně upozornil na víc než dvě desítky podivně vypracovaných prověrek. Dnes se ale ukazuje, že listopadové rozhodnutí ředitele NBÚ Jana Mareše bylo pouhým alibistickým gestem (*pozn. zpochybněn byl mj. způsob, jakým byly vydávány prověrky nejbližším spolupracovníkům premiéra Grosse. Bezpečnostní prověrky, které umožňují seznamovat se s přísně tajnými materiály, dostali lidé, kteří podnikali s bývalými důstojníky StB: vedoucí Úřadu vlády Pavel Příbyl, bývalý náměstek ministra vnitra Petr Ibl nebo bývalý náměstek policejního prezidenta Václav Jakubík – v době, kdy NBÚ vedl Grossův „chránělec“ Tomáš Kadlec*)

(Přezkoumání bezpečnostních prověrek: Radiožurnál, 26. 1. 2005)

Čepro

Stát se musel zaručit za strategickou společnost Čepro, které hrozil finanční kolaps. Čepuru hrozí, že bude muset zaplatit kvůli skandálu při prodeji pohonných látek 6 miliard korun soukromým firmám. To znervóznělo banky, které se obávají o své peníze. Dva ze tří hlavních financujících ústavů - ING a HSBS - již vypověděly Čepuru úvěry v celkové hodnotě 2,5 miliardy korun. Státní Fond národního majetku proto včera navrhl, že poskytne Čepuru, které ze sta procent ovládá, garanci na financování ve výši 2,6 miliardy. Čepro zajišťuje pro stát skladování strategických zásob nafty a benzínu a vlastní i druhou největší síť čerpacích stanic EuroOil (*pozn. jde o pátou největší státem ovládanou firmu, v jejím čele působil Grossův člověk Tomáš Kadlec*).

(**Stát musí ručit za úvěry Čepuru:** Mladá fronta Dnes, 8. 12. 2004)

IPB

Překotná transakce (*pozn. nucená správa na IPB v roce 2000*) vedla k tomu, že stát pasivně převzal model navržený ČSOB. Praktickým výsledkem byly stoprocentní státní záruky za úvěry, které ČSOB převzala. V dalších letech to vedlo k tomu, že ČSOB je masově odkládala do státní Konsolidační banky, což jí stát dodnes doplácí. Parlamentní vyšetřovací komise konstatovala: „Transakční dokumenty podepsané 19. června 2000 jsou jednostranně výhodné pro ČSOB na úkor státního rozpočtu.“ Jestliže IPB potřebovala v červnu 2000 kapitálovou injekci ve výši 20 až 40 miliard, stála zatím akce „nucená správa“ kolem 150 až 200 miliard korun, a to ještě nejsme u konce.

(**Pět let od jedné nucené správy:** Reflex, 16. 6. 2005)

Arbitráž s CME

V arbitráži s firmou CME se Česká republika dopustila několika chyb. Ale na škodu, kterou CME utrpěla v souvislosti s investicí do televize Nova prý vinu nemá. A rozhodnutí stockholmské arbitráže, která České republice nařídila zaplatit CME 10 miliard korun, tak bylo nespravedlivé. K těmto závěrům dospěla sněmovní vyšetřovací komise, která zkoumala okolnosti prohrané arbitráže od roku 2003. A dolní komora Parlamentu dnes její závěrečnou zprávu schválila. (*pozn. ze zprávy komise: Komise doporučuje Ministerstvu financí ČR, aby nechalo zpracovat nezávislý audit, který by zhodnotil okolnosti výběru právního zástupce ČR v tomto sporu a jeho postup při obhajování zájmů republiky. Považuje za vhodné požádat Nejvyšší státní zastupitelství, aby se seznámilo se závěry Komise i s důkazy, které byly před ní provedeny a posoudili, zda případně nelze na základě těchto dokumentů odvodit odpovědnost konkrétních osob.*)

(**V arbitráži s firmou CME se ČR dopustila několika chyb:** Český rozhlas 6, 16. 2. 2005)

Skandály Karla Srby

- červenec 2002: Karel Srba (*pozn. bývalý tajemník Jana Kavana na ministerstvu zahraničí*) byl zatčen a obviněn z přípravy nájemné vraždy novinářky.
- srpen 2002: Policie přišla s prvním obviněním kvůli korupci v souvislosti s rekonstrukcí ambasád. Srba měl brát úplatky za zprostředkování zakázek pro ministerstvo.
- červen 2003: Českobudějovický soud poslal Srbu na osm let do věznice za přípravu vraždy.
- říjen 2003: Vrchní soud v Praze definitivně potvrdil bývalému úředníkovi odsuzující verdikt.
- únor 2004: Srba byl obviněn za pro stát nevýhodný pronájem Českého domu v Moskvě.
- květen 2004: Policie Srbu začala stíhat za podvod spáchaný při rekonstrukci Konferenčního centra Štiřín.

(**Srbova stíhání v datech:** Lidové noviny, 26. 8. 2004)

Internet do škol

Má to být alespoň malá náplast za to, že stát před dvěma lety vinou špatně uzavřených smluv tratil 884 milionů korun: školy, které mají státní počítače s internetem, získají od září výrazně rychlejší připojení. Vyšetřování, které má odhalit, kdo za nepodařenou státní zakázku může, přitom trvá už skoro rok a dosud nepadl jediný verdikt. Okruh podezřelých je totiž velmi široký. Figuruje v něm bývalé vedení ministerstva i úředníci, kteří vytvářeli podklady pro smlouvy. Většinu kontraktů podepsal Eduard Zeman a Drahomír Franěk, kterého bývalý sociálně demokratický ministr řízením projektu prověřil.

(**Buzková chce snížit ztrátu z Internetu do škol:** Lidové noviny, 19. 5. 2004)

Tunelování podniku Liberta

Ta historie se začala psát už před osmi lety, její aktuální stránky ale nejsou starší než několik dní: vůbec první ministr listopadové vlády před třemi týdny nastoupil do vězení, aby si odpykal trest za tunelování. Reč je o bývalém sociálnědemokratickém ministru financí Ivo Svobodovi a jeho nerozlučné poradkyni Barboře Snopkové. I když se snažili nástup do vězení všemožně oddálit, oba si už začali odpykávat pětiletý trest za podvod a zvýhodňování věřitele při krachu podniku Liberta.

(**Duo z Liberty: Z úřadu za mříže:** Hospodářské noviny, 17. 8. 2005)

HOSPODÁŘSTVÍ

Volební program ČSSD, 2002:

„Bratranec Tomáš, 25 let, si po škole založil s kamarádem firmu a docela se jim daří. Mají pět zaměstnanců.

Co Tomáš potřebuje?

Aby jeho firma fungovala a mohla prosperovat. Aby měla šanci v konkurenci s velkými firmami. Aby dlužník neměl více práv než věřitel.“

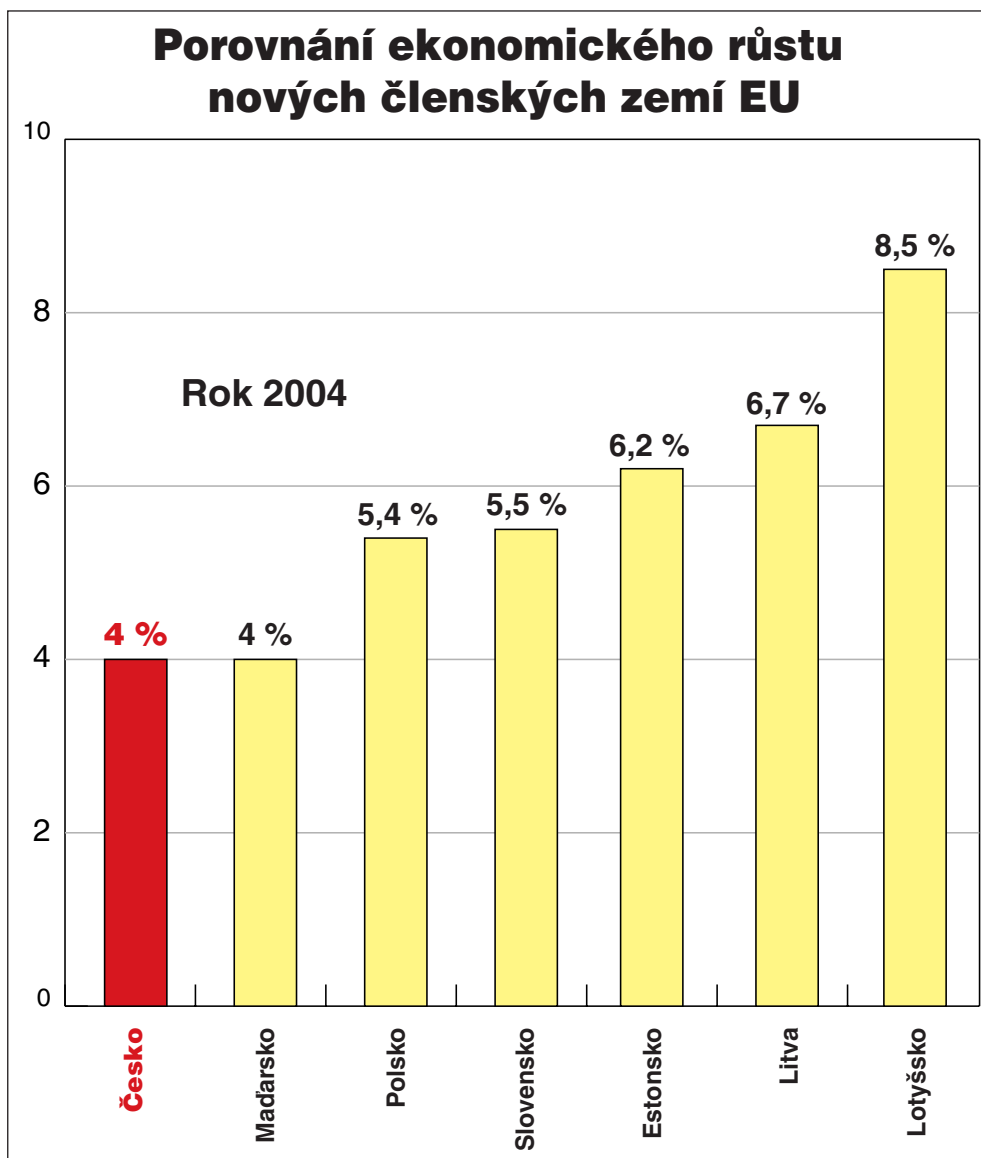
„Otec Josef, 47 let, zaměstnanec výrobního podniku. Je vyučený, vždy byl spolehlivý a šikovný dělník. Dodělal si maturitu a vypracoval se až na mistra. V poslední době se ale začíná strachovat, že by mohl o svou práci kvůli problémům podniku přijít.

Co Josef potřebuje?

Jistotu, že jeho podnik bude mít šanci prosperovat a on bude mít svou práci.“

Ekonomika v zemích, které zavedly rovnou daň, roste rychleji

- **Země, které zavedly rovnou daň, rostly ekonomicky až dvakrát rychleji než ČR.** V roce 2004 dosáhl hospodářský růst v Lotyšsku výše 8,5 %, v Litvě 6,7 %, v Estonsku 6,2 % a na Slovensku 5,5 procenta.
- Podle předpovědi Eurostatu porostou v roce 2006 rychleji ekonomiky Polska, Slovenska, Litvy, Lotyšska, Estonska, ale i Bulharska a Rumunska. Současný růst českého hospodářství je tažen měnovou situací, tedy především úrokovými sazbami, které byly dlouho na nižší úrovni než v Eurozóně. Na měnové politice ovšem nelze založit dlouhodobě udržitelný růst, ten je možný jedině díky technologickému pokroku a inovacím. Zde Česká republika výrazně zaostává.

Hospodářský růst je podpořený zadlužováním státu a domácností

- **Hospodářský růst podpořilo deficitní financování vlády.** Uvědomíme-li si, že 1 % HDP představuje cca 27 mld. Kč, pak téměř 100miliardový deficit (což jsou peníze, které vláda pumpuje do ekonomiky, aniž jsou kryty produkcí) znamená asi 3 % HDP. V tomto smyslu je nutno pohlížet na oblíbený argument ČSSD, že v roce 1997, kdy končila vláda ODS, byl růst záporný – vláda preferovala vyrovnaný rozpočet a za tím účelem došlo v létě 1997 k seškrtnání rozpočtu o téměř 50 mld. Kč. Vzhledem k velikosti tehdejšího státního rozpočtu je tato částka srovnatelná se současným deficitem.
- **Hospodářský růst je dále vykoupen stále stoupajícím zadlužováním domácností.** Podle informací ČNB dluží naši občané peněžním ústavům v polovině roku 2005 přes 328 miliard korun a zadlužování stále roste. Tento jev se může mimo jiné negativně odrazit i v soudnictví, které začíná být přetíženo stoupajícím počtem exekucí.
- Jinými slovy řečeno, naše současná spotřeba, dluhy, výdaje vlády – to vše budeme muset v budoucnu zaplatit.
- Zvýšit tempo hospodářského růstu lze jedině provedením klíčových reforem nejvýznamnějších veřejných systémů – reformou daní, veřejných rozpočtů, penzijního a zdravotního systému. K tomu však vlády ČSSD neměly odvalu ani kompetenci. Současná vláda kromě toho nemá už ani čas.
- **Vláda nevyužívá hospodářského růstu k provádění těchto strukturálních reforem, naopak po nástupu předsedy vlády Jiřího Paroubka chystá ČSSD další zadlužování.**

Ekonomický růst by mohl být masivnější

- ODS před dvěma lety zveřejnila růstový potenciál ČR ve výši 6 – 7 %. Ukazuje se jako správný – pokud by vláda byla ochotna provést nezbytné reformy.

Volební program ČSSD, 2002:

„Vláda bude pokračovat v realizaci efektivního systému podpory zejména pro malé a střední podnikatele.“

Podmínky pro podnikání se neustále zhoršují

- Socialistické vlády soustavně a trvale zhoršují podmínky pro podnikání, zejména začínajících, malých a středních podniků. Tyto podniky přitom zaměstnávají 60 % lidí a podílejí se 52 % na výkonech celé ekonomiky.
- Klíčovým programem nikoliv podporujícím, ale naopak plošně **likvidujícím drobné a střední podnikání** byla tzv. reforma veřejných financí. Zavedení minimální daně, zvýšení vyměřovacího základu, celkové zvýšení daňové zátěže včetně DPH, to vše způsobilo **pokles počtu OSVČ i malých podniků**. Jen za rok 2005 poklesl počet podnikatelů o 24,4 tisíce.
- V letech 2000–2003 poklesl počet malých a středních firem o 80 tisíc!
- **Nejohroženější sociální skupinou se za vlády ČSSD stal drobný střední stav.** Vláda je doslova cíleně likviduje opatřeními jako minimální daň, registrační pokladny, účtenky, zvyšování vyměřovacího základu, mnoha opatřeními typu „balení koblih“, apod. Dalšími likvidačními opatřeními jsou rostoucí regulace – počínaje zákoníkem práce a konče nejrůznější byrokracií dopadající na jednotlivé podnikatelské skupiny. V poslední době se regulační mánie vlády soustřeďuje na oblast maloobchodu – kolkování lihovin, omezení prodejní doby, regulace obchodních vztahů dodavatel – prodejce, regulace slevových akcí atd.

Programy jen pro pár promile vyvolených

- V porovnání s touto doslova kobercovou politikou je podpora v rámci nejrůznějších „programů“ (zejména v gesci ministerstev průmyslu a místního rozvoje) zanedbatelná (dosáhnou na ni promile podnikatelských subjektů) a ve svém důsledku škodlivá, protože je selektivní, a dochází tak **ke zvýhodňování jedněch na úkor druhých**. Totéž platí pro obdobné programy financované EU. Cílem ODS je rozsah takovýchto podpor omezit a soustředit je na podpory neutrálního typu – např. do infrastruktury.
- **Na státní podporu malého a středního podnikání dosáhlo jen 1,5 % firem**, kterým zbývající firmy přispívají na rozvoj ze svého zisku.

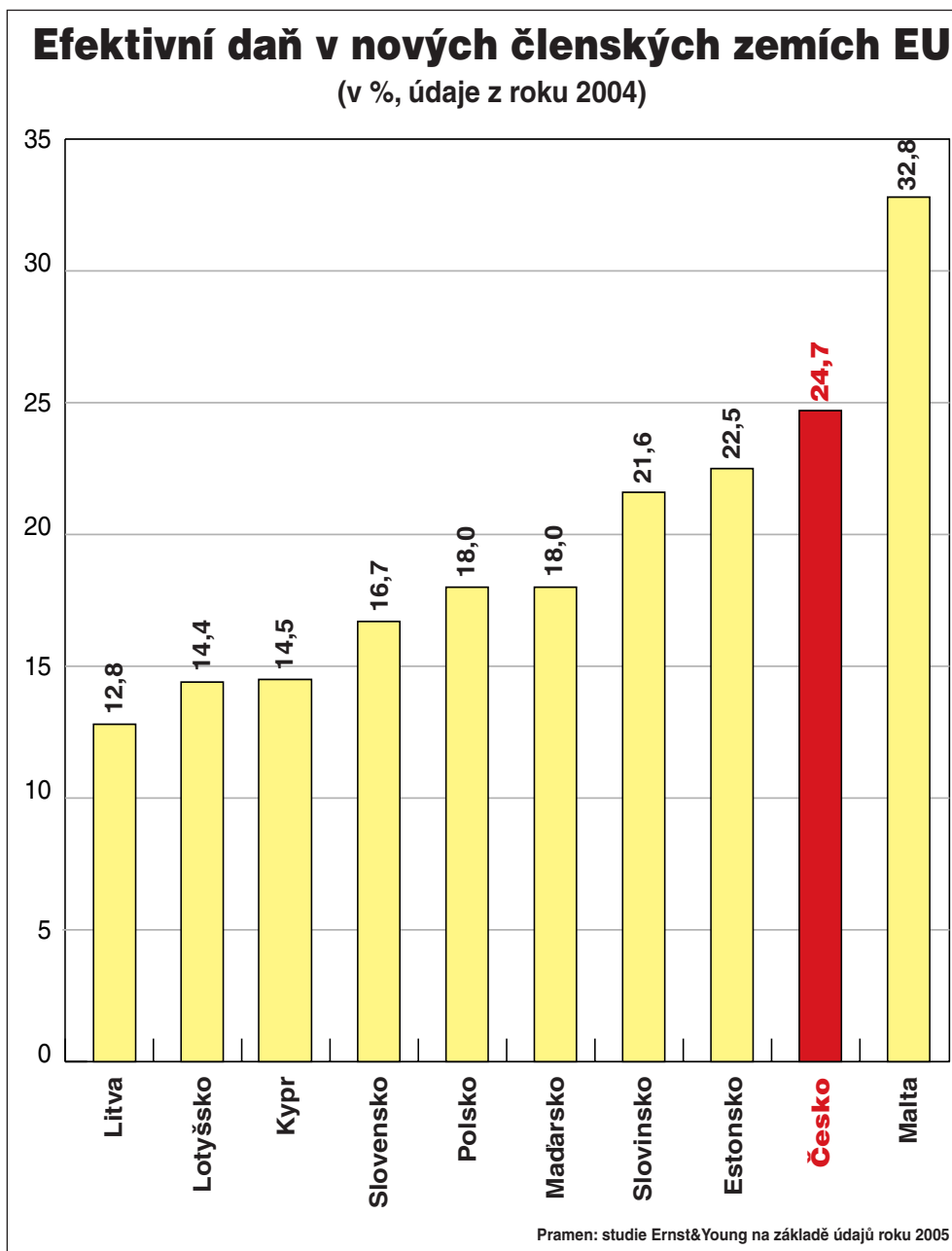
Je daleko pravděpodobnější, že Tomášova firma doplatí na výše uvedená opatření vlády, než že by se stala jednou z mála vyvolených a získala nějaké dotace. Totéž platí pro podnik otce Josefa.

Volební program ČSSD, 2002:

„Nehodláme zajišťovat rozpočtové příjmy celkovým zvyšováním daňových sazeb. Tyto sazby však nechceme ani předsně snižovat.“

V roce 2005 vybere vláda nejvíce daní v historii

- **V rámci tzv. reformy veřejných financí došlo k celkovému zvýšení daňové zátěže.** V roce 2005 vybere vláda na daních zhruba o 66 miliard korun více než v roce předchozím. Toto zvýšení není ani zdaleka kompenzováno úpravami v dani z příjmu fyzických a právnických osob. Tzv. složená daňová kvóta bude v roce 2005 nejvyšší za posledních 10 let.

Volební program ČSSD, 2002:

„Změnit strukturu ve prospěch posílení váhy přímých daní (z příjmu) oproti daním nepřímým (DPH)“

Změny v daních jsou v úplném rozporu s programem ČSSD

- Tento závazek je v absolutním rozporu se skutečností. Tímto slibem se zřejmě chtěla ČSSD zalíbit důchodcům a lidem žijícím ze sociálních dávek resp. s velmi nízkými příjmy, kteří přímé daně neplatí vůbec nebo jen v minimální výši (na rozdíl od DPH, kterou platí v ceně zboží i oni).
- **Ve skutečnosti vláda učinila přesný opak, když nejprve zvedla nepřímé daně, a to zařazením zboží v 5% sazbě do 19%** (Snížení základní sazby z 21% do 19% tento růst zdaleka nevykompenzovalo) a zvýšením daní spotřebních (jen na dani z pohonných hmot vybere vláda v roce 2005 o více než 20 miliard více než v roce předchozím!)
- Na druhé straně mírně snížila přímé daně právnickým osobám a některým skupinám fyzických osob – sice spíše propagačně než skutečně významně, nicméně je to krok proti volebnímu programu.

Z uvedeného vyplývá základní fakt, že daňová politika ČSSD je absolutně chaotická, náhodná a kampaňovitá.

Volební program ČSSD, 2002:

„Uplatňování účinných investičních pobídek pro zahraniční i tuzemské firmy.“

Investiční pobídky jsou jen pro vybrané

- Pojem „účinné investiční pobídky“ vláda překládá jako masivní dotace několika promile vybraných podnikatelských subjektů. Těmto firmám již bylo přislíbeno téměř 80 miliard korun, přičemž doposud vláda zaplatila asi čtvrtinu. Zbytek bude doplacen do roku 2009, to znamená, že toto břemeno vláda nakládá i na budoucí kabinetu.
- O efektivnosti této politiky svědčí i skutečnost, že v rámci pobídek přislíbily firmy vytvořit 55 tisíc pracovních míst (srovnej s počtem nezaměstnaných, kterých je desetkrát více!).
- **Znamená to, že každé takto vytvořené pracovní místo přijde daňové poplatníky na 1,4 miliónu Kč!**

Investiční pobídky vytvářejí nerovné podmínky

- Nejhorší vlastností tohoto systému je vytváření nerovných podmínek, kdy „nevybrané“ firmy jsou nejen znevýhodněny samotným faktem, že subvence nedostaly, ale ještě si navíc ze svých daní platí takto vzniklou konkurenci. Není totiž ani zdaleka pravdou, že pobídky dostávají jen firmy z oborů, které v ČR nejsou. Máme k dispozici mnoho příkladů, že je získají firmy nejen ze stejného oboru, ale i regionu. Tam pak dochází k přetahování pracovníků, čímž číslo o vytvoření tisíců nových pracovních míst získává iluzorní nádech.
- **Platí, že každé takto nově vytvořené místo vytěsňuje jiné pracovní místo z trhu.** O tom svědčí i skutečný vývoj nezaměstnanosti v regionech, kde byly realizovány velké investiční akce uvedeného typu. Např. druhá největší investice, závod firmy Philips v Hranicích na Moravě, nepůsobil téměř žádnou změnu ve vývoji tamní nezaměstnanosti.

Tomášova a Josefova firma dotují pochybnou vládní politiku.

Tomášova firma s 5 zaměstnanci nepochybně bude patřit mezi ty, které svou prací dotují tuto pochybnou vládní politiku. Podle popisu Josefova podniku bude tento s největší pravděpodobností mezi ty starší, tuzemské, které může „dorazit“ příchod zahraniční firmy dotované pobídkami se stejnou nebo podobnou náplní. Josefovy obavy jsou oprávněné.

Volební program ČSSD, 2002:

„Budeme pečovat o rozvoj obchodní sítě.“

Socialisté chtějí omezit pracovní dobu v supermarketech

- Za příklad „péče“ o rozvoj obchodní sítě lze považovat tlak levice na omezení pracovní doby v supermarketech. Prosazovali ho poslanci ČSSD a KSČM a ve skutečnosti je namířeno především proti zákazníkům. **Tento návrh nás vrací o 20 let zpět, jde o další nesmyslnou regulaci podnikání.** Vedl by ke snížení komfortu pro zákazníka, který je dnes již zvyklý nakupovat, kdy potřebuje, a nikoli, kdy mu to stát předepíše jako za totality. Toto opatření by bezpochyby vedlo i ke zvýšení nezaměstnanosti. Sociální inženýři chtějí opět lidem předepisovat, jak se mají chovat a jak mají trávit volný čas.

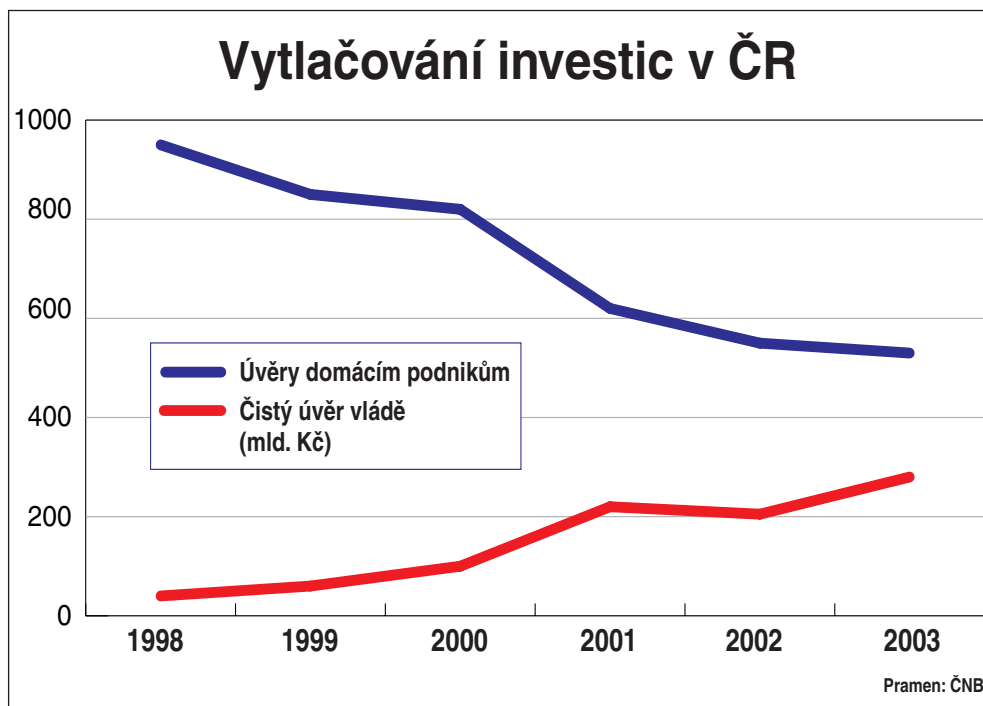
Programové prohlášení vlády J. Paroubka, 2005:

„Cílem vlády je urychlení hospodářského růstu na základě inovací, investic do moderních technologií a podpory malých a středních podniků.“

„V současné době je zřejmé, že česká ekonomika je v nejlepší kondici za posledních deset let.“

Hlavní nedostatky hospodářské politiky ČSSD

- **vysoká míra zdanění** (daně jsou v roce 2005 nejvyšší za posledních 10 let),
- **nestabilní podnikatelské prostředí** (neustálé změny zákonů),
- **vysoká míra regulace** (podnikatel místo aby podnikal, musí více a více „papírovat“),
- **nepružný trh práce** (zaměstnavatelům se nevyplácí zaměstnávat),
- vytlačování soukromých investic vládními (deficitní financování),
- orientace na zahraniční investice s nízkou přidanou hodnotou (investiční pobídky především pro „montovny“),
- neschopnost reformovat veřejný sektor (zdravotnictví, sociální systém, školství),
- neschopnost a neochota přizpůsobit požadavky EU našim potřebám (normy jsou často tvrdší než ve vyspělých státech EU); **špatně vyjednané přístupové podmínky k EU**,
- ustupování státním a polostátním, i zahraničním, monopolům a z toho vyplývající prudký růst cen plynu, vody, elektřiny, bankovních, pojišťovacích a poštovních služeb, televizních a rozhlasových poplatků, uhlí atp.
- **propletání zájmů lobbyistických skupin, vládních úředníků a vládních politiků; skandální privatizace dosud státních podniků („pět v českých“) a státní půdy**,
- daňový režim je nastaven tak, aby obdarovával zahraniční firmy z kapes daňových poplatníků; vláda se ani nepokouší motivovat zahraniční podniky, aby zdaňovaly zisky v České republice.

- Výsledkem této politiky je trvale vysoká nezaměstnanost a pokles ekonomické aktivity českých podnikatelů. Podle studie Deutsche Bank vytlačují zahraniční investice domácí v prakticky stoprocentní míře, klesá podíl českých podniků na exportu ve prospěch podniků ze zahraniční majetkovou účastí, klesá počet malých podniků – živnostníků. V počtu inovací jsme na chvostu zemí EU, i za státy menšími a donedávna podceňovanými (Estonsko, Irsko, Finsko).
- Díky hospodářské politice ČSSD se z České republiky stává dodavatel levné pracovní síly, a ani pro tu není dost pracovních míst.

Hospodářský růst byl vyšší za vlády ODS

- Programovému prohlášení vlády by slušela přesnost. Pravdou je, že v uplynulých deseti letech rostl HDP rychleji v roce 1995, a sice 5,9 %. V roce 1996 činil hospodářský růst 4,2 % HDP.

Programové prohlášení vlády S. Grosse, 2004:

„Dosažení plně efektivní zaměstnanosti je strategickým cílem vlády.“

Nezaměstnanost je stále vysoká

- **Nezaměstnanost se rychle po nástupu ČSSD k moci vyšplhala na úroveň kolem 500 tisíc lidí bez práce a zůstává zde navzdory proklamacím každé další vlády.** V září 2005 bylo o 50 tisíc lidí víc bez práce než v době nástupu vlády V. Špidly v roce 2002.
- Především stoupá počet dlouhodobě nezaměstnaných (viz kapitola „Sociální politika“).

Programové prohlášení vlády S. Grosse, 2004:

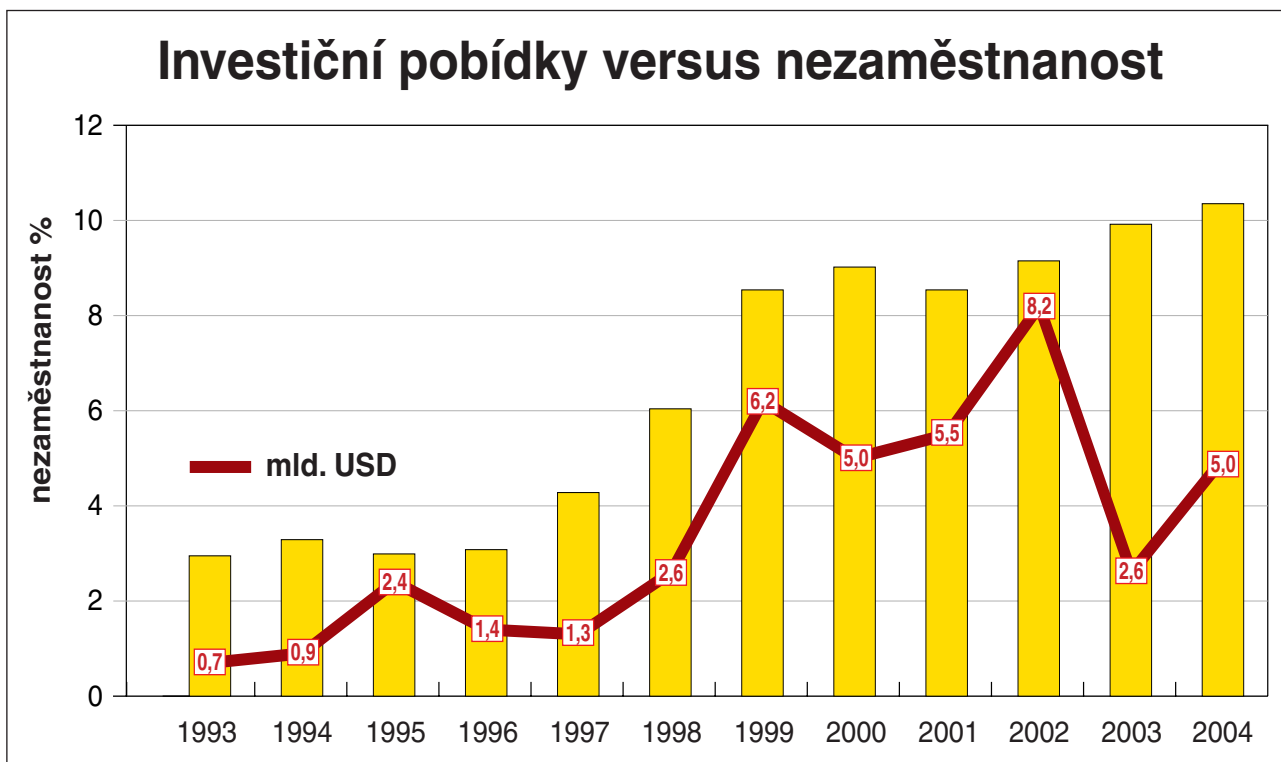
„Vláda zpracuje novou střednědobou hospodářskou strategii na základě zásad Lisabonského procesu.“

Programové prohlášení vlády J. Paroubka, 2005:

„Vláda schválí novou střednědobou Strategii hospodářského růstu České republiky na roky 2005–2013 na základě zásad reformulované Lisabonské strategie, která se stane základním dokumentem pro koordinaci činností vlády.“

Lisabonská strategie není cesta správným směrem

- Tyto sliby dokumentují prázdnotu a absenci vlastních myšlenek. Několik týdnů po zveřejnění prohlášení vlády S. Grosse v samotném lůně EU, v Evropské komisi, vznikl názor, že Lisabonská agenda není cesta správným směrem a že její závěry je nutno přehodnotit. Stejně tak tzv. reformulovaná strategie se na jaře roku 2005 setkala se značným odporem některých členských států. Zatím není vůbec jasné, jakým směrem se tzv. Lisabonská strategie bude ubírat. Stanovit takto konfušní dokument jako základní pro činnost vlády (a tedy celé země) je neodpovědné.

Programové prohlášení vlády J. Paroubka, 2005:

„Vláda bude důsledně pokračovat ve zlepšování právního prostředí pro podnikání zejména urychlením zápisu do obchodního rejstříku, zřízením jednotného registračního místa pro podnikatele na živnostenských úřadech, prosazením možnosti zavedení editační povinnosti v daňové správě a zjednodušením a zrychlením úpadečného řízení.“

Reformu obchodních rejstříků navrhla ODS

- Urychlení zápisu do obchodního rejstříku slibovala vláda tak dlouho, až nezbylo opozici než připravit vlastní návrh, který byl přijat, a vláda tak splnila jeden z bodů svého programu. Vláda ho následně znehodnotila přípravou takových formulářů, které celé řízení pro zápis do obchodních rejstříků pouze zkomplikovaly.

Programové prohlášení vlády J. Paroubka, 2005:

„Vláda zajistí provedení analýzy právních předpisů za účelem identifikace administrativní zátěže, která je kladena na podnikatele, a připraví návrhy na změny příslušných právních předpisů tak, aby došlo ke snížení této zátěže minimálně o 20 %...“

Administrativní zátěž roste

- ODS trvale – po celou dobu vlády ČSSD – upozorňuje na enormní růst administrativní zátěže. Tento slib je
  1. naprosto nereálné splnit do parlamentních voleb,
  2. při pohledu na legislativní návrhy, které vláda dále předkládá parlamentu, je evidentní, že skutečností bude daleko spíše opak – tedy zvýšení zátěže.

Programové prohlášení vlády J. Paroubka, 2005:

„V rámci legislativního procesu bude vláda důsledně požadovat, aby součástí vládě předkládaných právních norem bylo zpracování analýzy dopadů na podnikatelské prostředí...“

Analýza nebyla předložena

- Tento slib jako by z oka vypadl návrhu ODS již v roce 2003: „je zapotřebí zřídit ekonomickou radu vlády, jejímž úkolem bude dohlížet, aby nově navrhované normy nebyly v rozporu se základními pravidly zdravého fungování ekonomiky. Vzhledem k enormnímu množství norem přijatých po roce 1997 je nutné, aby tímto auditem prošly i dnes platné předpisy, zejména podzákonného charakteru.“
- Vláda ovšem tento slib neplní. Zatím nebyl do parlamentu předložen zákon, který by takovou analýzu obsahoval.

Programové prohlášení vlády J. Paroubka, 2005:

„Vláda zajistí maximální využití zdrojů fondů Evropské unie při přípravě nového programovacího období na roky 2007-2013; bude i nadále usilovat o efektivní propojení finančních zdrojů pro podporu podnikání z fondů Evropské unie, státního rozpočtu a prostředků soukromého sektoru (zejména komerčních bank).“

Čerpání z fondů z EU je nedostatečné

- Stávající čerpání z fondů EU je zcela nedostatečné a u některých programů hrozí, že nebudou vyčerpány (například Operační program Rozvoj lidských zdrojů). Některá ministerstva stále nemají schválený audit, což je předpokladem čerpání finančních prostředků.

Programové prohlášení vlády J. Paroubka, 2005:

„Vláda přijme opatření ke snížení a zjednodušení administrativy živnostníků prostřednictvím možnosti uplatnění zvýšené paušalizace nákladů.“

Administrativa pro podnikatele je nesystematická

- Paušalizace je pouze jednou z možností (správnou), jak lze živnostníkům zjednodušit administrativu v oblasti daní. Ani jedna vláda v průběhu tohoto volebního období nepřišla s návrhem systematické reformy daňového systému. Vždy šlo o partikulární nápady, často jdoucí proti sobě. V posledním návrhu ČSSD vytváří komplikovaný systém možnosti paušalizace nákladů, kdy je znevýhodněna duševní práce před manuální.

Programové prohlášení vlády J. Paroubka, 2005:

„Vláda zkvalitní a zpřehlední environmentální legislativu s cílem podpořit rozvoj perspektivních šetrných technologií, zvýšit efektivitu českých podniků a posílit jejich konkurenceschopnost na vyspělých světových trzích.“

Environmentální legislativa je nepřehledná

- Do této chvíle všechny vlády od roku 1997 environmentální legislativu zpřehledňovaly a komplikovaly. Rozvoj šetrných technologií by se měl rozvíjet na bázi ekonomické výhodnosti, nikoliv státních subvencí. Současná vládní politika v oblasti tzv. obnovitelných zdrojů, ekologických daní a podpory výroby biolihů jsou příklady těch nejméně vhodných přístupů, které jednoznačně poškozují konkurenceschopnost českého průmyslu.

Programové prohlášení vlády J. Paroubka, 2005:

„Vláda bude důsledně dbát na ochranu české spotřebitelské veřejnosti a českých výrobců; bude i nadále pokračovat v ochraně občanů proti nekalým obchodním praktikám a proti klamavé reklamě.“

Kampaň na ochranu spotřebitelů poškozuje spotřebitele

- Kampaň na tzv. ochranu spotřebitelů, která v posledních měsících dosahuje nevídaných rozměrů, v konečném důsledku spotřebitele poškodí. Každá regulace znamená náklad, který musí někdo zaplatit – nakonec to není nikdo jiný než konečný spotřebitel.

Programové prohlášení vlády J. Paroubka, 2005:

„Vláda bude usilovat o propojování průmyslových aktivit s rozvojem dopravní infrastruktury; vedle rozvoje silniční a dálniční sítě bude prioritně podporovat hromadnou železniční dopravu, přičemž v rámci potřeby nových železničních dopravních prostředků bude sledovat i významnou příležitost pro české průmyslové firmy.“

Financování železniční dopravy bez reforem je vyhazování peněz

- Tento slib je naprosto mimo možnosti krátkého mandátu vlády. Podpora hromadné železniční dopravy podle představ všech vlád ČSSD znamená stále vyšší dotace (jen provozní dotace Českým drahám a. s. činí 13 mld. korun ročně), při snižujících nebo stagnujících výkonech v nákladní resp. osobní dopravě.

Programové prohlášení vlády J. Paroubka, 2005:

„Vláda podpoří snižování energetické náročnosti národního hospodářství; v této souvislosti přijme aktualizovaný Národní program na podporu úspor energie a využití obnovitelných zdrojů energie na rok 2006, k naplnění tohoto cíle se zaměří na podporu efektivního využití obnovitelných a v podmínkách ČR efektivních energetických zdrojů.“

Vláda pokřivuje trh s energiemi

- Energetická (ne)náročnost hospodářství musí být v tržním systému soukromou věcí jednotlivých subjektů, počínaje rodinami a konče podniky. „Dbaní“ vlády bude vždy znamenat pokřivení trhu a cenových signálů. Důkazem je schválený zákon o „podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů“, který zavádí dotování málo efektivní výroby elektřiny obrovskými částkami (min. 8 miliard Kč ročně, a to přímo z kapes občanů).

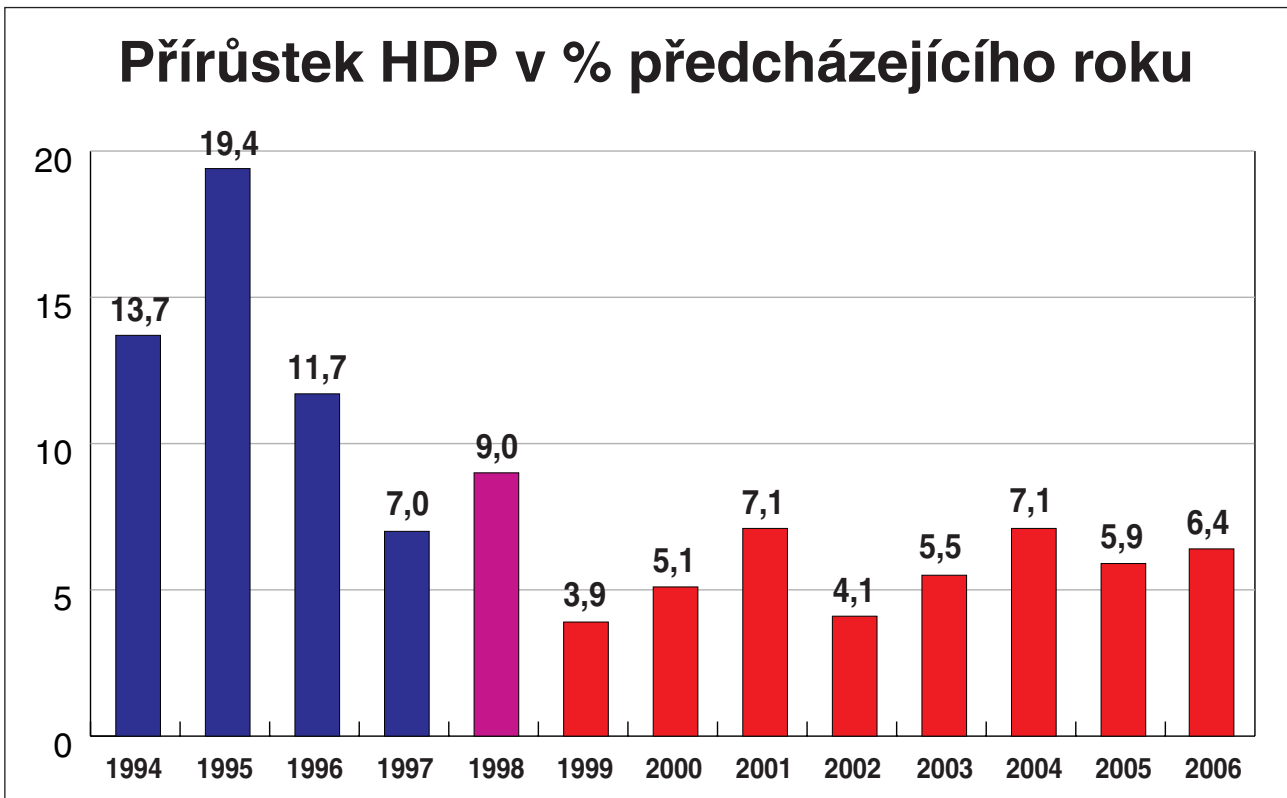

Programové prohlášení vlády J. Paroubka, 2005:

„Za účelem podpory výzkumu, vývoje a inovací bude vláda dbát o provázání politiky výzkumu a vývoje s politikou inovační a o návaznost inovační politiky na výsledky průmyslového výzkumu a vývoje a jejich efektivní uplatňování v nových inovovaných produktech, technologiích a službách. Výsledky projektů průmyslového výzkumu a vývoje musí sloužit jako vstup pro projekty technických inovací.“

Inovace nemají být výsledkem státní politiky

- Inovace jsou vždy spíše výsledkem podnikatelského nápadu než nějaké státní politiky. Nejlepší podporou inovací je proto vytváření příznivého, konkurenčního a stabilního podnikatelského prostředí, ve kterém se vyplatí plánovat a investovat dlouhodobě.

Závěr

- V hospodářské oblasti promeškaly vlády pod vedením ČSSD možnost zjednodušit právní prostředí pro podnikání a snížit odvodové zatížení podnikatelské sféry. Jak Zemanova, Špidlova i nakonec Grossova vláda postupovaly směrem opačným (nejvíce samozřejmě vláda Vladimíra Špidly; Zeman byl přece jen držen v jistých mezích opoziční smlouvou a tolerančním patentem a Gross měl příliš málo času).
- Některé návrhy Paroubkovy vlády jdou správným směrem. Otázka je, do jaké míry jsou míněny vážně, když uplynulých 7 let směřovala politika stejné strany opačným směrem. A především, do konce volebního období zbývá příliš málo času na realizaci velkého a komplikovaného souboru návrhů. To vzbuzuje podezření, že se spíše jedná o jakýsi výčet předvolebních slibů než o vážně míněný návrh. Daleko serióznější by bylo slíbit několik málo kroků, a ty skutečně naplnit. To, co navrhuje tato vláda, je nespílitelné a pro každého bude užitečně provést si příští rok na jaře vyhodnocení tohoto programového prohlášení.

FINANCE

Volební program ČSSD, 2002:

„Chceme více přehlednit daňový systém a změnit strukturu ve prospěch posílení váhy přímých daní z příjmu oproti daňům nepřímým (spotřební, DPH).“

Vláda naopak posilovala váhu nepřímých daní

- Socialisté nastolili naprosto opačný trend. **Za jejich vlády poklesne výběr přímých daní o 40 miliard Kč a naopak výnos z nepřímých daní stoupne o 114 miliard Kč.**
- Vstup ČR do EU si vyžádal přesuny v rámci sazeb DPH. Minimální sazba v EU je 15 %, mimo výjimek, které si každý nový členský stát mohl vyjednat. **ČR si těchto výjimek vyjednala nejméně ze všech.**
- **Vláda tohoto faktu využila k nejvyššímu zvýšení daní v historii ČR.** Na DPH vybere navíc kolem 25 miliard Kč, přičemž přesuny v DPH kvůli členství v Evropské unii vyžadovaly zvýšený výběr ve výši „pouze“ 12 mld. Kč. Vládní koalice tak prosadila navíc 13 mld. a zvýšila DPH dvakrát více, než bylo nutné.
- Většinu zboží a služeb zařadila do vyšší 19% sazby, tedy o 4 % vyšší, než je požadované minimum. **V důsledku toho výdaje rodin vzrostly v průměru o 8,5 tisíce Kč ročně.** Jen částečně a jen některým budou kompenzovány, narůstá přerozdělovací proces.
- Nad rámec požadavků EU vláda prosadila přesuny v DPH u vstupného na sport, půjčování knih, krmiva pro zvířata, zemědělských a chovatelských prací, hnojiv, svozu domovního odpadu, antikoncepce, dámských hygienických potřeb, rybolovu, těžby dřeva, chovu ryb.
- **Novela nejvíce postihla především chudší vrstvy, tedy voliče ČSSD, kterým se snížila životní úroveň.** Dále podnikatele v oblasti některých služeb (restaurace – dnes výjimku uplatňuje 8 členských zemí, kadeřnictví, čistírny a prádelny, opravy obuvi, fotografické služby, jazykové a další vzdělávací kurzy...) nebo třeba zemědělce, kteří už tak doplatili na špatné vyjednávání vlády v rámci přístupu do EU.

Volební program ČSSD, 2002:

„Počítáme s možností společného zdanění příjmů manželů či daňového zvýhodnění rodičovství.“

Společné zdanění manželů je diskriminační

- Socialistická vláda v roce 2004 prosadila novelu daně z příjmu, zavádějící tzv. společné zdanění manželů. ODS od počátku upozorňovala na skutečnost, že jde o legislativní paskvil, který drasticky komplikuje už tak složitý a administrativně náročný daňový systém.
- Ministerstvo financí podcenilo dopady této novely na statisíce rodin. **Společné zdanění manželů v podání vlády ČSSD daňově trestá:**
  - rodiny, kde manželé mají přibližně stejné příjmy,
  - střední vrstvy,
  - rodiny, které mají více než čtyři děti,
  - bezdětné rodiny.
- Změny naopak nejvíce zvýhodňují rodiny s jedním dítětem, ve kterých jeden z manželů dosahuje výrazně vyšších příjmů (typově rodina ministra a jeho manželky s nízkými příjmy). **Nemotivuje lidi vydělávat více, daňově by si pohoršili.**
- Princip tohoto daňového zvýhodnění není nic jiného než skryté zvýšení daní rodin a zavedení fiktivního plošného přídatku na děti. Tento návrh dále způsobuje, že určité typy rodin si daňově pohorší, zatímco k rodinám bez vyživovaných dětí je zcela neutrální. **Postiženy budou mj. rodiny vysokoškolsky vzdělaných lidí a vysoce kvalifikovaných odborníků** (lékaři, profesori, docenti, vědci, projektanti atd.).
- Úplné rodiny s dětmi zaplatí na daních 1,5násobek částky, kterou dostanou na dávkách. Připočteme-li k dani z příjmu ještě povinné odvody, je to dokonce trojnásobek.

Programové prohlášení vlády V. Špidly, 2002:

„Vláda po celé čtyřleté období nebude zvyšovat celkové daňové zatížení a bude stabilizovat daňovou kvótu na úrovni roku 2000 včetně realizace opatření proti jejímu možnému autonomnímu poklesu.“

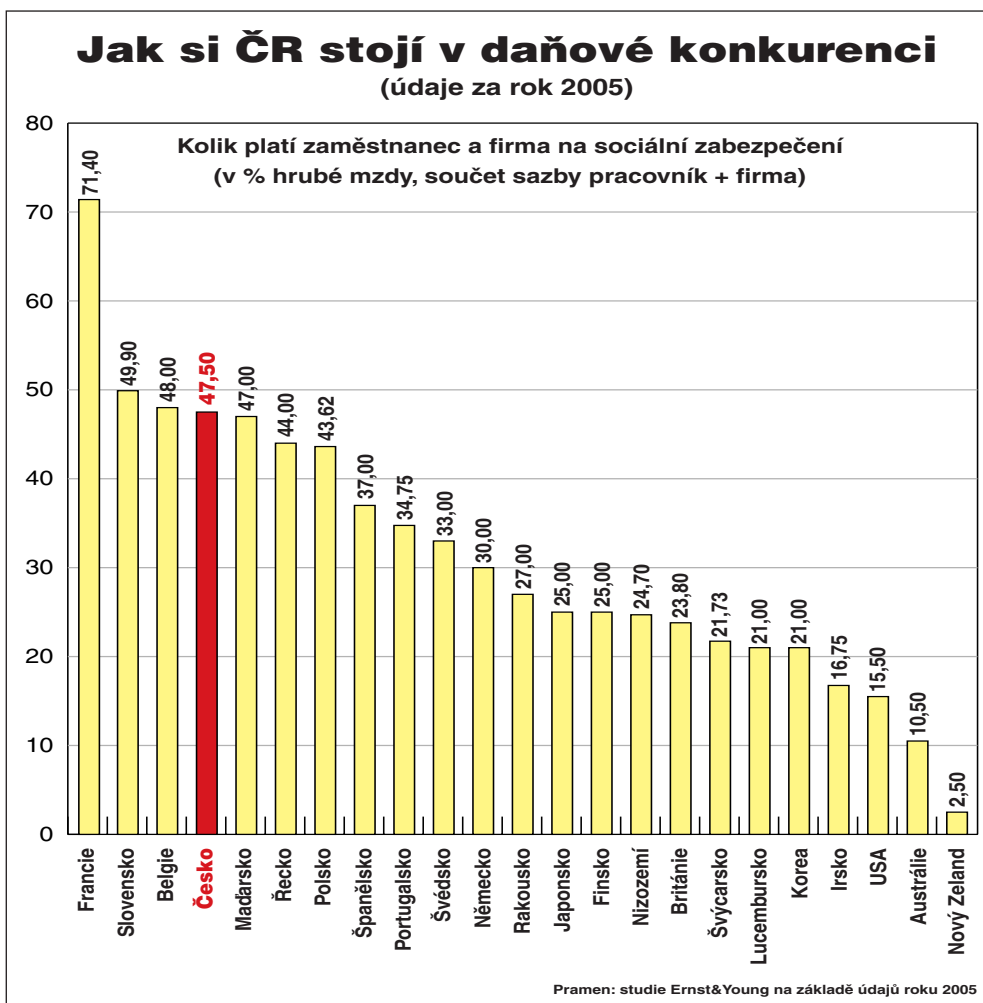
Celkové daňové zatížení stoupalo

- **Celkové daňové zatížení** (složená daňová kvóta, tedy součet daňových příjmů a příjmů z pojistného) **v letech 2000 – 2005 nepřetržitě stoupalo.** Zatímco v roce 2000 činila složená daňová kvóta dle metodiky OECD 35,9 % v poměru k HDP, v roce 2002 to bylo 36,9 % a v roce 2005 již 38,1 %. Vláda tak nesplnila svůj slib, který byl obsažen v jejím programovém prohlášení z roku 2002.
- Ve výhledu na rok 2006 má dosáhnout složená daňová kvóta zhruba úrovně roku 2004. Z toho vyplývá, že vláda neustále zvyšovala celkové daňové zatížení, a teprve v poslední době se ho snaží kosmeticky snižovat.

Celkové daňové zatížení patří k nejvyšším na světě

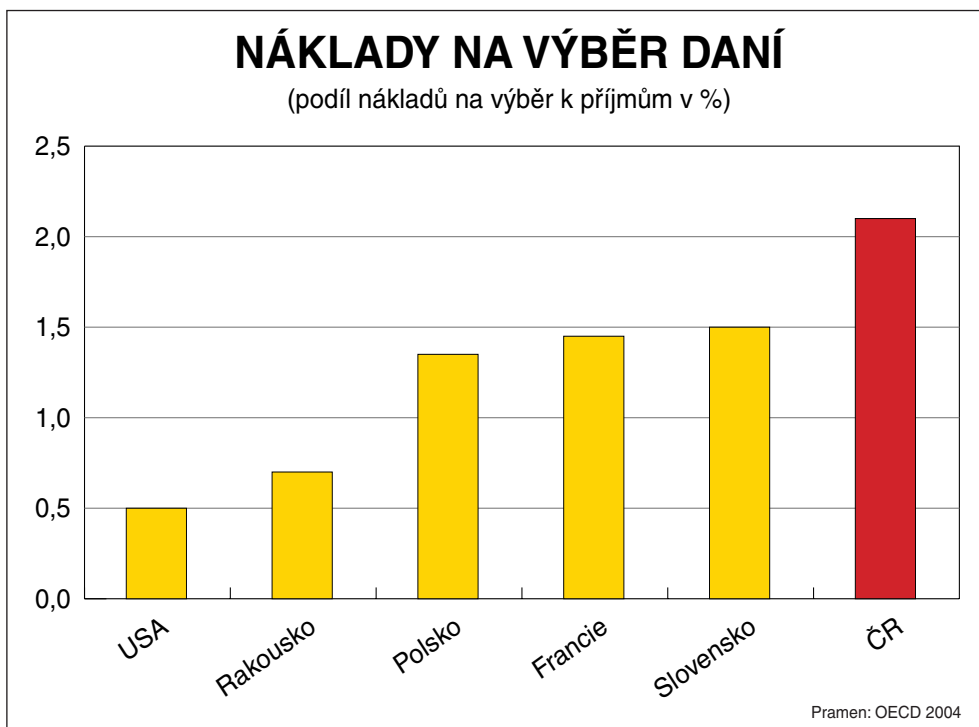
- Celkové daňové zatížení je u nás stále velmi vysoké. **Tuzemské podniky platí ze svých zisků 2. nejvyšší daň mezi 10 novými členskými státy Evropské unie.** Vyplývá to ze studie (březen 2005) společnosti Ernst & Young, která porovnává jaké daně platí průmyslové podniky nejen podle sazeb, ale i po započtení všech možných odpočtů a úlev.

- Podle údajů amerického časopisu Forbes (září 2005) je **v ČR 17. nejvyšší daňové zatížení na světě** z 56 sledovaných zemí.
- Daně jsou jen menší částí toho, co rozpočty podniků a domácností zatěžuje. Ještě hůře jsou na tom s odvody sociálního pojištění. **V tomto směru patří ČR mezi 24 vyspělými zeměmi na 4. nejhorší místo. Firma a zaměstnanec dohromady odvedou na odvody státu 47,5 % hrubé mzdy!**
- Okolní státy snižují daně rychleji než ČR. Daně v nedávné době snižovalo pět z deseti nových členských států, nejvíce Slovensko a Polsko.
- Daňová válka v nové části Evropské unie už donutila k reakci i staré členské země:
  - např. Rakušané snížili od ledna 2005 daně podnikům z 34 na 25 %,
  - plán, jak ulevit podnikatelům a ztenčit houstnoucí řady lidí bez práce, představil v roce 2005 i bývalý německý kancléř Schröder – snížit sazbu z 25 na 19 %.

Daňová správa u nás patří k nejdražším na světě

- **ČR má v současnosti jedny z nejvyšších nákladů na výběr daní ze všech zemí OECD** – cca 2,1 % z daňových výnosů. Např. v USA si stěžují, že 0,5 % z daňových výnosů znamená neefektivní správu daní, Polsko a Maďarsko čerpá z daňových výnosů cca 1,3 %. Slovensko mělo před reformou zhruba 1,5 %, nyní dojde k poklesu.
- **Výběr některých daní v ČR stojí více, než vynášejí.** Příkladem je dědická daň, na níž stát vybere ročně 100 miliónů Kč a za výběr stát utratí 170 miliónů Kč. Náklady v poměru k výnosu z daně činí přesně 165,8 %.
- U daně darovací činí výběr ročně cca 600 miliónů Kč, přičemž náklady státu na výběr se pohybují kolem 200 miliónů Kč (36,6 %).
- Zjednodušení celého systému by přineslo redukci těchto nákladů, která může vyrovnat počáteční ztrátu výnosů. Zjednodušení, tj. zlevnění správy daní, by mohlo na straně nákladů přinést úsporu min. 6 mld. Kč, což by částečně kompenzovalo výpadek na straně výnosů.

Den daňové svobody

- Den daňové svobody je den, kdy přestáváme vydělávat na stát a vyděláváme na sebe. Metodika pro výpočet dne daňové svobody je dána OECD, proto je možno situaci v porovnávaných zemích objektivně vyhodnotit. Nezapočítávají se nepřímé daně (DPH, spotřební daně), ale pouze daně přímé (daně z příjmů, sociální a zdravotní pojištění).
- Na začátku 20. století byl tento den v lednu. Za 1. světové války a v následujícím období daně prudce stouply a od té doby stát a jeho správa spotřebovává a přerozděluje stále více peněz.
- Mezi nejlepší země, kde je den daňové svobody již v dubnu, patří Jižní Korea, Irsko a USA. Mezi nejhorší země, kde je tento den až v červenci, patří Francie, Dánsko a Švédsko.
- **V ČR se za vlády ČSSD den daňové svobody neustále vzdaloval, v roce 2005 jím je 14. červen.** Pro srovnání: na Slovensku byl letos o týden dříve, tedy 7. června.

Daňové prázdniny pro vyvolené

- Politika daňových prázdnin, úlev a pobídek je vysoce nespravedlivá. V roce 2004 byly odpuštěny daně 35 velkým, převážně zahraničním investorům. Nulové daně pro pár vyvolených znamenají vyšší daně pro ostatní. **Tisíce dalších menších českých firem musely platit daně, zatímco desítky vyvolených mělo daňové prázdniny.**

Socialisté podporují daňovou harmonizaci

- Bývalý předseda vlády Stanislav Gross při návštěvě Francie na jaře 2005 podpořil v rozhovoru pro deník Le Monde daňovou harmonizaci v rámci EU. Nikdo z představitelů ČSSD tuto informaci později nedementoval.
- Ze strany některých původních členských zemí EU se ozývají silné hlasy o sociálním a daňovém dumpingu nových členských zemí. Daňová harmonizace všech evropských zemí by ve svém důsledku znamenala zvýšení daní především v nových členských zemích. Chce snad vláda ČSSD v budoucnu obětovat vyšší daňové zatížení občanů na oltář loajálních vztahů s některými evropskými mocnostmi?

Programové prohlášení vlády S. Grosse, 2004:

„Vláda považuje reformu veřejných rozpočtů za podmínku pro zajištění dlouhodobě udržitelného hospodářského růstu.“

Vláda skutečnou reformu veřejných financí neprovádí

- Vláda deklarovala, že chce provést reformu veřejných financí, která zvrátí hroznivé trendy především ve vývoji zadlužení státu. **Vláda žádnou skutečnou reformu neprovádí, pouze zvyšuje daňové zatížení a místo cíletnějšího šetření zvyšuje veřejné výdaje.** Na daních platíme v letošním roce oproti roku 2004 o **66 miliard Kč více**. Rekordně o 40 miliard Kč stoupají i výdaje. Výběr daní i výše výdajů tak budou nejvyšší v historii ČR.
- **V letech 2000 – 2004 jsme jen na úrocích dluhu zaplatili 101 miliard Kč.** V roce 2000 to bylo „jen“ 17,4 miliard, v roce 2004 už 26, 8 miliard. V roce 2006 se počítá s rekordní splátkou 38 miliard korun, což je největší nárůst nákladů státního dluhu v historii ČR.
- O tom, že vláda ČSSD dostatečnou reformu veřejných financí neprovádí, svědčí kritika řady domácích expertů i renomovaných zahraničních institucí.

Zadlužování státu

- **Socialistické vlády zadlužují tuto zemi rekordní rychlostí.**
- Ministr financí B. Sobotka lže, když tvrdí, že se ČR za vlády ODS zadlužovala více než za vlády ČSSD. Důkazy podle něj přinesl evropský statistický úřad Eurostat. Jaká je skutečnost? Podle Eurostatu činil v roce 1997 celkový dluh ČR 12,2 % HDP (tedy 218 miliard Kč). **V roce 2004 činil 37,4 % HDP (tedy astronomických 1,029 biliónu Kč).**
- Dále je potřeba zdůraznit, že ČR zdědila při svém vzniku v roce 1993 po rozdělení federace počáteční státní dluh zhruba 172 miliard Kč.
- V letech 1993 – 1997 (tedy za Klausových vlád) tento dluh stoupl o 46 miliard Kč.
- V letech 1998 – 2004 (tedy drtivě za vlád ČSSD) dluh vzrostl o 811 miliard Kč. Tvrzení ministra financí je tedy zcela nepochopitelné a v rozporu s realitou.
- **V roce 2006 bude dlužit každá čtyřčlenná rodina 440 tisíc Kč.**

Vláda nehodlá šetřit

- Vláda ještě v květnu 2005 uvažovala o ušetření kolem 35 miliard Kč v roce 2006, aby splnila kritéria Konvergenčního programu. Kromě plošných škrtů se mělo ušetřit až 7 miliard Kč i v sociálních výdajích. Po nástupu předsedy vlády Jiřího Paroubka se žádná úsporná opatření ve výdajích nechystají, právě naopak.
- **Vláda má naopak tendenci deficit prohlubovat** a chystá předvolební rozhazování peněz v sociální sféře a nehodlá využít zvýšené příjmy získané vysokým výběrem daní k nutným reformám.

Neustálé změny výhledu deficitů veřejných rozpočtů

- O nekompetentnosti a názorové nevyjasněnosti socialistické vlády v pohledu na situaci veřejných rozpočtů svědčí neustálé změny cílových hodnot deficitů veřejných rozpočtů pro rok 2006.
- Počátkem roku 2000 se vláda ČSSD zavázala, že státní rozpočet na rok 2003 připraví jako vyrovnaný a zároveň že deficit soustavy veřejných rozpočtů v roce 2003 bude splňovat maastrihtské kritérium, tj. 3 % HDP.
- V polovině roku 2002 však již socialistická vláda v rámci programového prohlášení odsouhlasila deficit veřejných rozpočtů pro rok 2006 ve výši 4,9–5,4 % HDP.
- V prosinci 2002 Sobotka navrhoval variantní snížení tohoto ukazatele na 3,7 % HDP.
- V červenci 2003 vláda premiéra Špidly zvýšila výhled tohoto deficitu na 4 %.
- V září 2004 premiér Gross předložil další změnu fiskálního cíle pro deficit veřejných rozpočtů v roce 2006 na 3,4 %.
- V květnu 2005 ministerstvo financí oznámilo, že očekává deficit veřejných financí v témže roce mezi 4,8 – 5,0 %, což je více, než se vláda původně zavázala v Konvergenčním programu EU (4,7 %).

Programové prohlášení vlády J. Paroubka, 2005:

„Vláda prosadí daňové reformy snižující daně skupinám s nízkými a středními příjmy.“

Návrh ČSSD je kosmetickou úpravou

- Po několika letech zvyšování daní, kdy jen v roce 2005 na vyšších sazbách spotřební daně a DPH vybere vláda od občanů **o 70 miliard Kč více**, následuje malá úleva vracející daňovým poplatníkům **10 miliard Kč**.
- ČSSD přišla s návrhem snížit daně nízkopříjmovým skupinám obyvatel. Ministerstvo financí navrhlo snížit daňovou sazbu u prvního pásma z 15 na 12 % a u druhého z 20 na 19 %. Jedná se o kosmetické úpravy současného daňového systému, který nadále zůstává komplikovaný a nemotivační.
- Snížení daní z dílny ČSSD, které je reakcí na razantní návrhy ODS na skutečné snížení daní, jsme podpořili jedně z toho důvodu, že lepší je alespoň jejich malé snížení než žádné.

Programové prohlášení vlády S. Grosse, 2004:

„Vláda bude ve své rozpočtové politice důsledně dodržovat konvergenční program.“

Socialisté mají problémy s plněním Konvergenčního programu

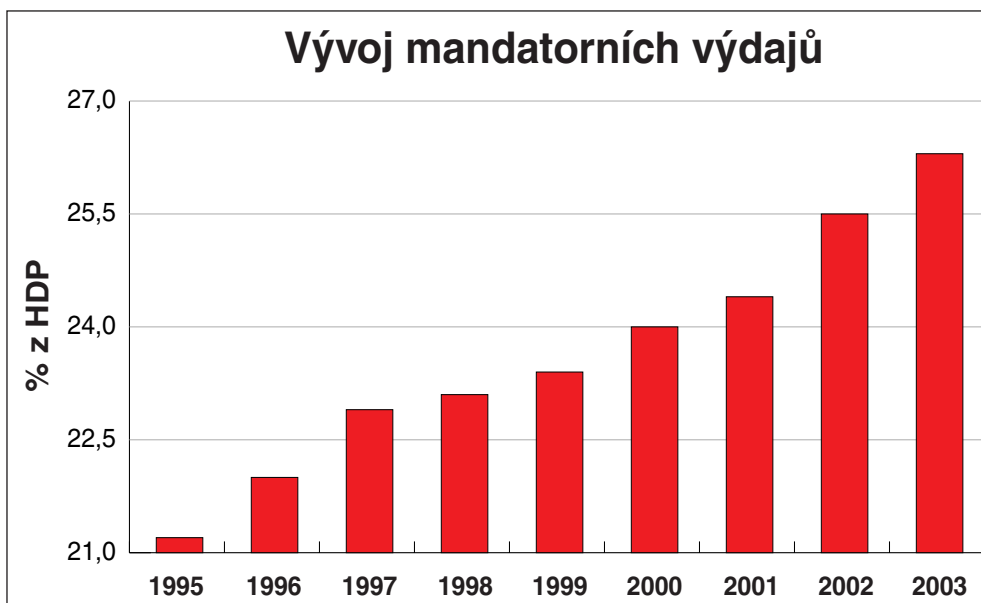
- Vláda má problémy s plněním Konvergenčního programu. **Nechce se jí šetřit a nedaří se jí snižovat počet úředníků**. Ministr financí Sobotka vládě již pětkrát předložil návrh na úsporu 70 miliard Kč tak, jak se vláda zavázala v Paktu stability. Vláda tento návrh pětkrát odmítla.
- Předseda vlády Paroubek se dokonce v rozhovoru pro agenturu Reuters (říjen 2005) nechal slyšet, že ČR nebude šetřit („Snižování mandatorních výdajů je sebevražedné.“), ale naopak má dostatek prostoru pro zvyšování dluhu k 60 % HDP (dnes je téměř 37 %). To je zcela v rozporu s trendy, které praktikuje většina evropských zemí.

Programové prohlášení vlády S. Grosse, 2004:

„Vláda prosadí snižování podílu mandatorních a quasimandatorních výdajů ve veřejných rozpočtech.“

Mandatorní výdaje se stále zvyšují

- Materiál ministerstva financí (Rozpočtový výhled 2003 – 2006: Koncepce reformy veřejných rozpočtů, 2003) přiznává, že za vlády socialistů narůstají **mandatorní** (výdaje vyplývající ze zákona, zejména sociální transfery, platba na penzijní připojištění, stavební spoření, platba státu do zdravotního pojištění, dluhová služba apod.) a **quasimandatorní** (výdaje pro aktivní politiku v zaměstnanosti, obranu, mzdy a platy v rozpočtové sféře) výdaje.
- Jen v letech 1995 – 2001 stouply celkové výdaje veřejných rozpočtů o 55 %, z toho sociální zabezpečení a sociální péče o 95 %. V materiálu je dále uvedeno: „Je nutné odmítnout zjednodušené tvrzení, že dynamika růstu sociálních mandatorních výdajů je zcela předurčena stávající legislativou. Jedná se o valorizace vyměřovacích základů dávek a valorizace dávek samotných nad rámec stanovený platnými zákony.“

Ministerstvo financí vyvrací oblíbený omyl socialistů

- Socialisté tvrdí, že současné zadlužení je způsobeno především transformačními náklady. Jejich vlastní materiál (Koncepce reformy veřejných rozpočtů, 2003) tato tvrzení vyvrací.
- Uvádí se v něm: „Prohlubování deficitů veřejných rozpočtů je důsledkem rozevírajících se nůžek mezi příjmy a výdaji veřejných rozpočtů. Růst deficitů veřejných rozpočtů přitom není způsoben úhradou nákladů transformace v podobě transferů vynakládaných státním rozpočtem a FNM do tzv. transformačních institucí na pokrývání jejich ztrát, jak se často uvádí.“

Tvrzení J. Paroubka a B. Sobotky, 2005:

„Zavedení rovné daně je experiment, způsobí daňový propad ve výši 180 miliard Kč.“

Rovná daň funguje v řadě evropských zemí

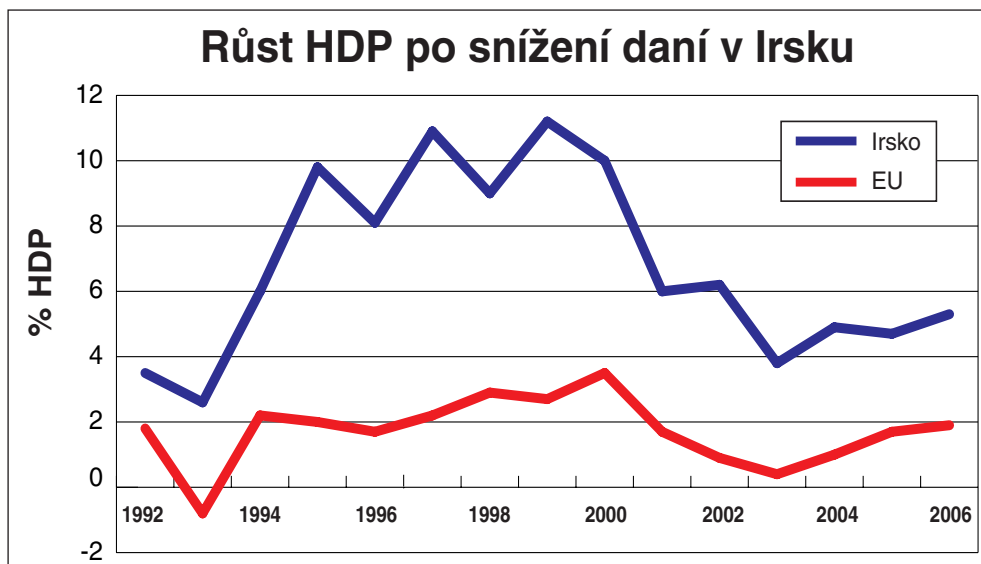
- Skoro všechny průmyslově vyspělé státy mají komplikovaný systém výběru daní. Ve všech zemích, kde byla doposud rovná daň zavedena, došlo ke zjednodušení daňového systému a ke zvýšení příjmů státního rozpočtu.
- Rovná daň je dávno neoddiskutovatelným přínosem pro moderní ekonomiku státu. Její zavedení přináší zvýšenou efektivnost výběru daní a jednodušší, tedy i levnější daňovou správu.
- Počátky daňové revoluce v Evropě nacházíme v Estonsku v roce 1994, které zavedlo 26% rovnou daň. Poté následovaly další státy – Litva, Lotyšsko, dále Rusko a Slovensko. Dnes funguje v 9 evropských zemích a o jejím zavedení uvažují další (mj. Řecko).

Rovná daň konzoliduje veřejné finance

- Sociální demokracií používaný strašák dramatického propadu veřejných financí je nesmyslný. Jen výběr daně z příjmu fyzických a právnických osob je ministerstvem financí na rok 2006 odhadován na 180 miliard korun. Ještě před rokem odhadovalo stejné ministerstvo propad ve výběru této daně z příjmu na 23 miliard Kč, dnes tvrdí, že to bude 100 miliard Kč (zbytek sociální pojištění). **Snížení daní však naopak v řadě zemí zvýšilo daňové výnosy.**
- Nakonec i vláda ČSSD snížila daň z příjmu právnických osob o 2 % a výběr této daně se v roce 2005 zvýšil o 20 miliard Kč.
- Snížení příjmů státního rozpočtu v důsledku nižší jednotné sazby rovné daně bude kompenzováno růstem objemu zdaňovaných příjmů v důsledku omezení daňových úniků, zastavení vývozu zisku ke zdanění do zahraničí a trvalého přílivu zahraničních investic. Současně musí probíhat stabilizující opatření na výdajové stránce rozpočtu (změny důchodového, sociálního a zdravotního systému, snížení nákladů na veřejnou správu).
- **Zároveň platí, že všechny země, které zavedly rovnou daň, mají podstatně vyšší ekonomický růst než ČR.**

Zkušenosti Lotyšska, Litvy a Estonska

- Pobaltské ekonomiky jsou dlouhodobě nejrychleji rostoucí ze všech nových členů EU. Radikální přelom znamenalo zavedení rovné daně již v polovině 90. let a změna struktury zdanění. Průměrný hospodářský růst těchto ekonomik v letech 1995–2004 dosahuje 5,5–6 %.
- Navíc tyto ekonomiky mají nejlepší stav veřejných financí v celé EU. V současnosti nejnižší vládní dluh v EU má totiž Estonsko a Lucembursko (5 %), následují Lotyšsko (15 %), Litva (21 %) a Irsko (31 %).

Zkušenosti Irska

- Irsko na konci 80. let provedlo liberalizaci ekonomiky a snížilo daně proexportním podnikům na 10 % a u ostatní produkce na 12,5 % z původních 30 %. Současně se rozjely reformy v sociální politice. Irsko zažilo masivní příliv zahraničních investic a roztočení ekonomického růstu. Mezi roky 1992 – 2004 irská ekonomika rostla průměrným tempem 7,0 %, oproti tomu zbytek EU11 jenom 1,8 %. Nezaměstnanost v Irsku klesla ze 17 % (1985) k úrovni 4 % (2005). Státní rozpočet je převážně přebytkový a vládní dluh klesl z 92,5 % HDP (1992) na 30,5 % HDP (2004). Ve stejné době vzrostl dluh v rámci evropské jedenáctky z 60 % na 71,3 % HDP.

Zkušenosti Slovenska

- I přes snížení daňových sazeb daňové výnosy vzrostly. Slovensko má nejstabilnější veřejné finance ze všech zemí „visegrádské čtyřky“ a je nejrychleji rostoucí ekonomikou. Očekává se další zrychlení a pokračování růstu přes 5 %. Slovensko zažívá masivní příliv zahraničních investic, který pomáhá k vysokému růstu investic (13 % za 2004), tedy předpokladu dalšího ekonomického rozvoje. Ekonomické oživení se projevuje i poklesem nezaměstnanosti, která by letos měla klesnout z úrovně 19–20 % na hranici 11,5 %.

Životní úroveň stoupá v ČR nejpomaleji z nových zemí EU

- Vláda ČSSD se chlubí údajným vysokým růstem životní úrovně. Podle údajů z května 2005 je skutečností, že ČR učinila právě za vlády ČSSD nejmenší pokrok ze všech nových členských zemí při dohánění životní úrovně Evropské unie. V letech 1996 – 2004 si v růstu životní úrovně nejvíce polepšili Maďaři, potom Slováci.
- Výmluvy na vyšší startovní pozici ČR, která se hůře vylepšuje, tváří v tvář tvrdým faktům neobstojí. Slovensko na tom bylo před devíti lety podobně jako ČR s bohatstvím na osobu na úrovni zhruba 70 % EU. Dnes se blíží 80 %, zatímco ČR se dostalo jen lehce přes 71 %. Ekonomicky vyspělejší Slovensko se tedy v dohánění životní úrovně přibližuje EU zhruba devětkrát rychleji než ČR.

DOPRAVA

Volební program ČSSD, 2002:

„Zajistíme investice do obnovy, modernizace a výstavby komunikací, zajištění dopravní obslužnosti, ekologické železniční dopravy, MHD.“

Vlády ČSSD nebyly schopny řešit nejpálčivější problémy

Železniční doprava

- **Akciová společnost České dráhy nebyla transformována**, stále je ve velké ztrátě a není konkurenceschopná. Přestože byla v roce 2003 kompletně oddlužena, dochází k jejímu dalšímu zadlužování, vnitřnímu i absolutnímu.
- **Správa železniční infrastruktury je neefektivní a nejdražší možná.**
- **Nákladní doprava je dlouhodobě tunelována.** Z křížového financování neuhrazení ztráty z osobní dopravy na úkor nákladní dopravy vyplývá ztráta konkurenceschopnosti dříve jednoho z nejsilnějších provozovatelů.
- Místo podpory logistických center **stát likviduje potenciální levně využitelné plochy.** Například: Jedno takové ideální a téměř kompletně zainvestované logistické centrum stát prodal hluboko pod cenou v Českých Budějovicích a dnes slouží zcela nesmyslnému účelu.
- **České dráhy naprosto zneprůhledňují finanční toky** tím, že zakládají čím dál tím více dceřiných obchodních společností, do kterých jsou vkládány lukrativní činnosti pro fungování drah nezbytné!
- Odbory na drahách už nejsou jen partneři v oblasti zaměstnaneckých vztahů, ale stávají se spolujednateli dceřiných společností. Vzhledem k tomu, že dráhy jsou státním majetkem dochází majetkovou spoluúčastí odborů v dceřiných společnostech k bezprecedentnímu ovládnutí státního majetku odboráři.

Silniční doprava

- **Síť dálnic a rychlostních silnic je nedostatečná a rozvíjí se jen velmi pomalu**, stav komunikací je navíc často v bezúctěšném stavu.
- Výstavba jednotlivých úseků kapacitní silniční sítě je roztržštěná.
- Dopravně nebezpečná místa (např. zastaralé nájezdy na dálnici D1) jsou odstraňována hlemýždím tempem.
- Veřejnoprávní projednávání dopravních staveb je pomalé, což jde do značné míry na vrub ministerstva pro místní rozvoj, ministerstva dopravy a ministerstva životního prostředí.
- Naše země je naprosto legislativně a kvalifikačně nepřipravena na získávání financí z Fondů soudržnosti EU.

Letecká doprava

- Stále nebyl vyřešen dlouhodobý ekonomický model letiště Praha Ruzyně a jeho privatizace.
- Přes významný nárůst cestujících není vyřešena dopravní obslužnost letiště. Zatím není ani rozhodnuto o rychlejším spojení s centrem a o napojení pražského letiště na páteřní železniční síť.
- Vůbec nebyla nastolena otázka dalšího budoucího velkokapacitního letiště pro ČR.

Vodní doprava

- V této oblasti socialistické vlády nevyřešily vůbec nic.

Programové prohlášení vlády V. Špidly, 2002:

„Vláda dokončí transformaci Českých drah a vytvoří podmínky pro vznik prosperujícího a konkurenceschopného subjektu.“

Transformace Českých drah se nekoná

- Špidlova vláda slibovala dokončení transformace Českých drah a vytvoření podmínek pro vznik prosperujícího a konkurenceschopného subjektu. Jaká je skutečnost? ČD měly být konkurenceschopné, **nejsou**; ČD měly být tahounem českého železničního trhu, **nejsou**; ČD měly být připraveny na střet se silnou evropskou konkurencí, **nejsou**; ČD měly být profitabilní, **jsou ve ztrátě**.
- **Dnešní monopolní správa celé železniční infrastruktury Českými drahami je anachronismem a jednoznačně nejdražším možným řešením.** Navíc je tak pod taktovkou státu totálně popřen systém volné soutěže a jeho blahodárný vliv na kvalitu a cenu prováděné služby. Dopravce není motivován ke snižování nákladů a zlepšování hospodaření.
- Vláda v roce 2003 kompletně oddlužila akciovou společnost České dráhy. Avšak svou nekonceptností, neřešením objektivně existujících problémů a novým zadlužováním oddlužené akciové společnosti ČD (jde o nezákonný transfer prostředků z nákladní dopravy do neuhrazených ztrát z osobní dopravy) **vláda dostala dominantního provozovatele železniční dopravy do situace, kdy ztrácí konkurenceschopnost ve všech oblastech své činnosti.**

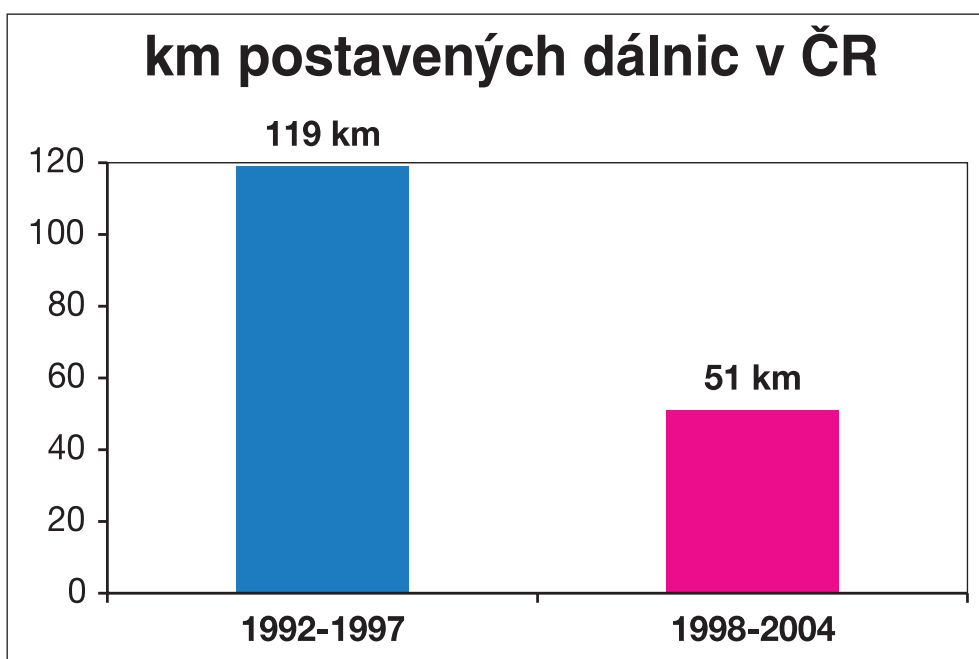
- Podpora hromadné železniční dopravy podle vlád ČSSD znamená **stále vyšší dotace** (jen provozní dotace Českým drahám a. s. činí 13 miliard Kč ročně), při **snížujících nebo stagnujících výkonech v nákladní resp. osobní dopravě**.

Programové prohlášení vlády S. Grosse, 2004:

„Má-li být doprava uskutečňována ekologicky šetrným a udržitelným způsobem, musí pokračovat budování chybějící vysoce kapacitní dopravní infrastruktury, včetně vodní a železniční dopravní sítě.“

Systematická dopravní koncepce neexistuje

- Podle nálezu Nejvyššího kontrolního úřadu nevypracovalo ministerstvo dopravy za celou dobu své existence jediný materiál, který by odborně a komplexně řešil stěžejní otázky rozvoje dopravních sítí v ČR.

Stav silniční a dálniční sítě je neutěšený

- Záměr Zemanova kabinetu rozšířit do roku 2010 síť dálnic a rychlostních silnic z nynějších 850 na 1800 kilometrů je nyní kvůli neschopnosti sociálnědemokratických vlád čirou utopií.
- Za šest let **od roku 1998 do roku 2004 bylo vybudováno pouze 51 kilometrů nových dálnic**. (V letech 1992 – 1997 to přitom bylo 119 kilometrů.) Z plánovaných více než 1000 kilometrů dálnic a rychlostních silnic je dokončena pouhá polovina. ČR tak významně zaostává za západoevropskými zeměmi, kde je **hustota dálnic dvouaž desetinásobná. Ze sítě rychlostních silnic je dokončeno pouhých 35 % plánovaného rozsahu.**
- Vláda slibovala výstavbu nových úseků dálnic a rychlostních komunikací zejména „ve vazbě na transevropské dopravní síť“. Konkrétně slibovala dokončení ústecké D8, plzeňské D5 a hradecké D11, dále pak zahájení výstavby českobudějovické D3 a ostravské D47. Většinou zůstalo jen u slibů.
- Stávající dálniční síť je značně zanedbaná, s obrovským vnitřním dluhem, vzniklým dlouhodobě potlačovanou údržbou a obnovou. Tento „**dálniční**“ **dluh je odhadován na 20 miliard Kč.**
- **U celé silniční sítě pak vnitřní zadluženost přesahuje 1 bilión korun!**

Kritický stav dálnice D1

- Nejkritičtější je stav brněnské dálnice D1. Její 30 let stará konstrukce zcela nevyhovuje dnešní přepravní situaci. **Dálnice je přeplněná** (denně tudy projede 35–105 tisíc vozidel), **každý den na ní dojde v průměru k 10 haváriím**. Stát není schopen vyčlenit dostatek peněz na potřebnou rekonstrukci a zájem projevuje pod tlakem médií a veřejnosti teprve na konci svého funkčního období.

Blamáž kolem výstavby dálnice D47

- Naprostou blamáží skončila snaha Zemanovy vlády zahájit výstavbu ostravské dálnice D47. **Bez výběrového řízení vláda v roce 2002 udělila zakázku na výstavbu dálnice z Lipníku nad Bečvou k polským hranicím za 125 miliard korun izraelské firmě Housing&Construction.**

- Špidlův kabinet o rok později zakázku zrušil jako příliš rizikovou a předraženou. **Stát musel zaplatit za vypovězení smlouvy penále 650 milionů korun.**
- Vybudování prvního patnáctikilometrového úseku D47 bylo nakonec svěřeno firmě Skanska, ovšem **český stát jí za to zaplatí o více než 3 miliardy korun více, než původně žádala izraelská firma!**

Nezvládnutí nákladní dopravy po vstupu do EU

- **Od vstupu České republiky do EU se výrazně zvýšil provoz kamionů na našich dálnicích zhruba o 50 %.** Vládu tento fakt zaskočil, není schopna neudržitelný nárůst kamionové dopravy regulovat. **Přijetí zákona o elektronickém mýtném má značné zpoždění.** Vláda se zavázala, že ho zavede v roce 2006, ovšem na druhé straně hrozí, že použije zastaralejší systém.

Elektronické mýtné

- Za jeden z největších hříchů vlády ČSSD je nutné považovat **zásadní zanedbání přípravy ČR na vstup do EU v oblasti dopravní infrastruktury a zdržení výkonového zpoplatnění vybrané silniční sítě** (elektronické mýto). To se negativně projevilo v nárůstu nákladní dopravy na našich silnicích **po vstupu do EU a po zavedení mýtného v Německu a Rakousku.**
- **Nezavedením mýtného přichází ČR denně o cca 20 milionů Kč.**
- Všechny dosavadní kroky nasvědčují tomu, že vláda chce zavést tzv. mikrovlnný systém. To v praxi znamená zpoplatnění dálnic, rychlostních komunikací a silnic první třídy. V praxi to také znamená, že stát nejen, že si zajistí další zdroj financí na „své“ komunikace, ale začne „vyhánět“ nákladní dopravu na nezpoptatněné komunikace krajské a obecní.

Výstavba železničních koridorů je předražená

- Na modernizaci železničních koridorů odhalila kontrola Nejvyššího kontrolního úřadu nesrovnalosti za desítky miliard korun. **Stavba se oproti původním plánům prodražila na dvojnásobek.**

Programové prohlášení vlády S. Grosse, 2004:

„Vláda ve spolupráci s kraji podpoří rozvoj veřejné osobní dopravy, aby tak čelila neúměrnému nárůstu dopravy individuální.“

Dopravní obslužnost není systematicky řešena

- Vlády ČSSD se ve svých programových prohlášeních zavazovaly, že budou podporovat „rozvoj veřejné osobní dopravy, aby tak čelila neúměrnému nárůstu dopravy individuální“. Podle Nejvyššího kontrolního úřadu ale ministerstvo dopravy dopravní obslužnost v jednotlivých regionech systematicky neřeší. Místo toho jsou rušeny regionální železniční tratě, v regionech nejsou peníze na místní autobusové spoje, mnohé obce jsou dostupné jen automobilem.

Programové prohlášení vlády S. Grosse, 2004:

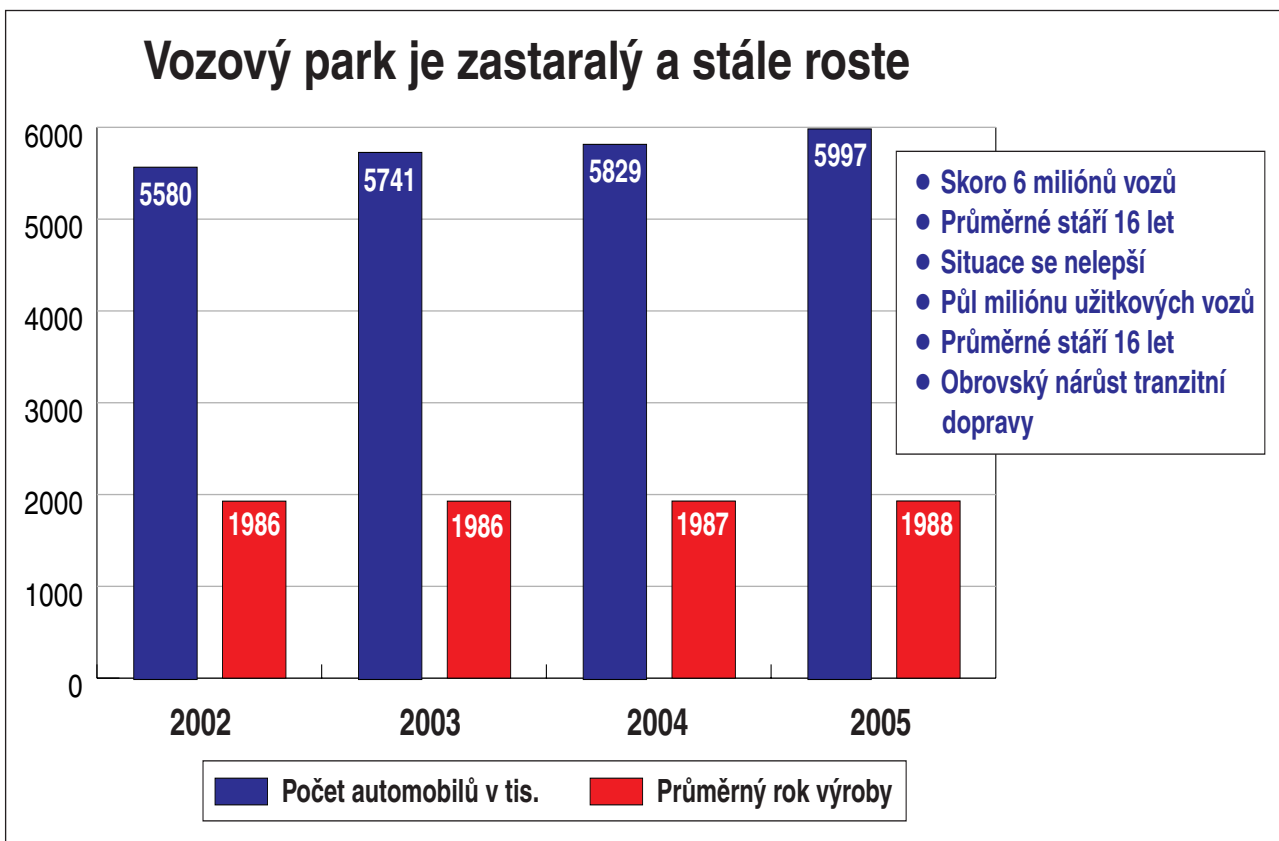
„Vláda bude podporovat program obnovy a modernizace vozidel veřejné osobní dopravy. Obnovu železničních kolejových vozidel zajistí s využitím možností plynoucích z členství v mezinárodní společnosti EUROFIMA.“

Projekt Pendolino položil český vagonářský průmysl

- Místo toho, aby vláda podporovala české výrobce vagónů, objednala za 4,37 miliard sedm italských **rychlovlaků Pendolino. Ty jsou však zcela nekompatibilní s českým železničním systémem.** Soupravy Pendolino měly být nasazeny na pravidelné spoje už v roce 2004, kvůli odstraňování obrovského množství technických nedostatků se termín navíc stále bez záruky posunul do roku 2006.
- Tento projekt, který byl vládou přijat „na podporu českého průmyslu“ (je v něm méně než 5 % českých výrobků), položil český vagonářský průmysl. Měl být splacen z výnosů mezinárodní přepravy.
- Projekt trpí ještě půl roku po třetím ohlášení uvedení do pravidelného provozu vážnými technickými problémy. Místo 10 jednotek za 4,7 mld. Kč obdrží České dráhy pouze 7 jednotek za 7 mld. korun.
- **Investice do rychlovlaku je z ekonomického hlediska v podstatě nenávratná.** Cena, za kterou byla investice pořízena, se s příjmy nikdy krýt nebude.

Vázne modernizace vozidel veřejné dopravy

- Sociálnědemokratické vlády slibovaly také modernizaci vozidel veřejné dopravy. Ale například páteř pražské tramvajové dopravy dodnes tvoří 40 let staré vozy typu T3 a rozsáhlá obnova vozového parku je stále v nedohlednu.

Programové prohlášení vlády S. Grosse, 2004:

„Vláda prosadí účinná opatření pro zvýšení bezpečnosti silničního provozu.“

Nehodovost se nesnižuje

- Přes sliby socialistických vlád podpořit programy ke zvýšení bezpečnosti a spolehlivosti dopravy s cílem snížit dopravní nehodovost na úroveň vyspělých evropských států **počet nehod v posledních letech výrazně neklesá**, stále se drží okolo 200 tisíc ročně.
- Každý rok na českých silnicích zemře kolem 1300 lidí, pod toto číslo klesl počet usmrčených osob v posledních deseti letech jen třikrát (1998, 2001, 2004). Dvojnásobně se za uplynulé desetiletí zvýšila hmotná škoda, vzniklá při autonehodách. V roce 2004 se blížila k hranici 10 miliard korun.
- **Ve srovnání s ostatními evropskými státy se ČR v počtu nehod a usmrčených na 1000 obyvatel řadí na jedno z nejhorších míst.** Například v Maďarsku a Polsku, kde byla situace dlouho podobná jako u nás, se tyto počty v posledních letech na rozdíl od ČR výrazně snižují.

Dopravní policie je nejúplatnější povolání

- **Podle názoru občanů jsou dopravní policisté nejúplatnější složkou státní správy.** Na současném stavu tak nese vinu jak obecný chaos v řízení ministerstva vnitra a policejního prezidia, tak nedostatek financí a nedostatek kvalitního moderního vybavení, jakož i často Dopravní policie sama. Její práce je stále neefektivní.
- Opakované akce Kryštof byly vždy spíše mediálním počinem než systematickým krokem ke snižování nehodovosti. Koncepční řešení vyžaduje stále nasazení většího počtu dopravních policistů.

Bodový systém vytváří prostor pro korupci

- **Bodový systém** prosazený vládou pro řešení dopravních přestupků **pouze zvyšuje represí a zároveň vytváří prostor pro korupční jednání.** Vyšší pokuty se značnou možností měnit její faktickou výši na místě přestupku. Uměli bychom si ho představit pouze pro přestupky, které jsou dokladovatelné, měřitelné, a které nezáleží na subjektivním hodnocení policisty. **Ve schválené podobě se body stávají „obchodním artiklem“.**
- Na zavedení a chod byrokratického aparátu bodového systému (platy a veškeré zázemí úředníků), který bude na úrovni měst, obcí a krajů spravován, neposkytl stát žádné peníze s argumentem, že si na potřebné náklady města a obce dobře vydělají právě udělováním pokut. Pokuty ale nemají sloužit k zaplacení aparátu, ale především jako prevence proti dalšímu páchání přestupků!

Programové prohlášení vlády J. Paroubka, 2005:

„Vláda bude stabilizovat příjmy Státního fondu dopravní infrastruktury (SFDI) v objemu nejméně 50 miliard korun.“

Ve Státním fondu dopravní infrastruktury (SFDI) chybějí peníze

- Ve Státním fondu dopravní infrastruktury chybějí peníze na údržbu silnic, natož na výstavbu silnic nových. Pro tyto účely vláda potřebuje na rok 2006 zhruba 22 miliard korun, které nejsou a nebudou. **Dopravní infrastruktura financovaná z výnosů privatizace se prakticky ocitá před kolapsem**, protože privatizace právě končí a nové zdroje financování v přinejmenším srovnatelné výši neexistují.

Hospodaření v SFDI je netransparentní a nehospodárné

- Nejvyšší kontrolní úřad (NKÚ) v hospodaření Státního fondu dopravní infrastruktury za rok 2003 zjistil vážná pochybení. Proces výběru žádostí na poskytnutí příspěvků nebyl v řadě případů transparentní a objektivní, nezapečoval vyloučení akcí, které nebyly řádně připraveny. V dalších případech nebylo plně zabezpečeno dodržení účelu, na který byly podle žádostí o příspěvek finanční prostředky SFDI poskytnuty.
- **Státní fond dopravní infrastruktury podle NKÚ nevyužil od roku 2001 účelně téměř 15 miliard korun, tedy asi 12 % svých příjmů z posledních let.**

SOCIÁLNÍ POLITIKA

Volební program ČSSD, 2002:

Strýc František, 39 let, nezaměstnaný:

„Chci dělat. Nechci být už černá ovce.“

František přišel před pěti lety o práci. Nějakou dobu chodil po pracovních úřadech, ale žádné trvalé místo nesehnal.“

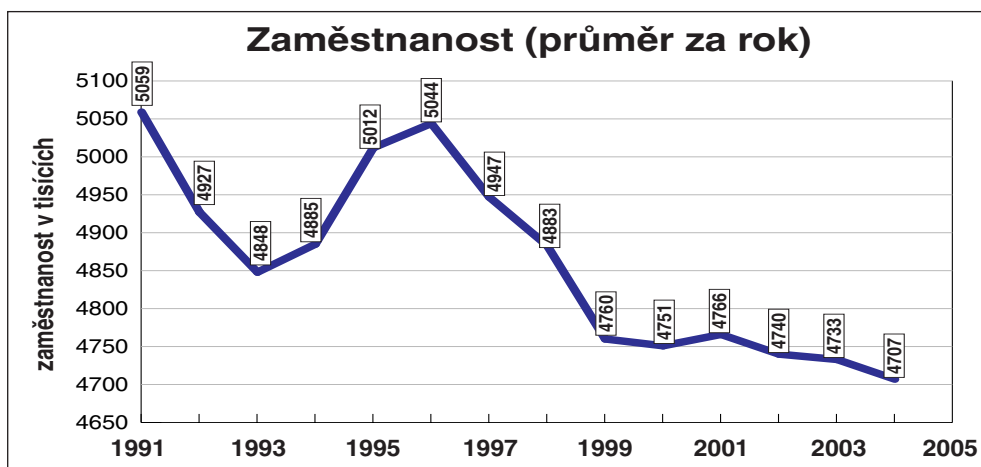
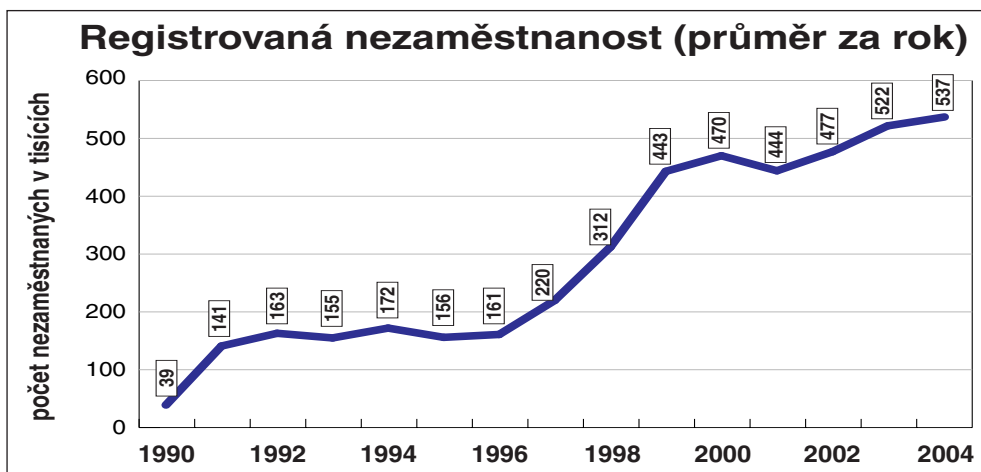
Co Franta potřebuje:

Zaměstnání. Plat. Věří, že pak se mu vrátí nejen sebeúcta, ale i respekt.

„Dostupnost práce je pro nás základní podmínkou pro důstojný život každého občana. Naším cílem je dosáhnout plné zaměstnanosti. Vstup ČR do EU tomu může významně napomoci.“

Nezaměstnanost

- V době více než sedmiletého vládnutí ČSSD se výrazně zhoršilo podnikatelské prostředí, vzrostla administrativa, zvýšila se moc odborových předáků na úkor zaměstnanců a zaměstnavatelů, klesla úroveň a přehlednost pracovního práva. **Důsledkem bylo výrazné zvýšení nezaměstnanosti.** Každý rok vlády ČSSD znamená nárůst státního zadlužení a zvýšení počtu lidí žijících pod hranicí chudoby zachycených v sociální síti.
- Průměrná míra nezaměstnanosti v roce 2004 dosáhla podle původní metodiky 10,2 % proti 9,9 % v roce 2003. Podle nové metodiky výpočtu míry nezaměstnanosti, byla průměrná míra nezaměstnanosti v roce 2004 o jedno procento nižší, tedy 9,2 %. Z grafu je vidět, že v roce 2004 bylo na úřadech práce registrováno průměrně celkem 537,4 tisíc nezaměstnaných. Stále se zvyšuje průměrná délka evidence klientů na úřadu práce a stoupá dlouhodobá nezaměstnanost.
- Výrazně stoupá počet dlouhodobě nezaměstnaných nad jeden rok. V červnu 2005 jich bylo 214 tisíc, od roku 1999 se jejich počet zvýšil o 95 %. **Dlouhodobě nezaměstnaní přesahují polovinu všech lidí bez práce (53 %).**

Zaměstnanost

- Z celkového počtu 10 221 000 obyvatel ČR pracovalo v roce 2004 průměrně 4 706 000 obyvatel. Politika zákazů, příkazů, a vysokých sankcí odrazuje schopné a pracovité lidi od podnikání, a právě proto počet pracovních míst dlouhodobě klesá.
- Celková zaměstnanost se od roku 1997 do roku 2004 snížila. Počet lidí, kteří pracují, se od roku 1997 snížil o 240 tisíc.

Programové prohlášení vlády V. Špidly, 2002:

„Vláda si v nastávajícím čtyřletém funkčním období nastavuje následující priority: rozvíjení sociálního státu na základě sociálně tržního a ekologicky orientovaného hospodářství a při udržení sociální soudržnosti a sociálního smíru.“

Sociální stát ČSSD versus sociální model ODS

- V části naší politické a mediální scény se stalo zvykem klást rovnítko mezi ČSSD a sociální stát. Politici ČSSD se totiž k sociálnímu státu hlásí jako ke své vlajkové lodi. Tvrdí, že vše co dělají, dělají v zájmu sociálního státu a pro zachování sociálního státu. Naproti tomu ODS označují bez důkazů nálepkou asociálního odpůrce sociálního státu. Když ale sestoupíme od obecných frází ke konkrétním problémům, když vezmeme v potaz činy a ne jen pouhá slova, zjistíme, že všechno je jinak.
- Ve skutečnosti je na jedné straně sociální model ODS, který podává pomocnou ruku lidem skutečně potřebným, zdravotně postiženým, seniorům, rodinám.
- Na druhé straně je sociální model ČSSD, který si klade za cíl oslovovat hlavně silné voličské skupiny. Všechny materiály ČSSD se pohybují pouze v nezávazné obecné rovině. Má to svou nespornou výhodu. Sociální model ČSSD se jako beztvář měňavka mění podle okamžitých potřeb na základě pragmatického populismu a je střídavě odvozován od sociálních modelů Švédska, Švýcarska, Francie, a Vladimír Špidla dokonce kdysi koketoval i s modelem anglickým.

Sociální reformy v letech 1990 – 1992

- V roce 1989 po čtyřiceti letech komunistické totality Československo sociální politiku tak jak ji chápeme dnes, v podstatě nemělo. Proto se zaměřil hlavně na aktuální rizika dalšího vývoje, tj. na nezaměstnanost, inflaci a privatizaci a na opatření, která měla tlumit sociální napětí spojená s těmito procesy. Scénář sociální reformy vlády ČSFR v roce 1990 položil základy k budování záchranné sociální sítě, která podpořila nezbytnou ekonomickou reformu.

Vytváření sociálního modelu ODS za Klausových vlád (1992 – 1997)

- Po volbách v roce 1992 pokračovalo vytváření nového sociálního systému v rychlém tempu. Bylo nutno se zaměřit hlavně na aktuální rizika dalšího vývoje, tj. na nezaměstnanost, inflaci a privatizaci a na opatření, která měla tlumit sociální napětí spojená s transformačními procesy.
- V roce 1994 byl přijat zlomový zákon o penzijním připojištění se státním příspěvkem, kterým byly položeny základy dobrovolného spoření v penzijních fondech. Zákon o důchodovém pojištění přijatý v roce 1995 přinesl rozsáhlou reformu státního průběžného pilíře na moderní flexibilní důchodový systém.
- Původně roztříštěný a nepřehledný sociální systém, který znal 60 typů nejrůznějších sociálních dávek, byl zákonem o státní sociální podpoře přijatým v roce 1995 zjednodušen na pouhých 9 dávek. Bohužel v roce 1997 téměř hotový zákon o sociální pomoci již nebyl předložen. Koaliční partneři vystoupili z vlády, vláda padla a byly vyhlášeny předčasné volby. Reformy sociálního systému se zastavily uprostřed cesty.

Zastavení reformou sociálního systému po nástupu vlád ČSSD

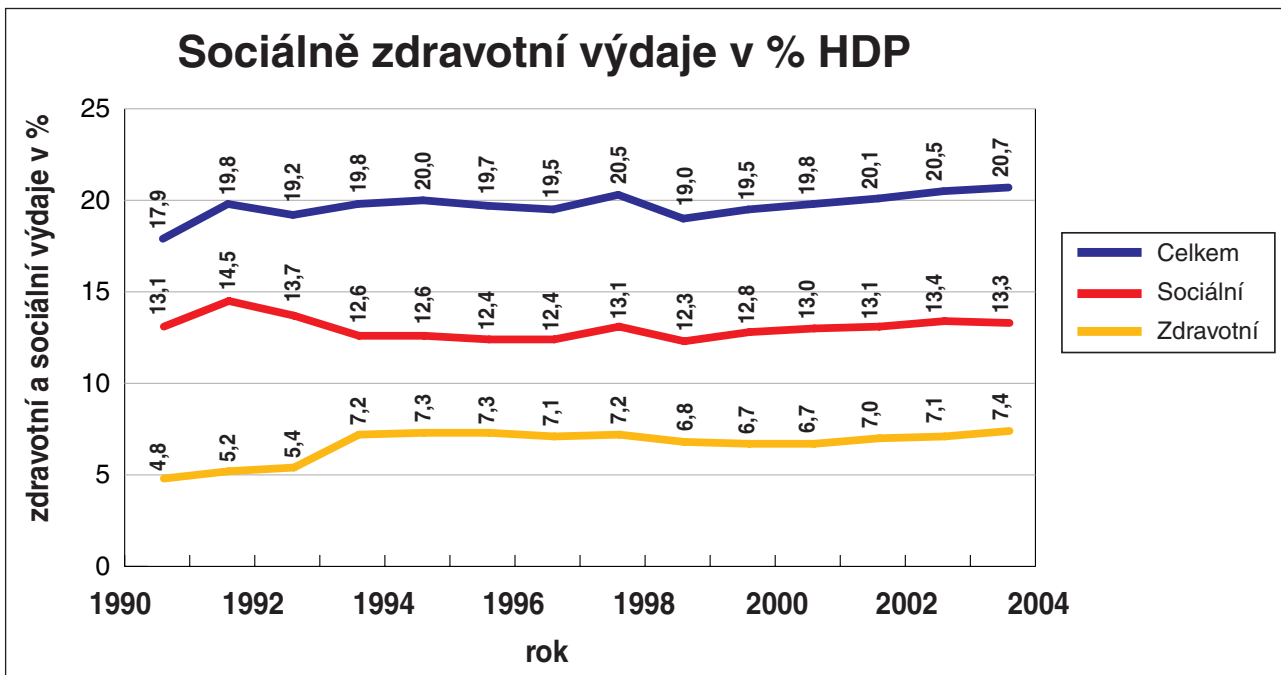
- Vláda ČSSD vzešlá z voleb v roce 1998 byla paralyzována předvolebními sliby o sociálním státu blahobytu a také o snížení věku odchodu do důchodu. Proto zvolila zdržovací taktiku. Tehdejší ministr práce a sociálních věcí a současný evropský komisař Vladimír Špidla odsunul další reformy na neurčito. Místo pokračování reformou sociálního systému a předložení zákona o sociální pomoci vedla vláda „široký, trvalý, mnohostranný dialog“. Místo předložení návrhu důchodové reformy hned dvě vládou iniciované parlamentní komise „hledaly konsensus“.

Negativní dopady reformy veřejné správy na sociální systém

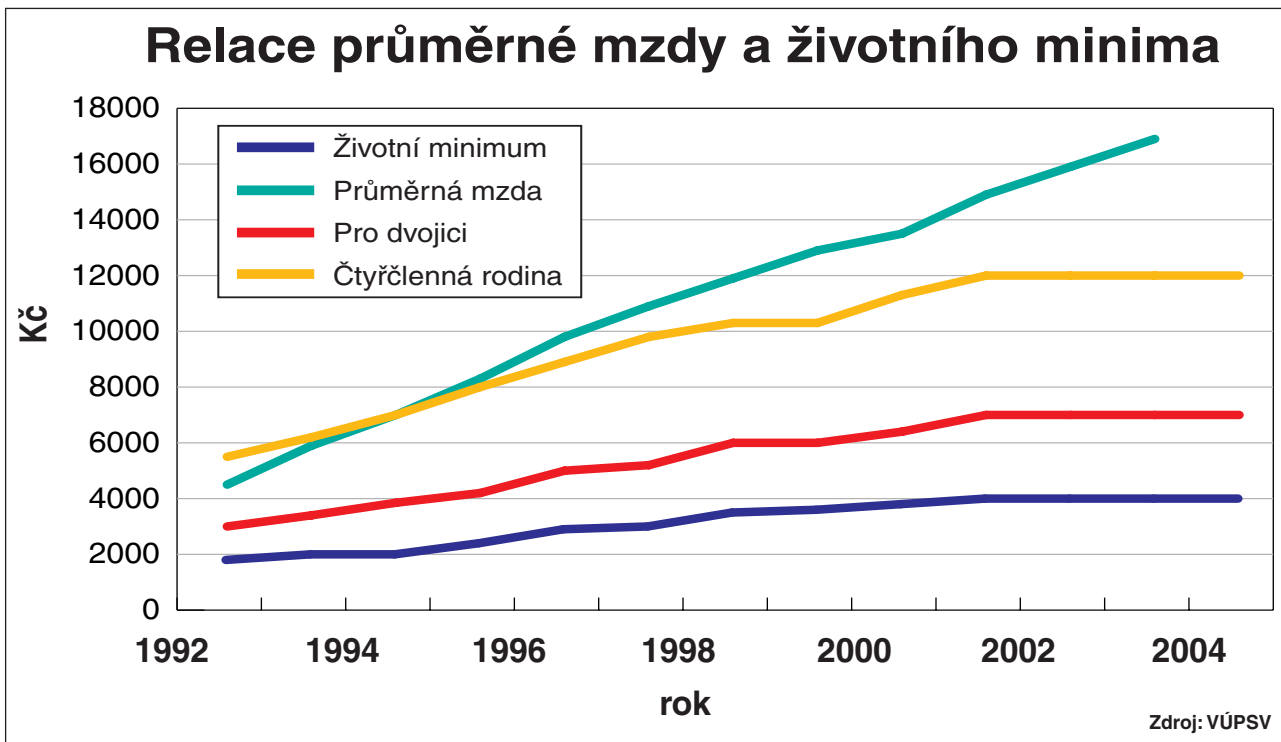
- Výrazně negativní dopad na sociální systém měla především nedomyšlená reforma veřejné správy, připravená a prosazená ČSSD, která převedla kompetence na kraje a obce, aniž byla nastavena pravidla financování sociálních služeb. Reforma veřejné správy proto proběhla, aniž došlo k navazujícím změnám sociálního systému. Dodnes nejsou pro oblast sociální pomoci v novém uspořádání veřejné správy dostatečně zákonně vymezeny kompetence státu, krajů a obcí.

Jak je to ve skutečnosti se „sociálním státem“ ČSSD?

- Od doby vlády ODS, která skončila v roce 1997 se nic zásadního v sociálním systému nezměnilo. Současný model sociálního systému v ČR je v podstatě modelem ODS. Bohužel se jedná o sociální model, který ODS nestačila dokončit.
- Vlády ČSSD nedokázaly za 7 let předložit Parlamentu žádný nový zákon, který by pokračoval v reformě sociálního systému nastartované předchozími vládami. Od roku 1997 byly přijaty pouze mininovely, které zásadní zákony týkající se sociální politiky jen mírně oprašovaly a zhoršovaly jeho parametry. Postavení některých skupin zdravotně postižených občanů se zlepšilo většinou na základě poslaneckých návrhů.
- Struktura výdajů na sociální politiku, tj. na tzv. „sociální stát“ daná zákony se za vlád ČSSD nezměnila. Podívejme se dále, jak se změnil samotné výdaje na tzv. „sociální stát“.

- Z časové řady výdajů na sociální a zdravotní systém v letech 1990–2004 vzhledem k hrubému domácímu produktu plyne, že v posledním roce vládnutí pravicové vlády, tedy v roce 1997 byly výdaje na sociální systém 13,1% HDP a v roce 2004 to bylo 13,3% HDP. Rozdíl 0,2 procentního bodu HDP představuje asi 4,6 mld. Kč. Vzhledem k tomu, že se schodky státního rozpočtu pohybovaly kolem 100 mld. Kč, nezdá se, že by státní finance za vlády socialistů ruinovaly právě štedré sociální dávky. Je třeba vzít v úvahu i fakt, že od roku 1997 se zvýšil počet nezaměstnaných i počet důchodců.

- Z grafu, který ukazuje relace průměrné mzdy a životního minima, plyne, že zatímco Klausova pravicová vláda zvyšovala životní minimum pravidelně každý rok, levicová vláda je nezvýšila od roku 2001 do roku 2005. Životní minimum se zvýšilo od 1. 1. 2005 jen díky tomu, že ODS zablokovala v Poslanecké sněmovně jeho zmrazení. Graf ukazuje jak se nůžky mezi výší průměrné mzdy a výší životního minima, jehož valorizace je v kompetenci vlády a od něhož se odvíjí výše většiny sociálních dávek, neustále rozvírají.

Sociální stát ČSSD – slova

- ČSSD žádný ucelený sociální model dosud nepředstavila. Sociálním modelem ČSSD jsou, jak se zdá, pouze slova „sociální stát“. Každý si za tímto pojmem může představit to, co mu nejlépe vyhovuje.
- Proti chiméře se těžko bojuje. Lidé neví, jak se věci mají, neví, co si mají pod pojmem „sociální stát“ představit. Pokud se pak někdo proti zneužívání těžko uchopitelného pojmu „sociální stát“, a tím i proti sociální politice ČSSD postaví, je okamžitě označován v lepším případě za člověka bez sociálního citění a v horším případě rovnou za asociála.

Sociální stát ČSSD – činy

- Když poslanci ODS opakovaně předkládali návrhy, které měly pomoci maminkám, starajícím se o těžce postižené děti a pobírajícím příspěvek při péči o osobu blízkou, stanovisko vlády ČSSD bylo nesouhlasné. ODS musela změny ve prospěch těchto maminek Parlamentem vždy doslova protlačit.
- Od roku 1994 do roku 2003 se nezvýšila částka pro nejpotřebnější z nás, totiž pro skupinu obyvatel, kteří pobírají dávky do životního minima a současně musí ze zdravotních důvodů dodržovat přísnou dietu. Když poslanci ODS navrhli zvýšení této částky a její diferenciaci podle typu diety, stanovisko vlády bylo opět nesouhlasné. Zákon i přesto Parlamentem nakonec prošel.
- Vláda ČSSD zrušila příspěvek na dopravu ze státní sociální podpory. Dávka byla zavedena za vlády ODS. Poslanci ODS hlasovali proti zrušení příspěvku na dopravu a marně ve Sněmovně přesvědčovali poslance za ČSSD o tom, že opatření dopadne zejména na žáky a studenty z rodin s velmi nízkými příjmy. Obavy ODS se bohužel naplnily – jsou známy případy, kdy studenti zanechali studia z důvodu zrušení příspěvku na dopravu.
- Model důchodové reformy předložený ČSSD označili experti za nejméně solidární. Model rovného důchodu ODS označili naopak jako nejvíce solidární.

Na poslední chvíli se ČSSD pokouší zachránit, co se dá

- Teprve na základě „Modré šance pro sociální politiku“, kde je uvedeno, že ČSSD nepředložila žádný nový zákon týkající se sociální politiky, se vláda snaží zachránit, co se dá. Až v druhé polovině roku 2005, tedy po více než sedmiletém vládnutí, předložila vláda ČSSD Parlamentu nové zákony týkající se sociální politiky. Všechny tyto zákony se právě projednávají v Parlamentu a obsahují celou řadu problémů a nejasností. Je evidentní, že byly šity horkou jehlou, pouze z propagandistických důvodů. Poslanci ČSSD se předhánějí v předkládání pozměňovacích návrhů k těmto zákonům, které jim dodatečně připravuje ministerstvo práce a sociálních věcí. Zákony o pomoci v hmotné nouzi, o životním a existenčním minimu doprovází novely více než 50 dalších zákonů.
- Hospodářská politika vlády poslala stovky tisíc lidí na dlažbu a tyto zákony tak jak byly vládou ČSSD připraveny, je pošlou dále do chudoby a ponižení.
- Není fér pro sociálně nejslabší a zdravotně postižené občany, že vláda, která je u vlády sedm a půl roku, předložila tyto zákony na poslední chvíli. Zákony totiž nabudou účinnosti až po skončení mandátu vlády. Dopady sociálních zákonů protlačených Parlamentem s pomocí hlasů komunistů bude tak řešit až příští vláda.

Sociální model ODS

- Sociální model ODS byl uveden v život v letech 1992–1997 a po více než deseti letech je poněkud zastaralý. Navíc byl vytvářen v hektické době hluboké transformace celé společnosti z komunistické totality na standardní demokratický systém. Každý rok vlády ČSSD znamenal nárůst státního zadlužení a zvýšení počtu lidí žijících pod hranicí chudoby zachycených v sociální síti. Nicméně Česká republika je díky sociálnímu modelu ODS stále ještě hodnocena jako země s nejnižší mírou chudoby v rámci EU.
- ODS má připraveny návrhy změn, které sociální systém zefektivní. Návrhy reagují především na zvyšující se dlouhodobou nezaměstnanost, na zneužívání sociálních dávek a na zvyšující se průměrný věk dožití.

Programové prohlášení vlády V. Špidly, 2002:

„Vláda připraví koncepci rodinné politiky.“

Vládní koncepce rodinné politiky je formální a proklamativní

- Teprve v říjnu 2005 schválila vláda tzv. „Národní koncepci rodinné politiky“. I když s některými záměry souhlasíme, např. s vytvořením podmínek pro větší zapojení otců v rodině, obsahuje návrh, který je formální, nekonkrétní a proklamativní, celou řadu problematických bodů, např.:
  - Záměr zasahovat do kompetencí samosprávy a diktovat obcím, které jsou zřizovateli mateřských škol, jaký režim mají mateřské školy mít. Nepřijatelné je například nutit z centra mateřské školy ke změně provozní doby. Kompetence by měly zůstat na obcích, představitelé obcí nejlépe znají místní poměry.
  - Zavedení plošných přídavků na děti. Za lepší finanční podporu rodin s dětmi než přímé poskytování sociálních dávek považujeme snižování daní na základě odpočitatelné položky na každé dítě.

- Záměr rezignovat na zlepšení práce policie a soudů, které by měly tvrdě postihovat neplatiče výživného a přesunout vyplácení výživného na stát.
- Opět se odkládá řešení přesunu dětí z ústavní péče do rodin s tím, že bude stejně jako v minulosti pouze zadáno vypracování dalších studií, koncepcí a metodik. V ČR vyrůstá v současné době 20 tisíc dětí v ústavní péči. V porovnání s ostatními členskými státy EU je tato situace alarmující.
- Chybí zaměření na podporu rodin, které se dostaly do obtížné situace tím, že se starají o těžce zdravotně postiženého nebo staršího člena rodiny.

Programové prohlášení vlády S. Grosse, 2004:

„Vláda rozšíří smluvní volnost v pracovních vztazích novým zákoníkem práce.“

Nový zákoník práce nerozšiřuje smluvní volnost v pracovních vztazích

- Nový zákoník práce nepřináší větší smluvní volnost mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem. Neznamená tedy vládou slibovanou liberalizací pracovního práva, která měla směřovat ke zvýšení konkurenceschopnosti našich firem, a tím i ke zvýšení zaměstnanosti.
- Na rozdíl od stávajícího zákoníku práce sice deklaruje ústavní princip „co není zakázáno, je dovoleno“, následně však v dalších desítkách paragrafů všechno zakazuje. V podstatě tak nepředstavuje žádnou zásadně novou úpravu.
- Postrádá návaznost na nový občanský zákoník.
- Neobsahuje možnost propuštění zaměstnance bez udání důvodu, samozřejmě za patřičné odstupné. Firmy pak složitě hledají důvody k propuštění problematického pracovníka a obávají se přijmout zaměstnance do trvalého pracovního poměru.
- Přímo zakazuje, aby firma mohla přidělit zaměstnance na přechodnou dobu jinému zaměstnavateli, samozřejmě se souhlasem zaměstnance. Firmě je potom v případě přechodného nedostatku zakázek nucena zaměstnance propustit.
- Znemožňuje ve firmách, kde působí odbory, vydat vnitřní předpis bez souhlasu odborů. Přitom je zaměstnavatel, na rozdíl od odborů, odpovědný pod vysokou finanční sankcí za bezpečnost práce a dodržování zákonných norem a předpisů.
- Pokud bude tento návrh schválen, dopadne negativně především na zaměstnance. Nezaměstnaným bere naději, že v brzké době najdou práci.

Zákon o zaměstnanosti omezuje smluvní volnost a svobodné podnikání

- ODS považuje ustanovení § 13 zákona o zaměstnanosti, podle něhož je firma povinna zajišťovat plnění běžných úkolů vyplývajících z předmětu její činnosti svými zaměstnanci, tj. zákaz tzv. „švarcsystému“, za omezování svobodného podnikání a smluvní volnosti. Tento zákaz je v zemích EU naprosto neobvyklý, je na hranici ústavnosti a komplikuje život desítkám tisíc živnostníků i firem. Ve svém důsledku pak zvyšuje nezaměstnanost a brání rozvoji malých a středních firem.
- Znění § 13 nového zákona o zaměstnanosti účinného od 1. 10. 2004 bylo nejasné a nesrozumitelné a vyvolávalo velkou výkladovou nejistotu. Na protesty reagovala vláda novelou § 13, která byla velmi nekvalitní a ve Sněmovně doznala změn.
- Bohužel v textu paragrafu zůstal výkladově nejasný pojem „zastřený pracovní právní vztah“, což dává úředníkům velký prostor k šikaně.

Způsob rozšiřování vyšších kolektivních smluv je neústavní

- Poslanci ODS podali v roce 2002 stížnost k Ústavnímu soudu s návrhem na zrušení ustanovení § 7 zákona č. 2/1991 Sb., o kolektivním vyjednávání. Návrh se týkal neústavnosti diktátu rozšiřování vyšších kolektivních smluv sjednaných velkými firmami a zaměstnavatelskými svazy s odbory na tisíce malých a středních firem bez ohledu na jejich stanovisko a na jejich podmínky podnikání.
- Ústavní soud dal poslancům ODS zapravdu a ustanovení zrušil a vyslovil tři základní požadavky, které musí být splněny, aby právní úprava rozšiřování závaznosti vyšších kolektivních smluv mohla být považována za odpovídající ústavním principům. 1. Požadavek na splnění podmínky reprezentativnosti. 2. Požadavek výjimečnosti, to znamená, že rozšíření kolektivní smlouvy vyššího stupně lze přijmout toliko v mimořádně odůvodněných případech veřejného zájmu. 3. Podmínka možnosti soudního přezkumu, tj. zajištění základního práva na soudní ochranu.
- Vláda na nález ÚS reagovala novelou. Ani jeden z požadavků Ústavního soudu ale novela nesplnila. **Schválená úprava je neústavní, a proto ODS opět podala ústavní stížnost.**

Zákon o inspekci práce je „trestní pracovní právo“

- Vládní návrh zákon o inspekci práce a doprovodný zákon, který mění více než 50 dalších zákonů, si vysloužil název „trestní pracovní právo“.

- **Novou moderní úpravu, která zoufale chybí, nahrazují v tomto zákoně sankce. Nebudou to sankce za záměrné porušování zásad bezpečnosti práce. Nebudou to sankce za nedbalost. Budou to větší sankce za nepochopení a špatný výklad nepřehledného zákona.** 25 paragrafů z celkového počtu 46 řeší přestupky a správní delikty, takže se vpravdě jedná o trestní pracovní právo. Rozpětí pokut až do výše 2 mil. Kč vytváří další prostor pro korupci. Likvidace malých podnikatelů nebude výjimkou. Současná právní úprava v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci je velmi složitá, nepřehledná a dělá potíže i odborníkům, pro které je denním chlebem, natož ostatním zaměstnancům a zaměstnavatelům.
- Na prvním místě je přece nutné řešit příčiny, a až potom následky. To znamená, že nejdříve musí být srozumitelně stanoveno, co mají firmy dělat, vysvětleno, jak to mají dělat, a teprve následně mohou být zpřísněna pravidla kontroly a zvýšeny sankce. Zákon dále přesunuje některé kompetence z úřadů práce na inspekci práce, což způsobí rozmělnění kontroly a tím i snížení kvality v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.
- **Zákon o nemocenském pojištění přesouvá problémy systému na zaměstnavatele.**
- Vládní návrh zákona o nemocenském pojištění považujeme za systémově špatný.
- Nesouhlasíme především s přesunutím povinnosti vyplácení nemocenské ze státu na zaměstnavatele. Zejména pro malé a střední zaměstnavatele to znamená neúměrnou byrokratickou zátěž.
- **Ve stávajícím systému nemají firmy žádné nástroje, jak se bránit zneužívání nemocenské. Jestliže to- muto zneužívání není schopen zabránit stát, je od něj nezodpovědné, aby náklady nefunkčního systé- mu přesouval na soukromý sektor.**
- **Pokládáme za neseriózní návrh vlády, aby zákon nabyl účinnosti 1. 7. 2006, tedy těsně po volbách do Poslanecké sněmovny. Vláda se tak vyhýbá odpovědnosti za zavedení zákona do praxe.**

Programové prohlášení vlády S. Grosse, 2004:

„Vláda připraví vytvoření účtu státních důchodových rezerv pro realizaci důchodové reformy.“

Programové prohlášení vlády J. Paroubka, 2005:

“Vláda vytvoří co nejširší politickou shodu ohledně přijetí nejlepší formy důchodové reformy a zahájí práce na jejím le- gislativním zpracování.“

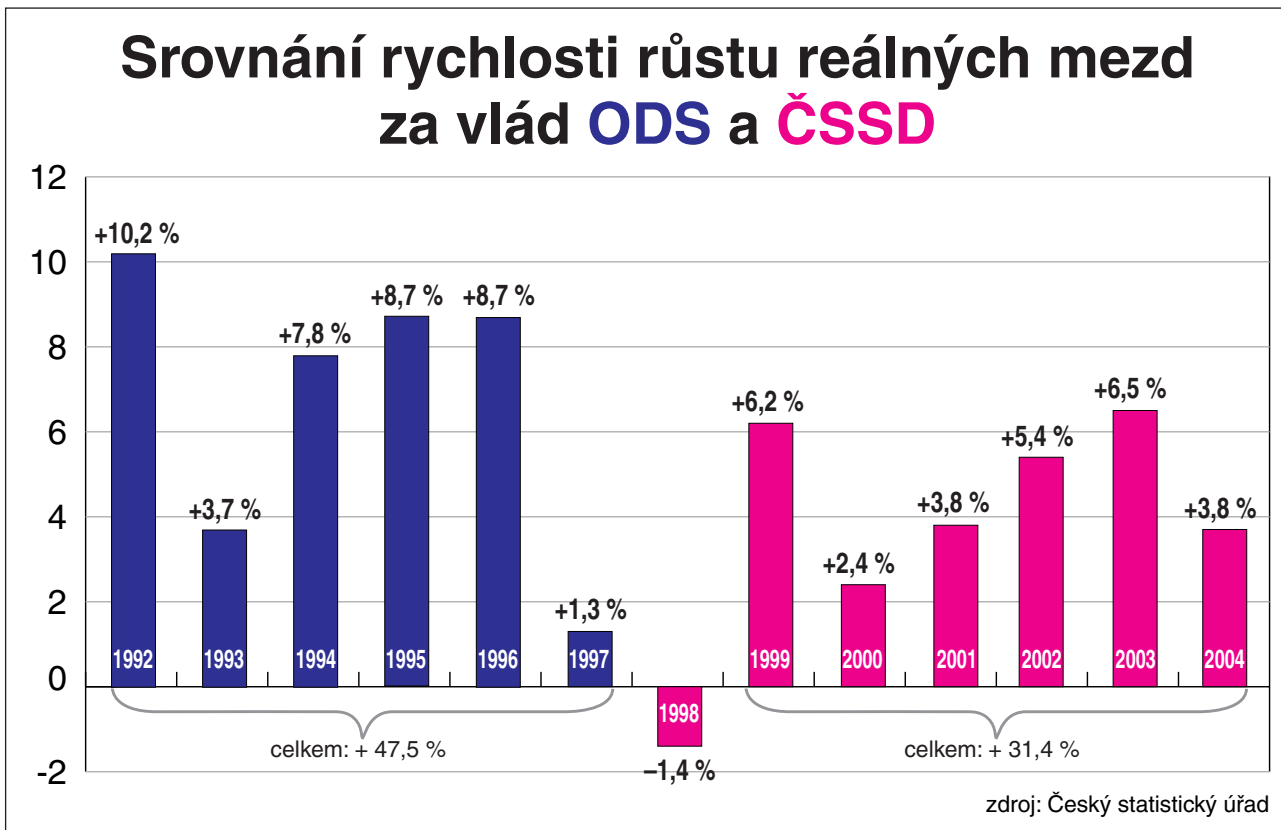
Při zvyšujícím se průměrném věku dožití existují pouze tři možnosti jak zajistit, aby byly příjmy a výdaje na důchodovém účtu vyrovnané: 1. Zvyšování odvodů z mezd, 2. Snižování důchodů, 3. Zvyšování věku odchodu do důchodu.

- V roce 1994 byl za vlády ODS přijat zlomový zákon o penzijním připojištění se státním příspěvkem, kterým byly položeny základy dobrovolného spoření v penzijních fondech.
- V roce 1996 byla vládou ODS realizována rozsáhlá reforma důchodového systému. Státní průběžný pilíř byl transformován na moderní flexibilní důchodový systém. Před reformou v roce 1995 byl věk odchodu do důchodu 60 let pro muže a 57 let pro bezdětné ženy. Od roku 1996 se začal věk odchodu do důchodu postupně zvyšovat každým rokem o 2 měsíce pro muže a o 4 měsíce pro ženy. Horní hranice byla nastavena pro muže na 62 let v roce 2009 a pro bezdětné ženy na 61 let v roce 2011.
- Od roku 1997 vykazoval každoročně důchodový účet schodek. Navzdory předvolebním slibům ČSSD, že věk odchodu do důchodu zvyšovat nehodlá, bylo v roce 2004 právě vládou ČSSD schváleno další postupné zvyšování věku odchodu do důchodu, a to na 63 let pro muže v roce 2016 a na 63 let pro bezdětné ženy v roce 2019. Současně vláda zvýšila odvody na důchody o 2 %, čímž na několik let stabilizovala důchodový účet. Vláda zvýšila odvody na důchody i přesto, že v ČR již v té době patřily k nejvyšším v Evropě. Vyplácené důchody však naopak patří k nejnižším v Evropě. Jedním z hlavních důvodů je nízký důchodový věk v ČR proti většině zemí EU, kde je věk odchodu do důchodu nastaven na 65 let.
- Za vlády ČSSD podíl průměrné výše důchodů k průměrné mzdě klesá. Zatímco v roce 1998 činil tento podíl 45,9 %, v roce 2002 to bylo 43,5 % a v roce 2004 již jen 40,6 %. Při valorizaci důchodů se za vlády ČSSD výrazně více zvyšovaly vysoké důchody na úkor nízkých důchodů. Slova o solidaritě a sociálním státu z úst zástupců ČSSD jsou tedy falešná.
- Vlivem výrazného zvýšení průměrného věku dožití a současného snížení porodnosti po roce 1989 došlo ke zhoršení demografické křivky. Vláda ČSSD, která se ocitla pod soustředěným tlakem expertů, EU i opozice, aby předložila návrh důchodové reformy, bohužel zcela selhala. Dokonce nebyla schopna navrhnout ani přípravné kroky, které by reformu nastartovaly.
- Aby ČSSD získala čas, přišla s návrhem konzultací expertů všech parlamentních stran nad důchodovou reformou. ČSSD prosazovala tzv. švédský model. Experti označili model ODS za maximálně solidární a model ČSSD za model s nejmenší mírou solidarity. Jiří Paroubek se od tohoto modelu distancoval a posléze jej označil za model „špidlošvédský“, aniž představil jiný model. ČSSD nemá po více než sedmi letech ve vládě žádnou představu o koncepci důchodové reformy.
- Přestože je jako výsledek práce expertní komise připraveno znění dohody parlamentních stran, které obsahuje vytvoření samostatného důchodového účtu a další postupné zvyšování důchodového věku na 65 let v roce v roce 2030, není ani po dvou letech práce expertů podepsána žádná dohoda parlamentních stran o společném postupu. Lídři ČSSD a KSČM pravděpodobně nemají zájem do voleb jakékoli změny ani oznámit, natož uskutečnit.

Sociální demokracie tvrdí, že za jejich sedmileté vlády vzrostly reálné mzdy prý nejvíce v historii.

Statistiky jsou nekompromisní

- Pravdu o růstu nominálních a reálných mezd za vlád ODS a ČSSD ukazují údaje zpracované Výzkumným ústavem práce a sociálních věcí z podkladů ČSÚ, MPSV, MF a ČNB v květnu 2005. I s nejbujnější fantazií při manipulaci s indexy růstu mezd musí každý politik ČSSD se znalostí elementární matematiky dojít vždy k témuž závěru: Když už ČSSD chce používat tento statistický parametr ve své propagandě, pak s ohledem na růst nominálních i reálných mezd byly vlády ODS mnohem úspěšnější než vlády ČSSD.

BYDLENÍ

Volební program ČSSD, 2002:

Dcera Eva, 23 let, studentka ČVUT:

„Chci pro sebe a svou budoucí rodinu byt.“

Co by si Eva pro svou nejbližší budoucnost přála?

Aby mohla spokojeně žít. Nechce bydlet u rodičů, a proto potřebuje byt. Je hezká, inteligentní, o její práci je zájem. Pokud se rozhodne pro založení rodiny, bude do velké míry odkázána na manžela a jeho příjem.

„Získání 45–50 tisíc bytů ročně po dobu příštích pěti let s důrazem na podporu výstavby nájemního bydlení na neziskovém principu a podporu družstevního bydlení formou neziskových společenstev.“

Bytů se staví podstatně méně, většinou do osobního vlastnictví

- V letech 2002 a 2003 byla každý rok dokončena výstavba přibližně 27 tisíc bytů. V první polovině roku 2004 bylo postaveno 12 tisíc nových bytů (42 % z toho tvoří rodinné domy). Pouze 10 % z tohoto počtu připadá na nájemní byty. 60 % nových bytů bylo po dokončení výstavby prodáno (údaje ministerstva pro místní rozvoj).
- **Vláda nijak nepodporuje výstavbu nájemního bydlení**, přičemž podpora družstevního bydlení je krokem zpět.

Volební program ČSSD, 2002:

„Nové projekty nízkouročených půjček a hypoték – jde o podporu mladých do 36 let.“

Novomanželské půjčky jsou návratem před rok 1989

- Poslední pokusy vlády S. Grosse o pomoc mladým rodinám formou bezúročných půjček jsou návratem před listopad 1989, kdy se komunistický režim také snažil kupovat si oddanost mladých lidí novomanželskými půjčkami.
- Koncem roku 2004 vláda schválila nařízení, na základě kterého bude Státní fond rozvoje bydlení (SFRB) poskytovat mladým lidem nízkouročené úvěry na pořízení bydlení. Žadatelé buď musí žít v manželství a ani jeden z manželů v roce podání žádosti nesmí dosáhnout 36 let věku, nebo se může jednat o samostatnou osobu, která v roce podání žádosti nedosáhla 36 let věku a přitom trvale pečuje nejméně o jedno nezletilé dítě.
- Úvěr může být poskytnut do výše 300 tisíc Kč, je splatný nejdéle do 20 let a úročí se 2 % ročně. Žádosti o tyto půjčky na bydlení podalo kolem 8000 mladých lidí. Je jasné, že 1,5 miliardy korun, které jsou v roce 2005 na půjčky vyhrazeny ve Státním fondu rozvoje bydlení (SFRB), nestačí.
- Problematický je selektivní přístup k otázce bydlení, kdy na tuto formu podpory mají nárok jen lidé do 36 let. **Systém nejruznějších dotací a úlev je stále komplikovanější, místo aby situace směřovala k vytvoření skutečného trhu s byty.** Všichni ostatní na toto bydlení přispívají ze svých odvodů.
- **Namísto systémového řešení tak vláda zatížila státní rozpočet o další 3 miliardy Kč.**

Volební program ČSSD, 2002:

„Zvýšení státních podpor hypotečního úvěrování a stavebního spoření se státním příspěvkem. Cílem je zpřístupnit vlastnické bydlení širší veřejnosti.“

Státní podpory stavebnímu spoření byly sníženy

- Další slib, který zůstal v rozporu s realitou. Vláda prosadila snížení státních podpor pro stavební spoření z maximální výše 4500 Kč ročně na 3000 Kč. Zároveň došlo ke zvýšení doby spoření z 5 na 6 let. U nových smluv je pro maximální státní podporu nutné složit 20 000 Kč, zatímco dříve to bylo 18 000 Kč.

Volební program ČSSD, 2002:

„Investiční pobídky pro vstup investorů do bytové výstavby, zejména na finančně přijatelné a energeticky nízkonáročné bydlení pro mladé rodiny.“

Investiční pobídky v bytové výstavbě nejsou realizovány

- Tento slib ČSSD zůstal pouze na papíře.

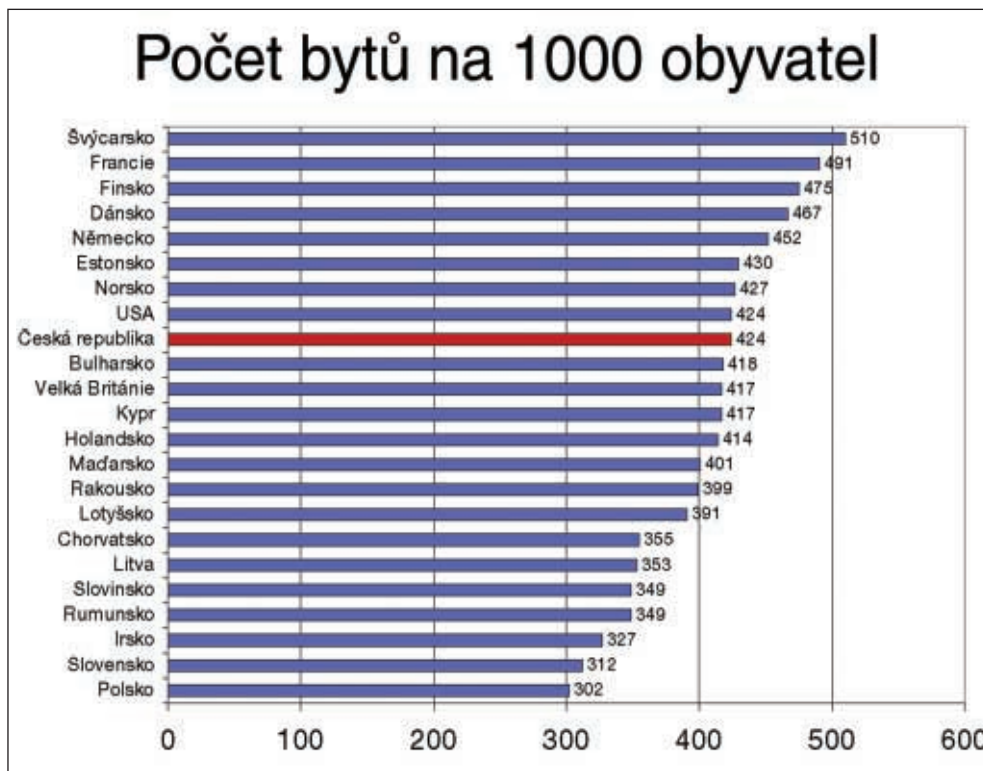
Programové prohlášení vlády V. Špidly, 2002 a S. Grosse, 2004:

„Základním cílem vlády v bytové politice je vytvoření předpokladu, aby každá domácnost mohla na bytovém trhu najít a udržet finančně dostupné bydlení v odpovídající kvalitě.“

Socialisté konzervují nerozvinutý trh s byty

- **Socialistickým vládám se nepodařilo rozhybat trh s byty** a nic nenasvědčuje tomu, že by se jim to podařilo i ve zbytku volebního období.

- **Situace v oblasti bydlení se vyznačuje nerovnováhou způsobenou přetrvávající regulací nájemného v cca 17 % z celkového počtu bytů.** Tato regulace je již skoro tři roky absolutní, bez jakéhokoli navýšení, což je **důsledek legislativní nečinnosti vlády po rozhodnutí Ústavního soudu o zrušení vyhlášky o nájemném.**
- Socialistické vlády (Zemanova, Špidlova) si toho byly vědomy a do svých programových prohlášení zahrnuly příslib předložené právní úpravy, „které umožní fungování trhu s byty“ (Zemanova vláda) či „který stanoví regulační pravidla místně obvyklého nájemného“ (Špidlova vláda). Obě vlády si rovněž byly vědomy nutnosti vyvážit práva pronajímatelů s právy nájemců.
- Grossova vláda si toho předsevzala podstatně méně, ale i v jejím prohlášení najdeme příslib vytvoření „předpokladu pro postupné otevření trhu s bydlením“.

Negativní důsledky neexistence trhu s byty

- V sektoru nájemného bydlení, který činí asi 27 % ze všech bytů a vyskytuje se především ve městech, však regulace nájemného vede ke známým negativním důsledkům:
  - předražené nájemné na zbývající, volné části trhu,
  - černý trh s byty, daňové úniky,
  - klesající podíl nájemního bydlení, neochota investorů stavět nájemní byty,
  - nedostatečná regenerace bytového fondu (pokud jde o byty obecní, je výsledkem tlak na rozpočet při opravách),
  - nízká mobilita pracovní síly.

Nájemníci zvýhodnění před vlastníky bytů

- Vedle cenové regulace působí pro konzervaci současného nerozvinutého trhu s byty i regulace právní, tj. **ustanovení občanského zákoníku významně posilující práva nájemců proti právům vlastníků** v následujících oblastech:
  - přechod nájmu, tj. nekonečný řetězec osob, které využívají zvýhodněné nájemné,
  - výměny bytů, tedy nakládání s majetkem vlastníka bez jeho efektivního souhlasu,
  - nepřiměřená ochrana neplatičů, kdy musí pronajímatel dlouho čekat na přivolení soudu a potom ještě poskytnout bytovou náhradu.

Dotace a měkké půjčky situaci neřeší

- Socialistické vlády se snaží namísto řešení příčin zachraňovat situaci dotacemi a měkkými půjčkami ze Státního fondu bydlení, jehož rozpočet rok od roku stoupá.

- Dotační programy vedou obce k výstavbě bytů, které neodpovídají místní poptávce a mnohdy jsou dražší než u soukromých investorů.
- Systém novomanželských půjček vedl k dalšímu zadlužování Státního fondu rozvoje bydlení a v důsledku toho k tlaku na státní rozpočet.

Programové prohlášení vlády V. Špidly, 2002:

„Vláda předloží návrhy, směřující ke snížení počtu nevyužívaných bytů. Vláda připraví novou úpravu příspěvku na bydlení, zajišťující přiměřenou ochranu občanů ve všech formách bydlení.“

Vláda sliby nesplnila

- Vláda nepředložila návrhy, které by směřovaly ke snížení počtu nevyužívaných bytů. Na papíře zůstal rovněž slib připravit novou úpravu příspěvku na bydlení.

Programové prohlášení vlády S. Grosse, 2004:

„Vláda bude hledat koncepční řešení v oblasti nájemného z bytů, které odstraní současné napětí v nájemním sektoru.“

Do nájemního bydlení jdou nejmenší investice

- Do nájemního bydlení směřuje nejmenší podíl investic do nové výstavby, neboť pokračující regulace nájemného celý trh deformuje.

Socialistické vlády úpravy nájemného neřešily

- Ani jedna socialistická vláda neudělala v oblasti právní úpravy nájemného vůbec nic. Jednotlivé pokusy předložit Parlamentu zákon o nájemném krachovaly na nedohodě uvnitř vládní koalice samotné a mnohé z nich neměly ani podporu všech poslanců ČSSD. **Socialistické vlády tak zcela zklamaly v jedné z nejdůležitějších oblastí sociální politiky, jakou je politika bydlení.**

Nový návrh zákona o nájemném je špatný

- Délka a rychlost zvyšování nájemného obsažená v návrhu ministerstva pro místní rozvoj neumožní řešení trhu s byty v dohledné době. Zároveň je problematické tzv. standardní období po roce 2012, kde vláda navrhuje pokračování deregulace dle principu „místně obvyklého nájemného“, což může postihnout i smlouvy, které jsou nyní uzavírány svobodně. Navíc není řešen tzv. přechod nájmů, který umožňuje mnohé podvody.

Na trhu chybí cenově odpovídající bydlení

- Tento stav dopadá nejvíce na mladé rodiny, které nejsou schopny především ve velkých městech na trhu s byty najít cenově odpovídající bydlení a jsou nuceny vstupovat na volný či černý trh, kde se právě díky regulaci pohybují ceny mnohem výše, než by byly v rovnovážném stavu. **Socialistické vlády tak svou neochotou překonat laciný populismus mladé rodiny přímo poškozují a způsobují zvýšení počtu rozvodů, nezaměstnanost a pravděpodobně negativní dopady na populační vývoj.**

Přetrvávající regulace způsobuje chátrání bytového fondu

- Přetrvávající regulace způsobuje chátrání bytového fondu a postupné zánikání nájemního sektoru bydlení a přesun nabídky do oblasti vlastnického bydlení. To může ve svém důsledku negativně ovlivnit sociálně slabší vrstvy obyvatel, které jsou tradičně na nájemním bydlení více závislé, než lépe situované vrstvy. Dalším důsledkem je nižší mobilita obyvatel a z toho vyplývající zvýšená nezaměstnanost. **Socialistické vlády tak svou politikou v oblasti bydlení poškozují ty vrstvy občanů, vůči kterým svůj program tradičně zaměřují a způsobují vyšší nezaměstnanost.**

Regulované nájemné u soudu ve Štrasburku

- Po nedávném rozsudku štrasburského soudu ve věci žaloby polské majitelky domu s regulovaným nájemným je jasné, že podobný rozsudek lze očekávat i ve prospěch českých majitelů nájemních domů. Nepřistoupí-li vláda k okamžitému legislativnímu řešení, hrozí, že soud ve Štrasburku nejen uzná regulaci za protiprávní, tak, jak to již třikrát učinil český Ústavní soud, ale přikrke majitelům za jejich újmu odškodné. **Vinou socialistické vlády toto odškodné zaplatí všichni daňoví poplatníci.**

Polský příklad je varující

- Polský příklad je varující o to více, že vlastní materiál ministerstva pro místní rozvoj uvádí, že pravděpodobnost rozsudku ve prospěch vlastníků je v ČR vyšší než v Polsku. V ČR jsou „núžky“ mezi náklady a nájemným ještě rozvětvenější. Odůvodnění regulace sociálními důvody u nás je ještě slabší než v Polsku. **Kompenzace 100 tisícům polským majitelům je odhadována na 150 miliard Kč.**

- Polský Ústavní soud okamžitě zrušil v dubnu 2005 zákon o regulaci, zatím nejsou známy žádné dramatické dopady. V mnoha státech EU ostatně není regulace nájmu vůbec zavedena (Finsko, Norsko, Belgie, Řecko, ustupují od ní v Itálii).

Návrhy vicepremiéra Jahn za ČSSD byly radikálnější než ODS

- ČSSD kritizuje ODS za její program, přitom návrhy jejího vicepremiéra Jahn byly identické, dokonce ještě radikálnější. Jahn navrhuje okamžitou deregulaci bez přechodného období a bez sociálních kompenzací. Stejně jako ODS navrhuje zrušení Fondu rozvoje bydlení. Shodně uvádí, že bytů v ČR je dostatek a situace se přizpůsobí rychle sama.
- Jestliže předseda vlády Jiří Paroubek Jahnovy návrhy vetoval, svědčí to jen o názorové nekonzistenci socialistické vlády. Jahn ve vládě neuspěl a rezignoval. Jeho instalace do vlády byla v této souvislosti pouhým mediálním kalkulem oslovit liberálnější vrstvy obyvatel, který nevyšel.

Závěr

- Odkládání a neřešení problémů v oblasti bydlení patří mezi největší selhání socialistických vlád za posledních sedm let. Jakákoliv vláda, která převezme odpovědnost nyní, bude nucena tento problém prakticky okamžitě řešit, již s ohledem na možné soudní rozsudky nejen evropského soudu, ale i českých soudů, které začínají postupně přijímat judikaturu, která bere daleko více v potaz práva majitelů.
- **Socialistická vláda tak svým neodpovědným populismem a uhýbáním před problémem připravila následující vládě velmi obtížnou situaci**, neboť taková vláda bude nucena řešit problém deregulace nájemného urychleně a pod tlakem. Přijaté řešení však bude muset vést ke skutečné deregulaci, a nikoli k zavedení nové regulace spolu s dalším nárůstem byrokracie.

ZDRAVOTNICTVÍ

Volební program ČSSD, 2002:

Děda Martin, 69 let, v invalidním důchodu:

„Chci mít kvalitní léky a neplatit za doktory.“

Co si děda Martin přeje?

Aby neměl daleko k doktorovi, aby nemusel platit za ošetření a za léky, aby se nemusel bát, že ho záchranka nechá dlouho čekat, až mu bude zle, aby měl co nejlepší zdravotní péči.

Osm ministrů = žádná koncepce zdravotnictví

- Za sedm let vlády sociální demokracie se až dosud vystříдалo **osm ministrů** zdravotnictví, **kteří nevypracovali ani jednu reálnou koncepci zdravotnictví.**
- Přeměna zkosnatělého socialistického zdravotnictví, započatá v 90. letech, byla zastavena. ČSSD naopak zařadila zpátečku a pokouší se zdravotnictví zestátnit.
- Sociální demokraté chtějí zdravotnictví přímo řídit, a to přitom umějí ze všeho nejméně. Nejvíce zadlužené organizace jsou státní, tedy ty, které řídí ministerstvo řízené sociálními demokraty. **Za vlády ČSSD neustále roste dluh ve zdravotnictví.**
- Ministryně **Marie Součková** se proslavila především v kauze Diag Human, kdy najala právníka za předražených 10 milionů Kč. Kvůli tomu dnes čelí obvinění ze zneužití pravomoci veřejného činitele a čeká ji soud. Stát v této kauze navíc neuspěl a hrozí, že bude především vlivem sedmileté nečinnosti socialistické vlády platit této firmě miliardy korun.
- Ministr **Jozef Kubinyi** vydržel v úřadu zhruba čtyři měsíce. Svoje působení zahájil personálními útoky (atak na odvolání ředitelky VZP, odvolání ředitele Thomayerovy nemocnice a ředitele IKEM). Bez seriózní rozvahy spojil tři pražské nemocnice a předložil nesourodá opatření, která neměla podporu ve vlastní straně.
- Ministryně **Milada Emmerová** bojovala proti všemu, co je soukromé. Ve svých koncepcích se opakovaně pokusila zestátnit zdravotnictví. Nutila pojišťovny hradit více péče, než na kolik mají peníze, přihrávala obchody firmě, kde je manažerem její syn. Předseda vlády Paroubek ji zpočátku obhajoval a podporoval, ovšem vzápětí dosadil na její místo prezidenta ČLK Davida Ratha, který má razantně zatočit s protestujícími lékaři.
- Ministr **David Rath** svými lobbistickými aktivitami významným způsobem napomohl k současné krizi financování zdravotnictví. Nyní chce jako chladnokrevný účetní šetřit na nemocných.

Uvalení nucené správy na VZP je nezákonné

- Uvalení nucené správy na VZP (listopad 2005) je snahou zakrýt razantní omezení zdravotní péče, které chystá ministr zdravotnictví David Rath za podpory předsedy vlády Jiřího Paroubka. **Ministr zdravotnictví si vzal za oběť především vážně nemocné pacienty, kteří přijdou o současnou úroveň zdravotní péče.** Například moderní léky na rakovinu nedostane více než 20 % nemocných, jen velmi malý počet lidí může v první polovině roku 2006 získat umělou kyčel.
- **Nucená správa byla vyhlášena v rozporu se zákonem.** Socialistická vláda dokonce sama ve svém usnesení ze srpna roku 2005 potvrdila, že VZP je svázána státními vyhláškami a smluvními vztahy do té míry, že nemá žádný prostor pro snižování nákladů, a tedy i dluhů.
- Naprosto skandální je **zfalšování zprávy o kontrole VZP v její neprospěch pod tlakem ministerstva zdravotnictví,** dokonce i proti vůli zástupců ministerstva financí. Existuje podezření, že se tak stalo přímo na pokyn ministra Ratha. Kontrolní zpráva se stala spouštěcím mechanismem pro uvalení nucené správy.
- Uvalení nucené správy nad VZP je krok, který problémy českého zdravotnictví nevyřeší, naopak je může prohloubit. Důkazem neoprávněnosti zásahu proti VZP je výrok předsedy vlády Jiřího Paroubka, že chce nucenou správu ukončit po odstoupení ředitelky Jiřiny Musílkové.

Volební program ČSSD, 2002:

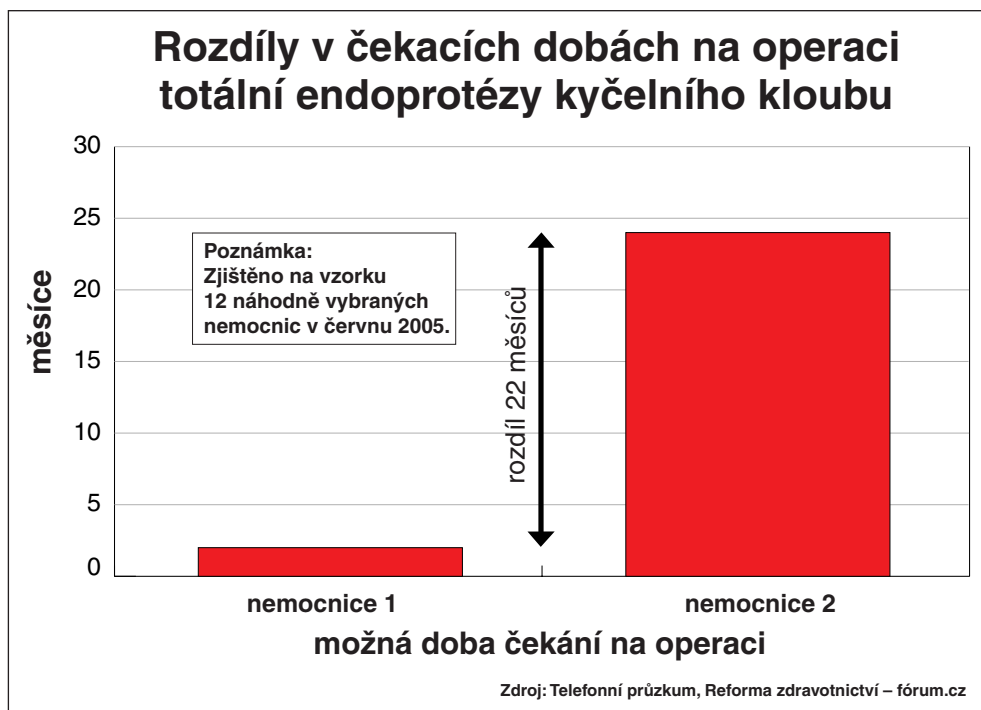
„Můžeme slíbit státem garantovanou zdravotní péči. Ta musí být kvalitní, dostupná časově, místně i ekonomicky. Co nejlepší prevenci, podporu zdraví, moderní léčbu, kvalitní a účinné léky. Ty musí dostat každý, kdo je potřebuje.“

Zdravotní systém je ve finančním propadu

- V roce 2001 byl systém veřejného zdravotního pojištění po částečném odkupu pohledávek zdravotních pojišťoven za neplatiče pojistného ČKA finančně stabilizován. **Následující vydání vyhlášek ministerstva zdravotnictví dramaticky prohloubilo zadlužení systému a nedalo VZP šanci zabránit finančnímu propadu.**
- Kumulovaný deficit systému veřejného zdravotního pojištění byl ke konci roku 2004 vyšší než 9 miliard Kč, ke **konci roku 2005 je odhadován na více než 15 miliard Kč.** Ke konci roku 2006 přesáhne 20 miliard Kč.
- Závazky českých nemocnic po lhůtě splatnosti dosahovaly ke konci roku 2004 přes 6,5 miliardy Kč.

Zhoršuje se dostupnost zdravotní péče

- Deficit systému způsobuje zpoždění plateb zdravotnickým zařízením v průměru o 50 až 60 dnů po lhůtě splatnosti. Takové zpoždění způsobuje významné finanční problémy všem zdravotnickým zařízením, zejména pak soukromým lékařským praxím.
- V případě nemocnic je již dnes jejich finanční situace často řešena na úkor pacientů. **Prodlužují se čekací doby na operace, zavádějí se pořadníky. Tato snaha je podpořena a legalizována současným vedením ministerstva zdravotnictví.** Jasným důkazem je úhradová vyhláška pro 1. pololetí roku 2005, která zaručuje nemocnicím minimálně 103 % příjmů při vykázání alespoň 90% bodové hodnoty výkonů ve srovnání s 1. pololetím roku 2004.
- Ovšem drastické omezení zdravotní péče až o 20 % teprve přijde až s ministrem Rathem.

Regionální nerovnost v dostupnosti zdravotní péče

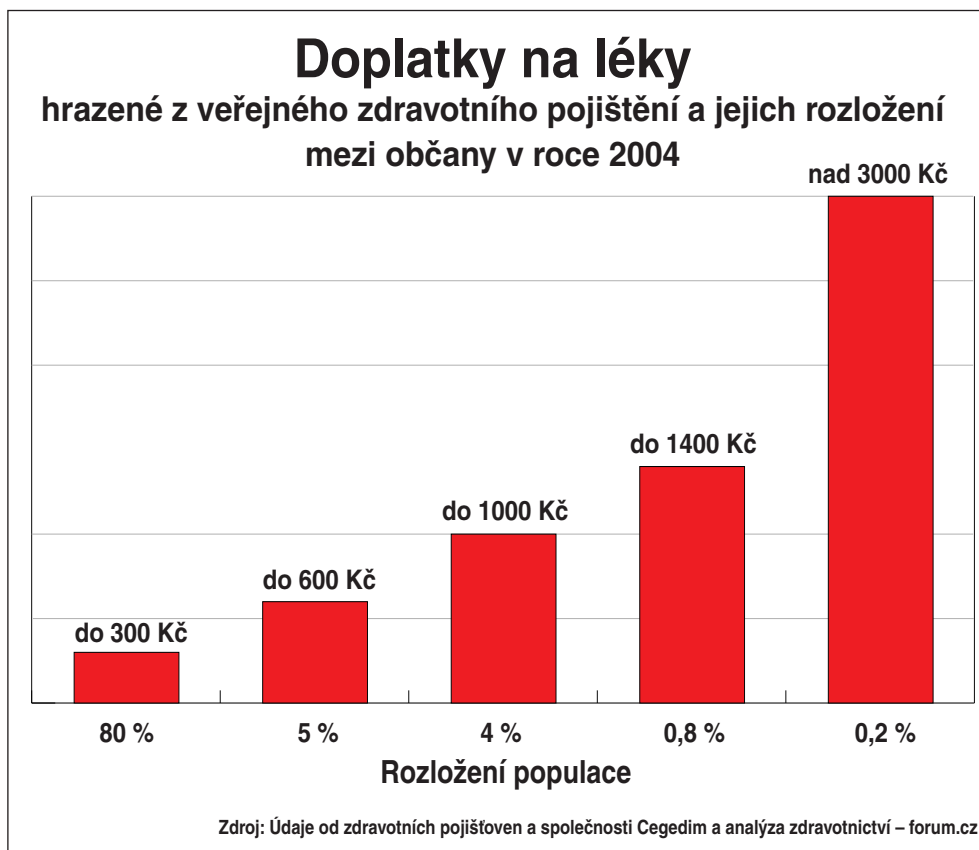
- Zakonzervováním současného rozmístění zdravotních služeb dochází k udržování existujících **regionálních nerovností a v dostupnosti zdravotní péče**, a tím k pokračující diskriminaci některých skupin obyvatelstva.
- Rozdíly v dostupnosti se v kombinaci s dalšími faktory podílejí i na přetrvávajících **rozdílech ve zdravotním stavu obyvatelstva v jednotlivých regionech**. Tyto rozdíly a jejich přetrvávání jsou obzvláště závažující v systému, který se honosí proklamovanou rovností mezi občany.

Volební program ČSSD, 2002:

„Nepřipustíme zvyšování finanční spoluúčasti pacientů.“

Skrytě se zvyšuje spoluúčast pacientů za doplatky léků

- Vláda se ohání zajištěním obecné dostupnosti léků pro pacienty, ve skutečnosti ale ani nemá přehled o výši doplatků na jednotlivé léky, natož o finanční zátěži doplatků v případě pacientů užívajících více léčiv současně. Na jedné straně jsou tak hrazeny velmi levné a pro všechny občany bez problémů dostupné léky, zatímco na druhé straně mohou **kombinace doplatků na důležité léky u konkrétních pacientů dosahovat neúnosné výše až 10 tisíc Kč ročně**.
- I když stávající systém úhrady a doplatků na léky je označován za solidární, není stanoven celkový limit pro tyto doplatky. Proto jsou trestáni především nemocní občané, pro které může být celkový objem dnešních doplatků na předepsané léky velkým sociálním problémem.
- Například za jinak volně prodejné léky, které byly předepsány a vydány na předpis, uhradily zdravotní pojišťovny v roce 2004 zhruba 1,6 miliardy Kč.
- V křečovitě snaze zajistit co nejvíce běžných léků bez doplatků podporuje stát **nezodpovědnou a nadbytečnou spotřebu**, která neprospívá zdravotnímu stavu občanů ani finanční bilanci systému zdravotnictví.

Zvyšování platů bez zajištění jejich financování

- Příkladem důsledku oddělení finanční odpovědnosti a rozhodovací pravomoci je možnost státu nařídit **plošné zvýšení platů v nemocnicích** – příspěvkových organizacích, **aniž by přitom zaručil zdroje na financování tohoto navýšení**. Politické rozhodnutí tak dostalo přednost před ekonomickými fakty.
- Stát namísto hledání opravdových dlouhodobě udržitelných řešení skutečného problému, kterým jsou nízké platy zdravotníků v řadě nemocnic, zvolil papírové navýšení z neexistujících peněz.

Zapojení pacienta do zdravotního systému je nedostatečné

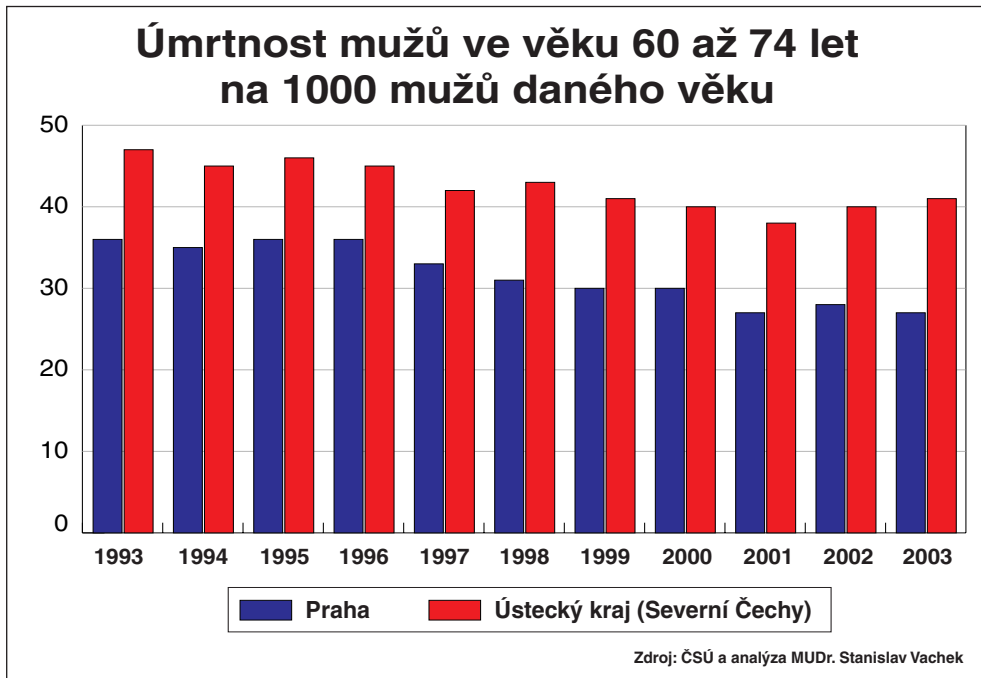
- Zásadním problémem českého zdravotnictví je nedostatečné zapojení pacienta do systému. Dnes financuje ČR 91 % zdravotní péče z veřejných peněz (mj. Rakousko 75 %, Švýcarsko 58 %). Řadí se tak na **první místo v podílu veřejných zdrojů na výdajích** na zdravotnictví nejen mezi státy EU, ale dokonce v rámci celé OECD.
- Současné uspořádání vede ke **zbytečně vysoké daňové zátěži** s negativním vlivem na trh práce a nedostatečnému využití soukromých zdrojů při financování zdravotnictví. Zároveň má významné dopady i na spotřebu zdravotní péče. **Rozsah veřejného pojištění vede k plýtvání a nadužívání zdravotní péče.**

Programové prohlášení vlády V. Špidly, 2002:

„Vláda nepřipustí zúžení stávajícího rozsahu zdravotní péče hrazené ze solidárního veřejného zdravotního pojištění. Vláda bude postupně zajišťovat lepší informovanost občanů i uplatňování jejich práv při nabídce a poskytování potřebné zdravotní péče.“

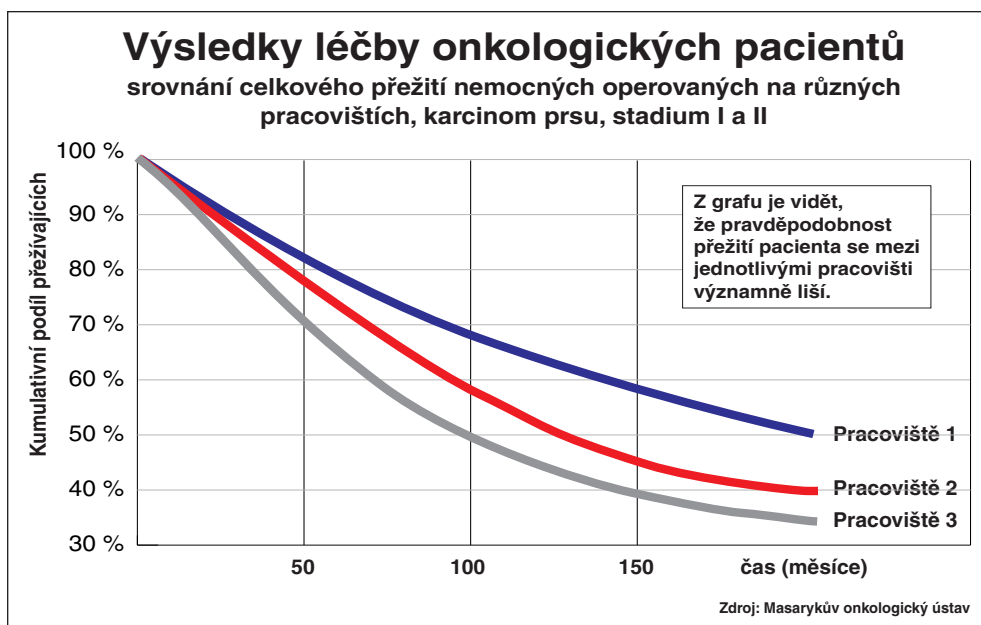
Existují velké rozdíly v kvalitě poskytovaných služeb

- Občané nemají dostupné a srozumitelné informace o kvalitě poskytovaných služeb.
- Zdravotní pojišťovny, které by měly působit jako agenti občanů, dnes nemohou poptávat služby poskytované zdravotnickými zařízeními podle jejich potřebnosti, kvality ani efektivity. Naopak, **jsou nuceny platit rozsah poskytovaných služeb bez ohledu na jejich kvalitu, cenu a potřebnost**.
- Řada zdravotních služeb je poskytována příliš velkým počtem zdravotnických zařízení, což vede k jejich nedostatečné specializaci, nevyužitým investicím a snížení kvality zdravotní péče.
- Významně se liší náklady zdravotnických zařízení na poskytování stejných služeb a chybí motivace tyto rozdíly snižovat.
- Existují významné rozdíly v kvalitě poskytovaných služeb, které nejsou systematicky sledovány ani řešeny.

Chybí motivace poskytovat zdravotní péči kvalitněji a levněji

- V důsledku současného uspořádání českého systému zdravotní péče tak dnes není umožněn růst zdravotnických zařízení, která dokáží poskytnout péči kvalitněji a levněji, protože pojišťovněm není umožněno přeměrovat k nim objednávku služeb a finanční prostředky.
- Drastická opatření ministra Ratha povedou k ošetřování tzv. lukrativních pacientů. Ti „nelukrativní“ jsou především chronicky nemocní.

Současný systém podporuje korupci

- Podle poslední zprávy Transparency International v roce 2005 **zaplatilo přes 25 % Čechů v nemocnici úplatek**. Nemocnice jsou podle jiného průzkumu po dopravní policii a Policii ČR na třetím místě v žebříčku institucí, kde se nejvíce daří korupčnímu prostředí. Řada občanů si raději načerno připlatí nadstandardní lékařskou péči, aby získali výhodu oproti ostatním.
- To je jen další důkaz, že proklamace o „bezplatné“ lékařské péči jsou jen planou chimérou.
- **Omezení zdravotní péče a prodloužení čekacích dob v důsledku posledních opatření ministra Ratha korupci ještě zvýší.**

Socialisté komplikují život krajským nemocnicím

- Vláda převedla zadlužené krajské nemocnice na kraje. Ty byly nuceny řešit změnou jejich statutu na obchodní společnosti špatnou ekonomickou situací. **Tyto převody neznamenal omezení lékařské péče a vedly k výraznému zlepšení ekonomiky nemocnic.** Přesto ČSSD společně s KSČM brání vzniku těchto společností, což ODS považuje za protiústavní krok a podala v říjnu 2005 ústavní stížnost.

Komplikace při přejímání evropské legislativy

- Vládou vydané vyhlášky k ochraně veřejného zdraví jdou nad rámec evropských norem. Komplikují život podnikatelům, zdražují vyrobené zboží a způsobily prudké zvýšení nákladů i v samotném zdravotnictví. Typickými příklady jsou povinnost instalovat bezdotykové baterie, zamrazování hotových jídel, stavebně hygienické předpisy apod.
- Přijetí harmonizačních norem EU, např. **atomového zákona bez kompenzací**, znamená miliardy nákladů ze státního rozpočtu na výměny rentgenových přístrojů. Naproti tomu Polsko a Maďarsko si prosadily kompenzaci nákladů z evropských fondů. Česká vláda nebyla schopna z těchto fondů získat žádné peníze.

Ve vedení velkých nemocnic působí exponenti ČSSD

- ČSSD upřednostňuje ve vedení velkých státních nemocnic vlastní stranické kádry místo odborníků s manažerskými schopnostmi. Kroky ČSSD vždy podporuje vedení Asociace nemocnic ČR, v jejímž čele je Jaroslava Kunová (ředitelka FN Plzeň), která je současně členkou KVV ČSSD v Plzni.
- Asociace nemocnic ČR vydala 4. října 2005 prohlášení, ostře napadající protesty soukromých lékařů a vyzývající zdravotní pojišťovny, aby vypověděly stávkujícím lékařům smlouvy. Za Asociaci v médiích hovořili její předsedkyně Kunová a Miloslav Ludvík (ředitel FN Motol), který je zároveň předsedou zdravotnické komise ČSSD při KVV Praha a zastupitel hlavního města Prahy za ČSSD.
- Ředitelka vinohradské nemocnice Marie Alušíková neúspěšně kandidovala za ČSSD v roce 2004 do Senátu. Stranické kádry ČSSD stojí v čele fakultních nemocnic i v Ostravě, Olomouci a Brně.

Rath zatahoval ČLK do politiky

- David Rath nevedl jako prezident Českou lékařskou komoru jako apolitickou stavovskou organizaci, ale jako organizaci prosazující zájmy jedné politické strany, ČSSD. Kritici Rathovi vyčítali, že komoře dal odborářské zaměření, když bojoval o vyšší platy lékařů. Komora by měla dbát na etiku výkonu lékařského povolání a měla by připravovat standardy lékařské péče.

ŠKOLSTVÍ, VÝZKUM A VÝVOJ

Volební program ČSSD, 2002:

Teta Klára, 37 let, učitelka:

„Chci, aby můj syn bezplatně studoval.“

Co pro ni uděláme:

„Nepřipustíme, aby se vzdělání stalo výsadou bohatých. Budeme prosazovat, aby co nejvíce občanů mohlo získat vyšší a vysokoškolské vzdělání... Zajistíme školství prioritním zvyšováním finančních prostředků ze státních a veřejných zdrojů. Budeme pokračovat v každoročním zvyšování učitelských platů s cílem výrazně překročit průměrnou mzdu v ČR.“

Vládnutí socialistů znamená zhoršení stavu

- V oblasti školství ČSSD slibovala mnohé. Mnozí slibům uvěřili a očekávali změnu k lepšímu. Zejména očekávali, že výrazem deklarované priority školství bude řízení resortu někým, kdo se v problematice orientuje, že způsob financování umožní zlepšit podmínky pro poskytování veřejné vzdělávací služby, že sociální demokraté nedopustí zavírání vesnických škol, že dobří učitelé budou za svou práci dobře odměňováni a výrazné podpory se dostane vysokým školám a výzkumným pracovištím.
- Realitou socialistického vládnutí je, že **si školy ani učitelé reálně nepolepšili, významná část žádostí uchazečů o vysokoškolské studium je z kapacitních důvodů odmítnuta a prostředků na výzkum a vývoj se stále zřetelněji nedostává.**
- A tak to jediné, co se za vládnutí ČSSD skutečně podařilo, bylo jen **zvýšení počtu ministerských úředníků a další omezení práv občanů na úkor vlivu bobtnajících úřadů.**

Programové prohlášení vlády V. Špidly, 2002:

„Vláda dokončí projekt státní informační politiky ve vzdělávání.“

Internet do škol – za hodně peněz málo muziky

- Snad nejrozsáhlejším programem, halasně vyhlášeným již první socialistickou vládou, byl tzv. program „Internet do škol“. V duchu typicky socialistického názoru, že správně se umí rozhodovat jen stát, bylo vše řízeno centrálně. Ani ministři tehdejší vlády, ani politické grémium ČSSD nedbalo varování odborníků, škol nebo opozice.
- Nikdo z představitelů ČSSD nechtěl slyšet, že **zvolená metoda, jak utratit více než 7 miliard korun ze státního rozpočtu, nemůže vést k ničemu jinému než k plýtvání prostředky daňových poplatníků** a k podpoře korupčního prostředí. Nesprávnost a neefektivitu tohoto projektu vyčíslil i NKÚ: *„Kontrolou bylo dále zjištěno, že část prostředků určených na realizaci státní informační politiky ve vzdělávání byla použita neoprávněně nebo nevhodně... Tímto způsobem bylo vynaloženo nejméně 884 mil. Kč.“* Za takovéto plýtvání penězi daňových poplatníků dosud nikdo nenesl odpovědnost.

Programové prohlášení vlády S. Grosse, 2004:

„Vláda se zavazuje zachovat a rozšiřovat dostupnost vzdělání a princip bezplatného veřejného základního, středního a vysokoškolského vzdělávání.“

Dostupnost vzdělávání se zhoršila

- Někdy bylo dokonce dosaženo pravého opaku toho, co bylo slibováno. Byla přijata taková nová **zákonná omezení**, která nejenže brání vzniku nových škol, změně jejich vzdělávací nabídky nebo možnosti přijmout více zájemců o zvolený obor vzdělávání, ale **dokonce nutí obce zavřít školy z důvodu menšího než povoleného počtu žáků. A to i v případech, kdy je obec ochotna vyšší náklady uhradit.**

Programové prohlášení vlády S. Grosse, 2004:

„Vláda bude s ohledem na místní a finanční podmínky výrazněji podporovat co nejširší účast dětí na předškolním vzdělávání. Bude vytvářet lepší podmínky k začleňování zdravotně a sociálně znevýhodněných a postižených žáků do vzdělávacích programů základních a středních škol.“

Bezplatný pobyt dětí ve školách zaplatí rodiče nebo obce

- Realizace slibu vlády, že zajistí bezplatný pobyt dětí v mateřských školách ve věku nad 5 let, nelze považovat za nic jiného než za podvod. Povinnost zajistit bezúplatné vzdělávání se sice v rámci přijetí nového školského zákona podařilo uzákonit, nicméně na onu bezplatnost vláda nevyčlenila ani korunu. Výsledkem je, že si **pozdější bezplatnost buď předplatí rodiče mladších dětí, nebo ji zaplatí obec na úkor jiných stejně důležitých věcí.**

Nerovnost podpory vzdělávání trvá i nadále

- Slib lepších podmínek pro začleňování zdravotně postižených žáků do běžných škol nebyl dodržen. Způsobem financování je vzdělávání takových dětí podporováno i nadále různě, nikoli podle jejich vzdělávacích potřeb, ale podle toho, jaký typ školy navštěvují a zda např. o nutnosti finančního příspěvku na asistenční péči podle vlastního uvážení rozhodne úředník.

Programové prohlášení vlády S. Grosse, 2004:

„Vláda se zavazuje zachovat srovnatelné postavení škol všech zřizovatelů.“

Soukromé a církevní školy jsou podporovány méně

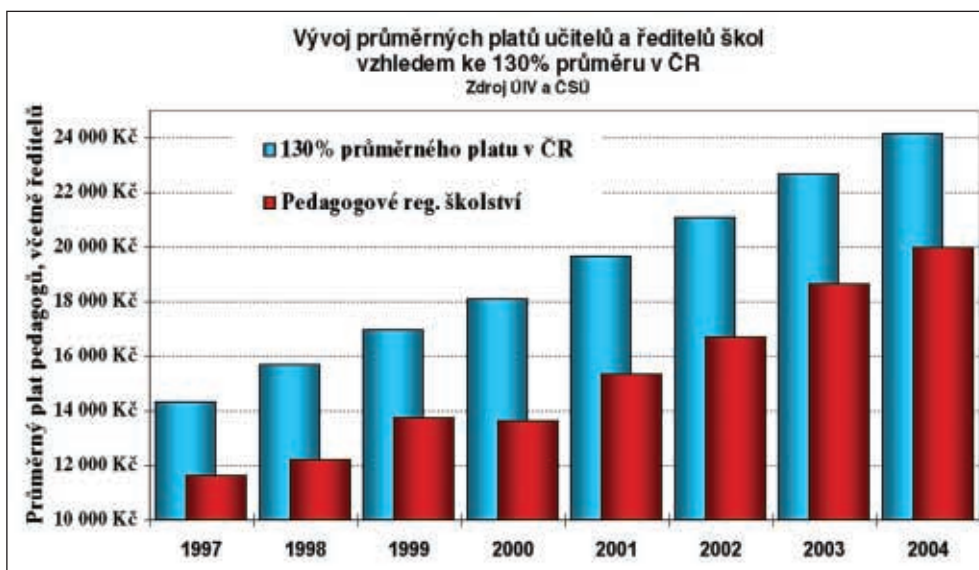
- Tento slib působí jako výsměch. Srovnatelné postavení zřizovatelů, odvozené tedy i rovnost podpory vzdělávání žáků škol různých zřizovatelů, v praxi neexistuje. Podle nového školského zákona platí pravý opak. **Vzdělávání žáků soukromých a církevních škol je veřejnými prostředky podporováno výrazně méně než stejné vzdělávání ve školách státních, krajských nebo obecních.**

Programové prohlášení vlády S. Grosse, 2004:

„Vláda se zavazuje zlepšovat podmínky pro práci pedagogů.“

Učitelé tzv. regionálního školství si polepšili jen relativně

- Zásadním bodem programového prohlášení vlády byl závazek, že selepší podmínky pro práci pedagogů. A to jako nezbytná podmínka realizace obsahových a kvalitativních změn vzdělávání. V tomto bodu byly dokonce sliby sociálních demokratů konkrétnější. Poté, kdy **předchozí vláda ČSSD učitelům slíbila mzdu ve výši 130 % průměru v ČR a v roce 2000 mzda průměrného učitele dokonce poprvé od roku 1989 klesla pod republikový průměr**, přišli socialisté se slibem poněkud střízlivějším, nicméně stejně kategorickým. A to, že výše platů učitelů průměr v ČR alespoň výrazně překročí. Všimněme si tedy jak ČSSD, která už sedm let resort školství řídí, své sliby splnila. Platy učitelů sice každoročně rostly, avšak zhruba stejně, jako rostla výše průměrného platu v ČR. O nějaké výrazné změně tak nemůže být řeč. Je skutečností, že zatímco v roce 1997 by k dosažení 130 % průměrných platů postačovalo přidat v průměru 2703 Kč, **v roce 2004 by dosažení 130 % vyžadovalo přidat každému učiteli měsíčně v průměru 4170 Kč.**
- **Navíc, a to je podstatné, se současně zmenšil prostor pro odměňování podle kvality práce.** Zatímco nenárokové složky mzdy dříve tvořily zhruba 25 %, nyní mnohde nedosahují víc než 1,5 %. Bez možnosti ocenit nadstandardní práci některých učitelů je však záměr reformovat obsah a kvalitu vzdělávání nereálný.
- **Ve srovnání s 30 nejvyspělejšími zeměmi světa jsou výdělky českých učitelů nejnižší.** Přitom se neporovnávají nominální platy, ale experti OECD přepočítávají částky na skutečnou kupní sílu platu v dané zemi.
- Podmínkami pro práci učitelů však není jen výše mezd. Stejně významná je i úroveň informační, metodické a další podpory, která je učitelům péčí státu poskytována. Zejména pak v souvislosti s očekáváním změn stylu jejich práce. Namísto podpory však ministerstvo z úsporných důvodů zrušilo fungující poradenský systém pedagogických center.

Programové prohlášení vlády S. Grosse, 2004:

„Vláda bude pokračovat v reformě školství. V návaznosti na přijetí nového školského zákona se vláda zaměří na reformu obsahu vzdělávání a jeho vysokou kvalitu.“

Reforma vzdělávání neexistuje

- Záměr reformovat obsah a kvalitu vzdělávání byl spojován se zavedením tzv. rámcových vzdělávacích programů a větší volnosti škol upravit organizaci vyučování podle místních podmínek a potřeb vzdělávaných. Kromě nepříliš kvalitně připraveného programu pro předškolní a základní vzdělávání však žádný další rámcový program připraven není.

Školský zákon staré problémy neodstranil, ale přinesl nové

- Údajným „úspěchem“ ministryně školství bylo zejména přijetí dvou školských zákonů. Důsledky těchto nových právních norem však na sebe nenechaly dlouho čekat. **Jako krok zpět je dnes vidí rodiče žáků, kterým zákon omezil možnost volby střední školy.** Jako vážný problém vidí aplikaci zákona **starostové obcí, kteří budou muset zrušit školu nebo alespoň její část.** A jako problém vidí důsledky zákona i **ředitelé škol, kterým přibude pápírování.** Spokojeno je jen ministerstvo. Zákon byl jednohlasou většinou přijat a paní ministryně „utrpěla“ úspěch.

Programové prohlášení vlády S. Grosse, 2004:

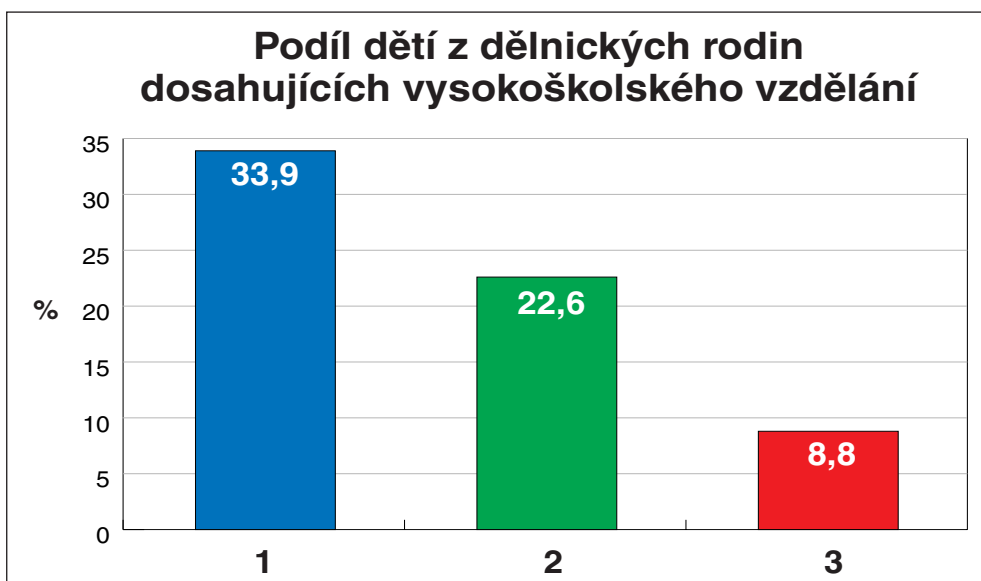
„Vláda se zavazuje dokončit reformu vysokého školství.“

Reforma vysokého školství se nekoná

- Vedle tradičního slibu uhájit bezplatnost vysokoškolského vzdělávání měla být mimo jiné dokončena reforma vysokého školství a připravena koncepce podpory výzkumu a vývoje.
- Výsledkem pokusu o reformu vysokého školství je jen další z dokumentů, který žádnou podstatnou změnu nepřináší. Tím méně změnu, která by se dala označit jako reformní. Paradoxně a jako reakci na nekonání ministerstva připravili návrh některých reformních změn senátoři z řad akademické obce. Jejich návrh však vláda z populistických důvodů odmítla.

Počet vysokoškoláků je administrativně omezen

- **Vysokoškoláků je u nás stále až dvakrát méně než ve vyspělých zemích. Zatímco průměr v zemích EU je 24 % vysokoškolsky vzdělaných lidí, u nás je to jen 12 % (OECD, září 2005).** V Austrálii, Dánsku či Finsku má vysokoškolský titul přes 40 % obyvatel.
- Ve statistikách OECD jsme v podílu studujících na vysokých školách z příslušné věkové skupiny stále na jednom z posledních míst, v řadě ukazatelů se dokonce dále propadáme. Jedním z důvodů je, na rozdíl od vyššího odborného vzdělávání, požadavek bezplatnosti vzdělávání vysokoškolského.
- **Bezplatnosti však je dosaženo za cenu trvajících omezení počtu uspokojených zájemců o studium a neefektivního vynakládání omezených prostředků.**
- 20 % studentů vysokých škol uvádí, že nestuduje obor, který by si přáli studovat a zhruba 25 % studentů uvádí, že za sebou mají minimálně jeden neúspěšný pokus o přijetí, **40 % studentů uvádí, že v přijímacím řízení hrály roli známosti nebo korupce.**

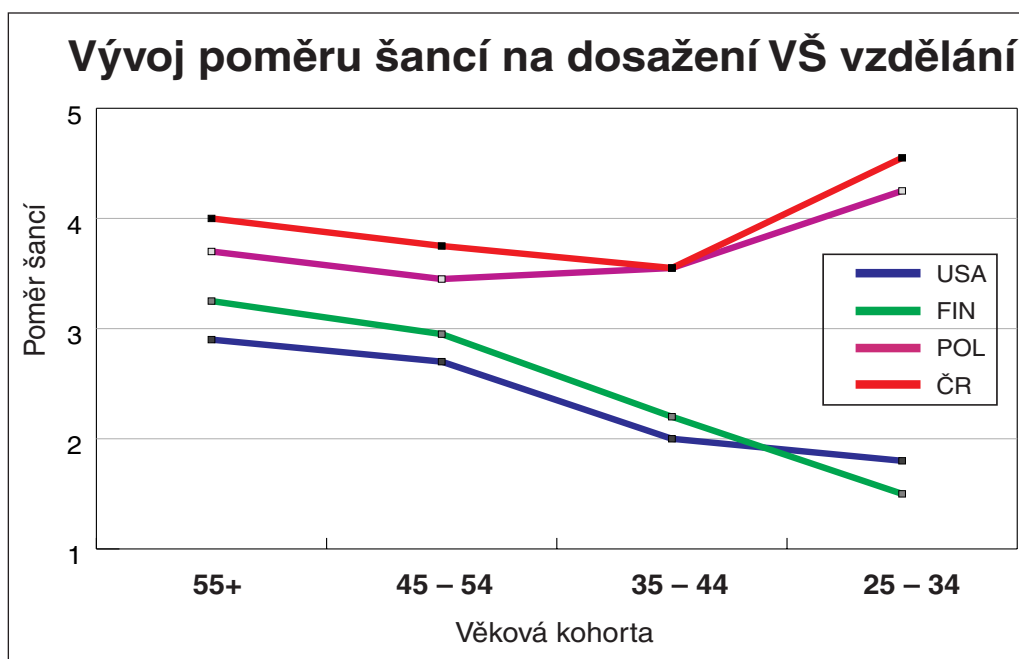

Model studia: typ 1 – liberální s vysokou podporou z veřejných i privátních zdrojů, typ 2 – vysoká podpora z veřejných a nízká z privátních zdrojů (velmi nákladný, např. Skandinávie), typ 3 – s nízkou podporou z veřejných i privátních zdrojů (např. ČR)

Nevýhodný systém pro děti z nízkopříjmových rodin

- Socialistická vláda paradoxně udržuje model vysokoškolského vzdělávání, který je nejméně výhodný pro zájemce o studium vysoké školy z rodin s nízkými příjmy. Ačkoli vždy tvrdí, že jí jde především o solidaritu s těmi nejpočetnějšími. **V tomto systému, který je definován nízkou podporou studia z veřejných zdrojů i z privátních zdrojů, je propustnost sociálně slabších studentů v přijímání na VŠ až čtyřikrát nižší než v liberálním modelu** (např. USA, Nový Zéland) s vysokou podporou vzdělání z veřejných i privátních zdrojů. Tato kombinace umožňuje nejvyššímu počtu zájemců ze sociálně slabších vrstev absolvovat vysokoškolské studium.
- Podle mezinárodního srovnání (studie OECD, 2004) je dostupnost pro děti z dělnických rodin nejvyšší v ekonomicky liberálních zemích.
- V USA, Kanadě či Austrálii získá univerzitní diplom více než 33 % dětí z dělnických rodin. Ve Švédsku, Dánsku, Finsku se to podaří 22,6 % lidí.
- **ČR je pro tyto sociální skupiny nejméně prostupnou z vyspělých zemí – na vysokoškolský diplom dosáhne pouhých 7,6 % dětí.**

Vývoj poměru šancí na dosažení VŠ vzdělání mezi jedincem pocházejícím z rodiny odborníka a dělníka (údaj vyjadřuje, kolikrát měl jedinec pocházející z rodiny odborníka větší šanci na dosažení VŠ vzdělání než jedinec pocházející z rodiny dělníka)
data – SIALS - (Second International Adult Literacy Survey)

Programové prohlášení vlády S. Grosse, 2004:

„Vláda připraví ucelenou koncepci podpory výzkumu a vývoje.“

Privátní podpoře vědy a výzkumu brání administrativní bariéry

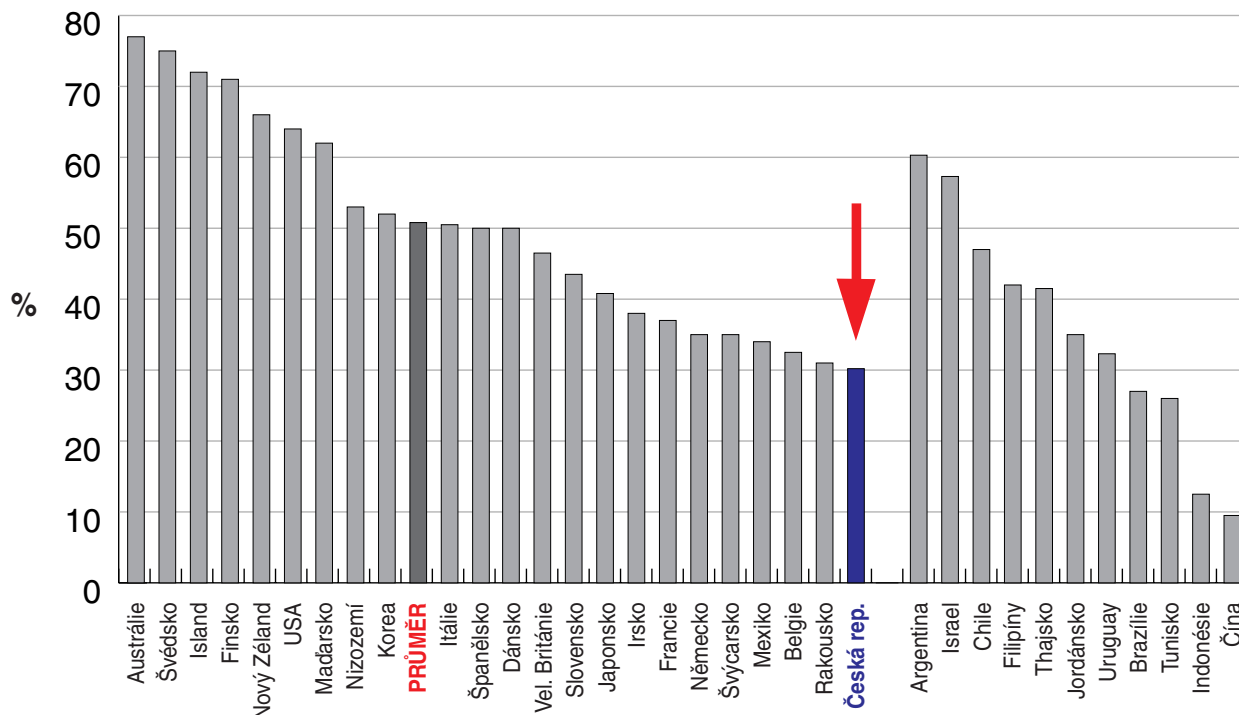
- Podobně jako proklamace o reformě vysokých škol dopadl i záměr připravit koncepci výzkumu a vývoje. Dokument s názvem koncepce byl sice sepsán, ale v podobě, která nic podstatného neřeší. I nadále totiž existují dvě základní bariéry, které rozvoj výzkumu a vývoje blokuje. **Tou první je nízká míra podpory z veřejných prostředků, tou druhou pak jen obtížná možnost jak do vývoje zapojit prostředky privátní.**
- Způsob, jakým jsou rozdělovány prostředky státního rozpočtu na tzv. výzkumné záměry byl sice inovován, ale tak, že vzbudil oprávněnou vlnu nesouhlasu řady výzkumných pracovišť. **Možnosti zapojit privátní zdroje pak i nadále brání byrokratické bariéry.**

Závěr

Školský zákon škodí občanům, samosprávám i školám

- Rozdílem jednoho hlasu se podařilo přijmout sice nové, ale špatné a škodlivé školské zákony. Svým duchem, byrokratickými omezeními škol, učitelů i jejich žáků, stanovením pravomocí, aniž by týmž místům rozhodování zákon ukládal nést odpovědnost a v neposlední řadě neprůhledným a nerovným způsobem, jak zákon upravuje financování veřejné vzdělávací služby, tím vším se přijatá právní norma jen nepatrně liší od těch z minulého tisíciletí.

Vstupující do terciálního vzdělávání v relevantních věkových skupinách v roce 2002

- Rozpočet pro regionální školství se sice pravidelně nominálně zvyšuje, ale prostředků, vzhledem k očekávaným úkolům a způsobu financování, je stále nedostatek. Obcím byly uloženy nové povinnosti, ale bez přidělení prostředků, které zajištění nových povinností předpokládá. Veřejné výdaje na vzdělávání téhož žáka mohou být stanoveny různě, a to podle sídla školy, jejího typu nebo zřizovatele.
- Na jedné straně jsou verbálně očekávány kvalitativní změny v práci učitelů, na straně druhé byla ze strany ministerstva omezena podpora a pomoc učitelům i možnost ředitelů škol rozdílnou kvalitou práce rozdílně ocenit.

Efektem tzv. reformy vysokých škol a koncepce vědy a výzkumu je setrvale nedobrý stav

- Formálně byl uznáván význam vysokých škol i přínos, kterým by byl vyšší počet vysokoškolsky vzdělaných lidí. Kdykoliv ale měla slova přejít v činy, věc začala váznout. Jedním z důsledků neprovedení skutečně reformních změn je omezená možnost studovat na vysoké škole v oboru, o který má uchazeč zájem.
- Paradoxním efektem politiky sociálních demokratů je vysoká sociální selektivnost dostupnosti vysokoškolského vzdělávání. Příčinou je nízká míra podpory studentů, důsledkem je skutečnost, že ti chudší, jejichž šance na přijetí je nižší, přispívají na bezplatné studium svých movitějších vrstevníků.
- Pro způsob podpory výzkumných institucí, výzkumu a vývoje je i nadále typická nepřehlednost, subjektivní úřednické rozhodování, proto i prostor pro lobbismus.

Stručně řečeno, tato vláda se při svém nástupu sice pyšnila mnohými ambicemi. To málo, co se jí na konec podařilo prosadit, nás však všechny posunulo o nějaký ten krok zpět.

KULTURA

Volební program ČSSD, 2002:

„Nabízíme podporu kultuře, a to včetně jejích mladých, experimentálních a alternativních forem. Chápeme důležitost moderní hudby, divadla a filmu pro rozvoj kulturnosti stejně jako pro porozumění mezi lidmi na celém světě.“

Kultura má ve vládě nulovou prestiž

- Česká kultura má ve vládě stále nulovou prestiž. **Za vlád ČSSD nedošlo k zásadní koncepční změně, zejména v oblasti financování.** Výdaje na kulturu dané státem rostly do roku 2001. Ministerstvu kultury se vůbec nepodařilo vyjednat s ministerstvem financí lepší podmínky ani nalézt alternativní zdroje financování kultury.

Dotace do kultury jsou 3x nižší než do sportu

- Vládní „Zpráva o neziskovém sektoru“ (leden 2005) uvádí, že **dotace do kultury jsou v současnosti v ČR 3x nižší než dotace poskytované sportu.** Neziskové subjekty jsou oproti příspěvkovým organizacím výrazně diskriminovány také v porovnání s původními patnácti státy EU. Ministerstvo kultury ignoruje informace podložené fakty o špatné situaci v této oblasti.

Programové prohlášení vlády V. Špidly, 2002:

„Vláda hodlá každoročně vyčleňovat na podporu kultury prostředky ve výši obvyklé v zemích EU.“

Rozpočtový podíl na kulturu stále klesá

- Cíl získat v Evropě doporučené 1 % podílu státního rozpočtu na kulturu zůstal jen na papíře. **Tento podíl na kulturu dlouhodobě klesal, letos se dokonce propadl pod 0,5 %.** Došlo tak k procentuálně nižším výdajům na kulturu ze státního rozpočtu, než jaké poskytovaly tomuto rezortu vlády ODS do r. 1997.

Nedošlo k reformě příspěvkových organizací

- Systém financování kultury nebyl dosud modernizován.
- Grantový systém ministerstva kultury přerozděloval směšně nízké granty. Kulturní podniky, které vznikly po roce 1989 iniciativou zdola, se musí podělit o pouhých 4 % na grantech.

Rozpočet ministerstva kultury 1993–2006

Rok	Celkové výdaje státního rozpočtu	Výdaje kap. 344/MK celkem v tis. Kč	Výdaje na církve a náboženské skupiny (CNS) v tis. Kč	Výdaje bez CNS v tis. Kč	Výdaje kap. 344/MK celkem v %	Výdaje bez CNS v %	Podíl výdajů MK celkem na HDP v %
1993		2 405 635			0,67		0,26
1994		2 971 808			0,78		0,29
1995	432 738 000	3 320 429		2 903 781	0,77	0,67	<0,27
1996	484 379 239	3 529 776		2 851 011	0,73	0,59	0,25
1997	524 668 000	3 776 307		3 129 216	0,72	0,60	0,23
1998	566 741 126	4 397 465	707 367	3 690 099	0,78	0,65	0,25
1999	596 909 065	5 244 079	672 807	4 571 271	0,88	0,77	0,29
2000	627 336 000	5 731 730	789 567	4 942 163	0,85	0,72	0,25
2001	693 920 279	4 760 291	949 406	3 812 885	0,69	0,55	0,22
2002	750 682 697	4 809 334	1 010 909	3 798 425	0,64	0,51	0,21
2003	795 362 391	6 233 477*	1 130 844	6 102 633	0,77	0,64	0,26
2004	869 100 000	6 549 237	1 248 194	5 301 043	0,76	0,67	0,24
2005	908 400 000	5 757 145	1 195 036	4 562 109	0,63	0,5	
2006				5 482 000		0,49	

*Sborník statí o kultuře v letech 1998–2003, květen 2004 uvádí výdaje kap. 344 – MK ve výši 6 159 905 tis. Kč, bez CNS 5 029 061 tis. Kč, podíl MK na celkových výdajích 0,63%

Výroční zpráva MK za rok 2004 – viz uvedené údaje v tabulce

(Zdroj: Výroční zpráva MK za rok 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005; Sborník statí o kultuře v letech 1998–2003, květen, 2004; www.mkcr.cz)

Programové prohlášení vlády V. Špidly, 2002:

„Vláda hodlá i nadále zvyšovat péči státu o kulturní dědictví. Bude prosazovat nový památkový zákon, který vymezí práva a povinnosti vlastníků kulturních památek a kompetence obcí, krajů a státu.“

Nejsou peníze na opravu památek

- Jsme zemí s obrovským architektonickým bohatstvím. S jeho částí hospodaří stát. Má na starosti více než 130 kulturních památek, což představuje přes 150 budov a téměř dvojnásobný počet pozemků. Na jejich údržbu má jen 20 miliónů ročně. Tato částka neodpovídá stavu národních kulturních památek. Během let 1948–1989 došlo k jejich obrovské devastaci. Přes nesporné a výrazné zlepšení stavu našeho architektonického dědictví se odhaduje, že **pro nápravu všech škod by bylo třeba 30 mld. Kč.**
- **Vládě se nepodařilo přijmout nový památkový zákon.**
- Zpožďuje se vybavení krajů kulturními institucemi (krajské knihovny ve Zlíně, Karlových Varech a na Vysočině). Oddaluje se rekonstrukce budovy Klementina a hlavní budovy Národního muzea.
- Postrádáme systematickou podporu památek zařazených na seznam UNESCO.
- Není dokončena celková základní odborná evidence mobiliárních fondů státních hradů a zámků a dokumentace kostelních inventářů.
- ODS předkládala při projednávání státního rozpočtu v letech 1998–2005 řadu návrhů na posílení této kapitoly. Naprostá většina z nich byla vládou odmítnuta.
- Není zajištěno dokončení započaté obnovy památek. Znamená to plýtvání penězi daňových poplatníků.

Programové prohlášení vlády V. Špidly, 2002:

„Cílem vlády je nezávislost médií na politických stranách a orgánech státu. Vláda zhodnotí působení elektronických sdělovacích prostředků s důrazem na požadavek nestrannosti, všestrannosti a vyváženosti vysílání.“

Do rad jsou jmenováni funkcionáři ČSSD

- Sociální demokracie dosazuje do rad stranické kádry. Naposledy při dovolbě členů Rady ČT (říjen 2005), kdy byl hlasy sociální demokracie a komunistů zvolen **Jan Brandejs**, který je **poradcem předsedy vlády J. Paroubka a předsedou Okresního výboru ČSSD na Praze 3.** Jde o evidentní střet zájmů.

Předseda vlády zastrašuje média

- Předseda vlády Jiří Paroubek krátce po nástupu do funkce začal vyhrožovat médiím. Pořady Bez obalu a Budování státu (oba ČT) označil za „**politickou pornografii**“.
- Předseda vlády označil 80 % médií za nepřátelská vůči ČSSD a začal vyhrožovat **změnou tiskového zákona**, aby tak napravil „balkanizaci“ českých médií.
- Napadl televizní stanice Novu a Primu kvůli „skandální manipulaci s veřejným míněním“, když prohrál dvě divácká hlasování v anketách politických diskusí (říjen 2005). Vyhrožoval, že firma, která toto hlasování provozuje, musí skončit.

Programové prohlášení vlády S. Grosse, 2004:

„Vláda podpoří existenci a činnost základní kulturní infrastruktury a bude dále podporovat nevládní kulturní organizace a jednotlivce.“

V kultuře chybějí prostředky

Pro nedostatek prostředků není vyřešena

- větší podpora mladých začínajících umělců a teoretiků formou stáží a stipendií,
- podpora rozvoje designu, užitého umění a uměleckých řemesel,
- navržený zákon o podpoře kultury je legislativním zmetkem. Má pouze deklaratorní charakter. Nic se nemůže tímto zákonem pozitivně změnit.

Ministerstvo kultury v roli „zachránce“

- V roce 2003 kvůli seškrtnutým dotacím krachovaly literární časopisy. Na poslední chvíli je ministerstvo kultury zachránilo. Pro tento účel (záchranu kulturních aktivit v nesnázích) si v posledních letech vyčlenilo poměrně velkou rezervu a z ní podle chuti přihazovalo. Po sedmi letech ve funkci ale nebylo možné nevidět, že příčinou těchto nesnází je často právě počínání ministerstva.
- Velmi sporné jsou pravidelné finanční podpory Literárních novin. Tyto noviny sloužily zejména k politické reprezentaci strany Zelených. Šéfredaktor J. Patočka byl zároveň předsedou této politické strany. Šlo o zneužití státní dotace ve prospěch politické strany a prezentaci názorů jejího předsedy.

Programové prohlášení vlády S. Grosse, 2004:

„Vláda vymezí při realizaci své kulturní politiky také odpovídající postavení české kinematografii a vypracuje nový model jejího financování.“

Koncepce podpory kinematografie nebyla prosazena

- Státní fond ČR pro podporu a rozvoj české kinematografie: přes několik pokusů se nepodařilo vytvořit státní koncepci podpory kinematografie ani prosadit dílčí novelu zákona o Fondu, která by měla v oblasti kinematografie zajistit dostatečné a trvalé zdroje nezávislé na státním rozpočtu.
- Novela, která je nyní projednávána, byla předložena zejména pod tlakem filmových tvůrců. **ODS** první organizovala seminář s filmovými a televizními tvůrci a **připravila řešení, které by mohlo posílit a zprůhlednit podporu českého filmu.**

Programové prohlášení vlády V. Špidly, 2002:

„Vláda vyřeší uspořádání majetkových vztahů mezi státem a církvemi a náboženskými společnostmi a financování jejich duchovní činnosti z jiných zdrojů, než je státní rozpočet.“

Církevní restituce nebyly dokončeny

- Církvemi nebyl identifikován majetek, který požadují k převodu do svého vlastnictví. **Ministerstvo kultury pak nebylo schopno pokračovat na legislativě majetkového vyrovnání mezi církvemi a státem.**
- Církevní komise ministerstva kultury za celá léta žádné řešení, které by upravilo vztah státu a církví, nenabídla. Vládní koalice v této věci nenašla shodu.

VEŘEJNÁ SPRÁVA

Programové prohlášení V. Špidly, 2002 a S. Grosse, 2004:

„Vláda dokončí reformu územní veřejné správy a zahájí modernizaci ústřední státní správy. Cílem je zefektivnění, racionalizace a zvýšení horizontální koordinace činnosti veřejné správy za širšího využití moderních technologií. Proběhne revize správních agend se záměrem snížit administrativní zatížení občanů a zjednodušit správní postupy. Záměrem vlády je zajistit nezávislý personální a organizační audit ve všech resortech. Vláda chce omezit počet ústředních správních úřadů a jejich zaměstnanců.“

Organizace veřejné správy je složitá a neefektivní

- Stávající podoba veřejné správy ČR je vším jiným, než funkčním a efektivním systémem úřadů, zajišťujícím spojený a člověka netraumatizující systém potřebných veřejných služeb. **Organizace veřejné správy je složitá a neefektivní!** A není to vina ani obcí, ani krajů. Byla to právě současná vládní koalice, kdo se pustil do nepromyšleného experimentu, jehož výsledkem je **trvalý růst počtu úředníků, růst finančních nákladů** a zejména občany obtěžující chaotičnost a zmatečnost výsledné podoby fungování správních úřadů.

Územní uspořádání je nepřehledné

- V důsledku reformy veřejné správy došlo ke vzniku **dvojího územního vymezení**. Ačkoli byly zrušeny okresní úřady, okresy jako územní jednotka státu existují nadále. Na vymezení okresů navíc navazují některé zákony upravující působnost správních úřadů, takže např. místní působnost orgánů sociálního zabezpečení či úřadů práce je vymezena územím okresu.
- Obdobně **existuje dvojí krajské uspořádání**, neboť vzniklo 14 krajů jakožto vyšších územně samosprávných celků, vedle kterých zůstalo zachováno 8 krajů jakožto územních jednotek státu. Vedle toho existují správní úřady, jejichž územní působnost je zcela specifická a neodpovídá žádným územním jednotkám (např. finanční úřady či katastrální úřady).
- Negativním příkladem neefektivnosti veřejné správy jsou duplicitní žádosti od státu a poté i od krajů o vyplnění rozličných dotazníků, statistik či hlášení při plnění úkolů v přenesené působnosti. Příslušné resorty neměly a nemají úřednické kapacity, vzdělané a znalé smyslu obecní samosprávy.

Počet úředníků a úřadů stoupá

- **V letech 1996 – 2006 přibýlo na ministerstvech 5000 úředníků. Je jich teď zhruba o 30 % více než tehdy.**
- **Stejně jako úředníků na ministerstvech přibýlo i ostatních státních zaměstnanců. Celá státní správa včetně policistů nebo zaměstnanců na úřadech práce nabobtnala za tu dobu o 38 tisíc lidí. Objevilo se také sedm nových státních úřadů** – např. ministerstvo informatiky nebo Národní bezpečnostní úřad.
- Kdyby se do statistiky přidali úředníci, které zaměstnávají obce a kraje, výsledek by byl ještě horší. To je v protikladu se zamýšleným přenosem kompetencí na kraje a obce, díky kterému měl také poklesnout počet úředníků v centrálních orgánech.
- Podle Zprávy o realizaci reformy veřejných financí (Ministerstvo financí, červen 2005) dochází k opětovnému uvolňování limitů omezujících počet funkčních míst v orgánech státní správy. Podle Konvergenčního programu nelze uplatňovat požadavky na růst počtu funkčních míst. Pokud nebude tento úkol dodržen, hrozí postihy ze strany Evropské komise. Ze zprávy vyplývá, že teoretické limity pro rok 2004 nebyly dodrženy v 6 rozpočtových kapitolách. **Situace pro rok 2005 pak vykazuje výrazné zhoršení, kdy se původní záměr úkolu snížení počtu funkčních míst nedaří naplňovat v 16 rozpočtových kapitolách.**
- I přes sliby vlády o zavedení personálního a organizačního auditu ve všech resortech nemůže být o těchto krocích ani řeč. Audit provedlo pouze ministerstvo financí. Hromadný audit na všech ministerstvech vláda neschválila, a to i přes to, že pro ministerstvo financí audit přinesl úspory až 300 milionů korun.
- Dalším problémem je nárůst počtu nejrůznějších kontrolorů zejména na státních úřadech v Praze a v Brně. Jejich profesní kvality jsou mnohdy velice sporné, zejména s ohledem na trvale projevovanou praktickou nezkušenost.
- Byly přijaty zákony o úřednících, které konzervují současný stav tím, že není možné získat a dobře ohodnotit kvalitní úředníky a zároveň není možné se rozloučit s těmi nekvalitními.

Na kraje a obce byly převedeny kompetence, nikoli odpovídající finance

- Zbavení se odpovědnosti ministerstva vnitra za výkon státní správy a **přenos finanční odpovědnosti na obecní úřady pověřené výkonem státní správy**, je smutná realita, která dopadne na každého z nás. Namísto investic do místní infrastruktury, namísto investic do nového osvětlení, plynofikace, čističky odpadních vod nebo dětského hřiště, musí naše obce investovat do budov plných úředníků a do jejich platů a místo plného soustředění na zvelebování obcí vytěžují značnou část jejich kapacity byrokratické požadavky orgánů státní správy.
- **Přenos odpovědnosti na krajské úřady, bez související reálné finanční možnosti této odpovědnosti dostát**, spolu s licoměrností, se kterou vláda vystupuje vůči krajským zastupitelům (zejména v oblasti středního školství a zdravotnictví) je jen hořkou hrozkou na vrcholu tohoto nezodpovědného experimentu.
- **Stát nehradí obcím celou cenu služby, kterou si u nich objednáva.** U obcí s rozšířenou působností nejsou plně pokryty náklady spojené s výkonem přenesené působnosti. Obce tak kupříkladu ze svého doplácují na dávky státní sociální podpory nebo na vydávání pasů a občanských průkazů.

- **Obce jsou poškozeny probíhajícím procesem reformy veřejných financí**, neboť nemají kompenzován propad daňových příjmů v důsledku plánovaného snižování daní z příjmu a posilování daní nepřímých. Finanční dopady připravované novely zákona o daních z příjmu na obce způsobené jednostranným snížením daní jsou odhadovány v průběhu následujících dvou let na 8,6 miliardy korun. Obce se tak stále častěji stávají závislé na nenárokových dotacích, o které jsou nuceny každoročně žádat.

Obrovský nárůst právních předpisů

- Od roku 2000 bylo přijato více než **2790 nových právních předpisů** bez hlubší analýzy, zda nové zákony potřebujeme a jaké dopady budou mít do veřejných rozpočtů. **V roce 2004 bylo vydáno dokonce 700 právních předpisů na 12 372 stránkách** Sbírký zákonů. I v roce 2005, přes prakticky permanentní vládní krizi, dosáhla k 20. říjnu Sbirka zákonů již 421 předpisů na 7899 stranách.
- Přijímané právní předpisy negarantují a neposilují větší transparentnost procesů při výkonu státní moci. **Nepodařilo se zjednodušit a zpřehlednit procesní předpisy ve veřejné správě**. Ani nově přijatý správní řád nezlepšil katastrofální nekonceptnost vlády v této oblasti
- Neexistují jednotná a všeobecně závazná pravidla pro projednávání a přijímání právních předpisů a jejich vyhodnocování z hlediska možných dopadů do života občanů.

Zásahy do kompetencí obcí

- **Stát rozdává obcím stále nové a nové úkoly**, aniž by je s nimi důsledně projednal a zajistil jim zdroje na jejich zajištění. Příkladem je poslední „bezplatný“ ročník předškolní docházky, nebo „protikuřácký“ zákon.
- **Stát zasahuje do stávajících kompetencí obcí, které je efektivně vykonávají**. Příkladem je návrh novely stavebního zákona, kde se navrhuje snížit počet stavebních úřadů a omezit místní samosprávy v oblasti územního plánování.
- **Stát neúměrně administrativně zatěžuje obce** při přípravě nových zákonů. Například v rámci připravovaného zákona o hmotné nouzi stát nereflktuje na kritiku obcí související s nadměrnou administrativní zátěží při hodnocení a vyplacení příspěvku na hmotnou nouzi, a zejména pak při vyplacení příspěvku na bydlení.
- **Stát neřeší aktuální a palčivé problémy, které obce a města trápí**. Příkladem je nečinnost v oblasti deregulace nájemného ve vztahu k obecním bytům.
- **Stát blokuje další rozvoj obcí**. Tím, že ani po šestnácti letech dosud nedošlo k narovnání a dořešení majetkoprávních vztahů a problematika církevních restitucí se stále vleče, obce nemohou efektivně spravovat řadu objektů a území, které tak chátrají a narušují přirozený ráz obcí.

Problémy se vstupem do EU

- **Místní samosprávy nebyly státem realisticky informovány a připraveny na vstup do EU**. Analýza evropské legislativy, jejich praktických dopadů na obce a vyjednaných přístupových podmínek nebyla provedena. Místní samosprávy tak po vstupu musí řešit věci, se kterými nepočítaly. Notoricky známým příkladem je nutnost splnit požadavek EU na budování kanalizací a čištění odpadních vod u obcí nad 2000 obyvatel v celkové výši nákladů kolem 100 miliard korun.

Stát ohrožuje fungování obcí

- **Stát se vměšuje do komunálních záležitostí a ohrožuje fungování místní demokracie**. Příkladem je blamáž v souvislosti s novelou zákona o střetu zájmů, kdy řada vážených místních zastupitelů – ředitelů škol, nemocnic či jiných komunálních organizací – byla státem přinucena vzdát se svého mandátu. Následně bylo pod tlakem ODS včetně komunálních představitelů předmětné ustanovení zrušeno na základě rozsudku Ústavního soudu.

Stát kriminalizuje představitele samospráv

- Bývalá nejvyšší státní zástupkyně Marie Benešová zobecnila jeden až dva problémy a pochybení a veřejně prohlásila, že místní politici se chovají jako gubernátoři, a že v samosprávě kvete korupce. Bez jakýchkoli důkazů a odborných rozborů tak došlo k zobecnění ojedinělých situací a podrytí důvěry a váhy územní samosprávy.

Programové prohlášení V. Špidly, 2002 a S. Grosse, 2004:

„Vláda se zavazuje rozšířit využitelnost informačního systému veřejné správy, propojit subsystemy a registry veřejné správy, které budou využitelné i pro veřejnost, s cílem dosáhnout úspor, zrychlit správní procesy, odstranit duplicity a zúžit státní aparát.“

Přístup k úřadům je stále stejný

- Ve skutečnosti **se pro občana nic nezměnilo**. Pokud si chce občan zařídit nějakou záležitost, musí stále oběhat několik úřadů. Na všech těchto úřadech poskytuje úředníkům stejné informace. Navíc úřady jsou přístupné jen v úředních hodinách a na vyřízení svých záležitostí si občan musí vybrat dovolenou nebo zařídit neplacené volno.
- Ministerstvo informatiky nebylo schopné prosadit zásadní reformu v oblasti e-Governmentu, tedy zákona, který umožní s úřady a mezi úřady komunikovat elektronicky.

PRÁVO A SPRAVEDLNOST

1. Právní řád

Programové prohlášení vlády S. Grosse, 2004:

„Vláda vyhodnotí efektivnost právního řádu a připraví k diskusi projekt celkové revize právního řádu s cílem vytvořit základy pro jeho zjednodušení cestou kodifikace, odstranit překrývání právních norem, různé instituty pro úpravu týchž věcí a prosadit koncepční přístup při dalším utváření právního řádu.“

Neúspěch vlády při zřehledňování právního řádu

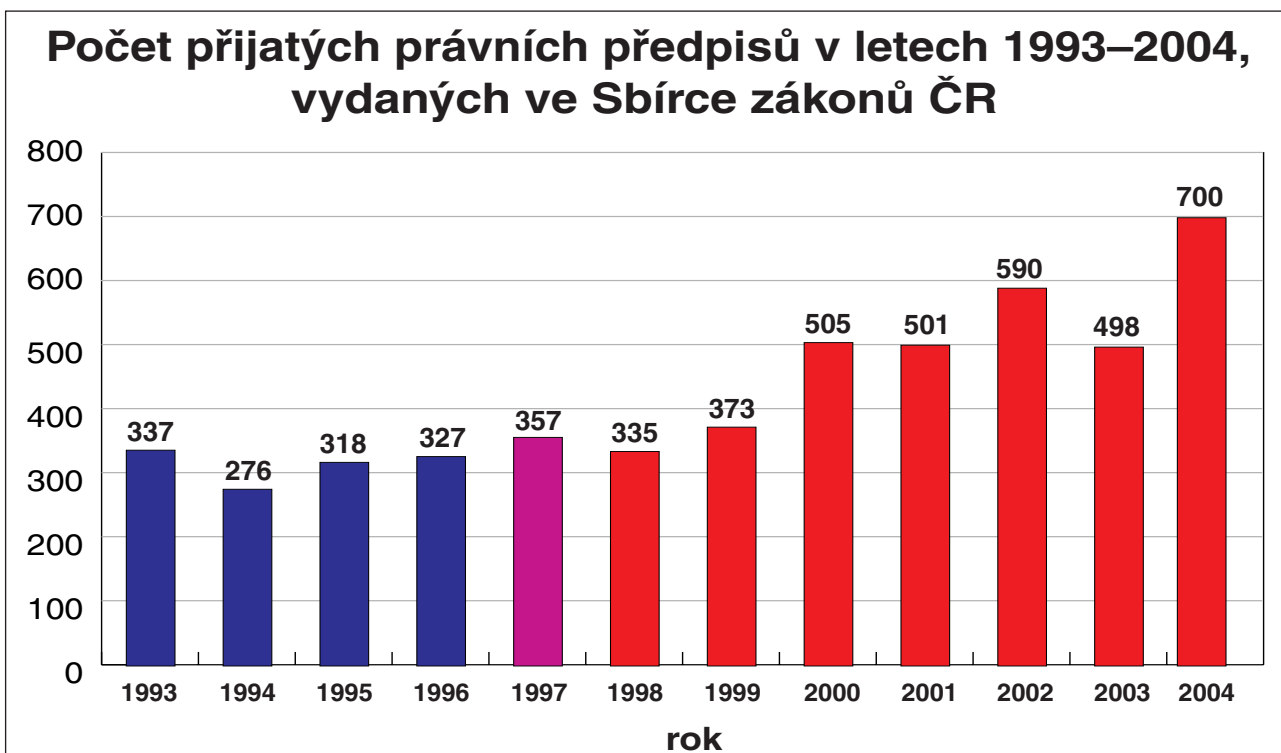
- ODS již několik let poukazuje na to, že **právní řád ČR se po vládách ČSSD stal souborem nekvalitních a často nadbytečných právních norem**. Díky neustálým dílčím novelizacím již platných právních předpisů je **právní řád též výrazně nepřehledný**. České právo tak výrazně komplikuje život našim občanům.

Legislativa je nekvalitní a často nadbytečná

- Vládou předkládané zákony či jejich novely jsou většinou věcně nekvalitní a **často musí být v krátké době opětovně novelizovány**. Příkladem jsou změny DPH nebo daně z příjmu, které přinášejí občanům a firmám řadu administrativních komplikací.
- Vláda nebo vládní poslanci předkládali i návrhy zákonů, které byly **v rozporu s Ústavou či nerespektovaly nálezy Ústavního soudu**. Jsou to mj. zákon o soudech a soudcích, zákon upravující transformaci Českých drah, a především převod dluhů na krajské nemocnice, který Ústavní soud označil za protiústavní.
- Příkladem z poslední doby je zákon o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, který zakazuje transformaci obecních a krajských zdravotnických zařízení na obchodní společnosti (říjen 2005). Poslanci a senátoři ODS podali ústavní stížnost, neboť se domnívají, že tímto zákazem se hrubě zasahuje do majetkových práv obcí a krajů a do ústavního práva na územní samosprávu.
- Vláda často připravuje návrhy zákonů, aniž by zvažila, jaký dopad přijetí zákona bude mít v praktickém životě, zvláště co se týká **nároků na finanční a administrativní zajištění**.

Ročně se přijme dvakrát více předpisů než za ODS

- Vlády ČSSD neudělaly pro očistu právního řádu vůbec nic a dále předkládají do parlamentu velké množství nových právních předpisů. **Ročně se tak přijme v průměru přibližně dvakrát více právních předpisů než za vlády ODS**.
- Jsme tak svědky například toho, kdy vládní koalice prohlašuje v parlamentu rozsáhlý zákon o zoologických zahradách či o Antarktidě, zákony naprosto zbytečné, které nikdo nikdy nepostrádal.

Daňové předpisy se zečtyřnásobily

- Na mnoha příkladech lze doložit nízké právní vědomí vládních poslanců. Důsledkem tohoto procesu pak je současný stav, při kterém se občané jen velmi obtížně orientují v aktuálně platných právních předpisech a soudy kvůli neustálým změnám jen velmi obtížně vytvářejí ustálenou judikaturu.
- **Jen daňové předpisy se v posledních deseti letech v ČR zečtyřnásobily z 10 000 na 44 000 stran**, jak uvádí studie Světové banky ze září 2005. To je uváděno jako příklad přehnané byrokracie, komplikující podnikání v naší zemi.

Programové prohlášení vlády S. Grosse, 2004:

„Vláda bude prosazovat také racionálnější způsob vzniku a přijímání práva Evropské unie na úrovni jejích orgánů, neboť je nanejvýš důležité zajistit účelnou provázanost vnitřního právního řádu s právem Evropské unie.“

ČR je v přijímání evropského práva nejhorší

- Tato legislativní smršť navíc nepřináší očekávané výsledky. Navíc v přijímání evropské legislativy je **ČR nejhorší země z nových členských států EU**.
- **Je tedy jasné, že zaplevelování českého právního řádu nelze zdůvodňovat nutností přijímat komunitární právo a že mnoho nových zákazů a omezení, které přináší nově přijímaná legislativa, pochází z hlav našich socialistů, nikoliv z Bruselu.**

2. Soudnictví

Programové prohlášení vlády S. Grosse, 2004:

„V oblasti soudnictví chce vláda postupně odstraňovat příčiny neúměrného prodlužování soudních řízení. Bude prosazovat efektivnější vnitřní uspořádání soudů s cílem dosáhnout plynulejšího vyřizování soudní agendy.“

Hlavním problémem je délka a kvalita soudních řízení

- Hlavním problémem české justice je **délka a kvalita soudních řízení**. Ve srovnání se západní Evropou naše soudnictví rozhoduje v průměru až dvakrát pomaleji. Mnohem více rozhodnutí, proti kterým je podán opravný prostředek, je rušeno a vraceno soudům prvního stupně k novému projednání. Prakticky po celá 90. léta 20. století se průměrná délka soudního řízení prodlužovala či v lepším případě stagnovala.
- **Stále více než 70 000 soudních případů není vyřešeno do tří let od zahájení soudního řízení**. Projevuje se též výrazná regionální nerovnováha ve výkonnosti, daná zejména dědictvím minulosti, kdy v některých regionech (např. severní Čechy) soudy zůstávají dlouhodobě personálně nedostatečně obsazeny.

Vlády ČSSD zhoršily vymahatelnost práva

- Vlády ČSSD neudělaly pro zrychlení činnosti soudů žádná opatření, a pokud se o něco pokusily, pak bez větších úspěchů. **Naopak některé zavedené změny** (například koncentrace soudního řízení a formalizace procesu zvláště v občanském soudním řízení) **přinesly pro mnohé občany, kteří nemají právnícké vzdělání a současně si z různých důvodů nechtějí vzít kvalifikovaného právního zástupce, zhoršení možnosti dosáhnout svých práv.**

Tři ministři = žádná reforma justice

- V tomto volebním období v posledních třech letech se vystřídali 3 ministři spravedlnosti současné vládní koalice, přičemž ani jeden z nich **nenavrhla a neprosadila reformní kroky, které by vedly ke zkrácení a zkvalitnění soudního řízení. Koaliční vláda tak promeškala možnost výrazně zvýšit vymahatelnost práva v naší republice.**
- Ministr **Pavel Rychetský** se problematikou délky soudního řízení příliš nezabýval a jediné, co předal svému nástupci, bylo několik „rad“ v podobě dokumentu, který se vešel na jednu stranu A4.
- Ministr **Karel Čermák** tak začal na „zelené louce“ a pokusil se koncepci vypracovat. Začal svolávat justiční grémia, která připravovala konkrétní reformní kroky. Byl však v úřadě příliš krátkou dobu na to, aby se mu podařilo cokoli prosadit.
- Ministr **Pavel Němec** místo toho, aby na jeho započatou práci navázal, se vydal cestou populistických her, které měly vytvořit dojem o jeho pracovitosti. Příkladem jsou jeho mediální výstupy týkající se věkové hranice trestní odpovědnosti mladistvých pachatelů trestných činů. Nezáměrně současného ministra se projevuje mimo jiné i tím, že v zásadě nekomunikuje s představiteli justice a státního zastupitelství. Největší aktivitu tak paradoxně projevil v kauze tzv. katarského prince Sáního, který byl v ČR obžalován z mravnostních trestných činů. Po vydání do Kataru byl Sání záhy propuštěn na svobodu. Ministr Němec se dále „proslavil“ svojí snahou odvolat nejvyšší státní zástupkyni Marii Benešovou. Tyto aktivity pana ministra mohly přispět k ohrožení stability státního zastupitelství.

Příklady nečinnosti ministra spravedlnosti

- Nečinnost ministerstva spravedlnosti lze doložit na následujících příkladech:
  1. Ministr spravedlnosti **teprve na podzim tohoto roku předložil nový návrh konkurzního zákona**, který by chránil věřitele před rozpornými postupy správců konkurzních podstat. Tento návrh měl být předložen již na počátku volebního období.
  2. Ministr spravedlnosti **nebyl schopen připravit reformu řízení před obchodními rejstříky**, která by umožnila, aby k zápisům docházelo během několika dní od podání návrhu. Formuláře připravené ministerstvem pro zápisy do obchodních rejstříků celé řízení pouze zkomplikovaly.
  3. Ministr spravedlnosti **dosud nebyl schopen prosadit změny procesních předpisů**, které by odlehčily českým soudům a zkrátily celé soudní řízení (odstranění soudního ping-pongu, efektivní doručování písemností, zajištění osob u soudního řízení, jednodušší protokolování).
  4. Ministr spravedlnosti **dosud nebyl schopen prosadit reformu vnitřní organizace práce soudů** a zavést tzv. soudní minitýmy, které by odbřeměny soudce od administrativní činnosti a umožnily jim věnovat se pouze samotnému rozhodování.
  5. Ministr spravedlnosti dosud nebyl schopen prosadit opatření, která by pomohla těm soudům, které jsou ve zvláště tíživé situaci a potýkají se s velkým množstvím dosud nevyřešených soudních případů (např. severní Čechy).
  6. Ministr spravedlnosti dosud nebyl schopen vytvořit koncepci personální politiky justice, do které spadá například příprava a výběr nových soudců, vzdělávání soudců, kariérní řád soudců či zpřesnění kárné odpovědnosti.
  7. Ministr spravedlnosti dosud neprosadil úpravy trestního práva, které by přispěly k větší ochraně obětí trestných činů a tvrdšímu postihu pachatelů trestných činů proti životu a zdraví.

ZEMĚDĚLSTVÍ

Volební program ČSSD, 2002:

Strýc Karel, 52 let, zemědělec:

„Chci dobré ceny za zdravé potraviny.“

Karel posledních deset let pracuje v zemědělském družstvu. Na svou práci občas s kamarády nadává, ale ve skutečnosti si už ani neumí představit, že by dělal něco jiného. Říká, že každý správný rolník či sedlák musí vonět půdou.

„Rozvoj zemědělství a lesnictví pro nás je a zůstane základem prosperity venkova.“

Transformace zemědělství byla zastavena

- Zásadní chybou socialistických vlád je zastavení transformace zemědělství a zakonzervování nevyhovující formy hospodaření na venkově. O potřebných změnách se pouze hovořilo. **Celý systém dotací, kvót a dalších nástrojů je nastaven tak, že díky němu přežívají ti předlužení a neperspektivní.** Složitostí navíc vytváří silné prokorupční systémy.

Prohloubily se rozdíly mezi městem a venkovem

- Svojí politikou vůči venkovu vláda **nevytváří zdravé zemědělské podnikatelské prostředí, oslabuje vlastnická práva a neumožňuje volnou soutěž.** Socialisté nenaplnili své proklamace o podpoře a vytváření důstojných podmínek pro život zemědělců, pro stabilitu a rozvoj sociálně ekonomického systému na venkově. Naopak, v posledních letech se ještě více prohloubily rozdíly mezi městem a venkovem.

Podpora zemědělcům ze strany vlády byla mizivá

- Jen prázdnou proklamací zůstala slova o podpoře českých výrobků. **Vlády se nezabývaly podporou malým regionálním zpracovatelům,** kteří by dokázali přinést oživení, potřebnou konkurenci a vytvářeli by stabilní sociální zázemí na české vesnici. Místo toho se již před naším vstupem do EU zavřela celá řada takových malých podniků a zpracoven zemědělských produktů.

Volební program ČSSD, 2002:

„Nikdy se nesmíříme s korupcí veřejných činitelů.“

Klientelismus v zemědělství je standardem

- **Klientelismus a prosazování zájmů určitých spřízněných skupin se staly standardem především posledních socialistických ministrů zemědělství.** Vynikal v něm exministr Jaroslav Palas, ovšem o nic pozadu nezůstal ani jeho nástupce Petr Zgarba. Palasův vliv se projevil například v kauze rozdělení cukerných kvót nebo prodeji akcií mlékárny Madeta.
- **Snad nejvýrazněji zasahoval ministr Palas ve prospěch určitých skupin přátel v oblasti lesnictví.** Personálními změnami ve vedení státního podniku Lesy České republiky a snahou ovlivňovat výběrová řízení a zasahovat do řízení podniku destabilizoval situaci v celém lesnictví a návazném dřevozpracujícím průmyslu. To vedlo až k demonstracím před ministerstvem zemědělství.

Podezřelý nákup informačního systému

- Vědomě a veřejně lhal bývalý ministr Jaroslav Palas, když tvrdil, že nákup **informačního systému pro zpracování plateb z EU za cca 700 miliónů korun se uskutečnil na základě výběrového řízení.** Nikdy nepředložil uzavřené smlouvy, které by mohly dokázat či vyvrátit uvedená tvrzení. Proto platí pochybnost o ceně za uvedené vybavení. Také se ukázalo, že žádné výběrové řízení nebylo. **Exministr Palas opět lhal a evidentně a úmyslně překrucoval zákony týkající se zadávání veřejných zakázek!** Navíc čelil podezření z braní úplatku za 7 miliónů dolarů (týdeník Respekt).

Konflikt zájmů ministra Zgarby

- Nástupce Jaroslava Palase **Petr Zgarba,** do té doby téměř neznámý poslanec, je **podezřelý z porušení několika zákonů. Především ze zneužití pravomoci veřejného činitele a zákona o střetu zájmů.** Dostal se do vážného podezření z manipulace se státními prostředky na výstavbu kanalizace k vlastním pozemkům. Spolu s evidentním střetem zájmů téhož ministra při nákupu státní půdy by to v normálně fungující demokracii dávno stačilo na odstoupení či odvolání.
- **Dlouhodobá obhajoba ministrových pochybení ze strany předsedy vlády Jiřího Paroubka** svědčí o tom, že socialistická vláda nemá zájem řešit střet zájmů svých představitelů. Jmenování Zgarby a jeho následné skandály jdou na vrub odpovědnosti předsedy vlády.

Skandál s vydáváním lukrativních pozemků

- Ministr Petr Zgarba odstoupil teprve poté, co vyšla najevo **aféra s vydáním lukrativních pozemků v okolí Prahy Pozemkovým fondem spekulantům, kteří mohli vydělat téměř 2 miliardy Kč.** Mezi nimi je i Zgarbův přítel Gabriel Večeřa. V Praze Uhřetíněvsi získal 100 hektarů se zhodnocením 1,6 miliardy Kč. Ačkoli se Zgarba bránil, že s aférou nemá nic společného, čelí podezření, že o převodech spekulantů dobře věděl, a dokonce ho před nimi varoval i jeho předchůdce Jaroslav Palas. **Tento případ je dalším závažným příkladem klientelismu a korupce, bujícími za vlády ČSSD.**

Programové prohlášení vlády V. Špidly, 2002:

„Vláda v komplexu vstupních opatření bude prosazovat rovnoprávné postavení českého zemědělství v rámci zemědělství EU.“

Nedůstojné podmínky pro české zemědělce v rámci EU

- V Kodani byly vyjednány nedůstojné podmínky našeho vstupu do EU pro české zemědělce. Špidlova vláda dojednala, že z Bruselu dostaneme jen 25 % toho, co dostávají jinde. Nejvýrazněji se to projevuje v případě možnosti dorovnat tzv. přímé platby z národního rozpočtu na 55 %, 60 % a 65 % stejné podpory v zemích EU v letech 2004–2006. Toto diskriminační opatření vytváří dvourychlostní společnou zemědělskou politiku, jednu pro staré členské země a druhou pro nové.

Vláda neplní své sliby dorovnávat přímé platby

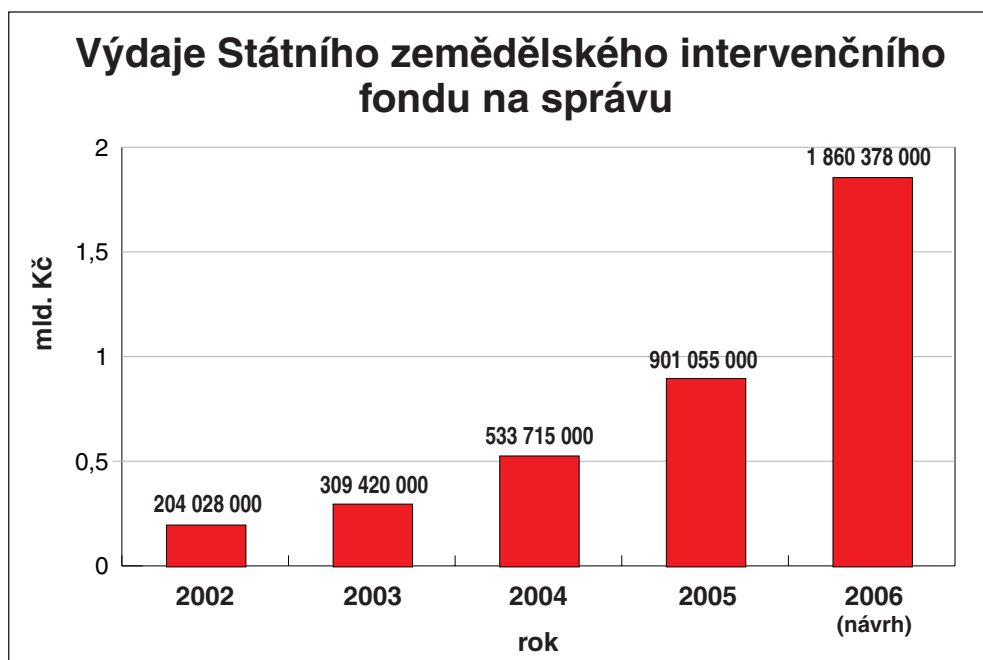
- Vláda zemědělcům před vstupem do EU slíbila, že dorovnání přímých plateb bude v plné možné výši. **Zatím se tak nikdy nestalo!** V říjnu 2005 slíbil předseda vlády Jiří Paroubek dorovnat přímé dotace zemědělcům na úroveň 63 % úrovně dotací ve starých členských zemích na rok 2006, což je rovněž o 2 % méně, než vláda slíbila. To v situaci, kdy hrozily protesty zemědělců. Protože se z tohoto objemu budou odvíjet prostředky z EU na další plánovací období 2007–2013, hrozí jako další efekt jejich krácení.

Účelová lež se sedmiletým přechodným obdobím

- Bývalý ministr Palas tvrdil, že vláda vyjednala sedmileté přechodné období, po které si cizinci nebudou moci kupovat zemědělskou půdu. Ukázalo se, že to nebyla pravda a že **ministr Palas veřejně a vědomě lhal** před referendem o vstupu do EU i několik měsíců po něm. Žádné takové přechodné období pro občany zemí EU neexistuje!

Vláda svojí neschopností poškozuje zemědělce

- Česká vláda podcenila situaci vzniklou po rekordní sklizni obilí v roce 2004. Nejednala dostatečně rychle s Evropskou komisí, nehledala dostatečné skladovací kapacity ani možnosti vývozu a tím nezajistila realizaci jedno-

Údaje pocházejí z návrhů rozpočtů SZIF předkládaných na příslušný kalendářní rok. Graf ukazuje, jak rostou výdaje na vyplácení dotací a podpor do zemědělství. Státní zemědělský intervenční fond plní v ČR funkci platební agentury pro oblast zemědělství.

ho z hlavních nástrojů Společné zemědělské politiky EU, intervenčního nákupu obilí. Způsobila tak propad výkupních cen obilí pod hladinu rentability v daleko větší míře, než k tomu došlo v okolních státech. **Kdyby Ioni fungoval intervenční nákup obilovin v plné míře, dostali by zemědělci o 6–7 miliard korun více.**

- Evidentně zde selhala nejen vláda, ale také její k tomu účelu zřízená instituce Státní zemědělský intervenční fond. Svým chováním způsobuje zemědělským podnikům velké ztráty. Česká vláda se chová jako diletant a nehájí dostatečně zájmy českých zemědělců v rámci EU!

Programové prohlášení vlády V. Špidly, 2002:

„Vláda dokončí restituční a transformační procesy v zemědělství, obnoví a stabilizuje vlastnické vztahy v zemědělství, urychlí realizaci pozemkových úprav a proces prodeje státní půdy.“

Vlastník půdy je nepřítel

- Největším nepřítelem socialistického ministerstva zemědělství jsou vlastníci zemědělské půdy, jimž se snaží socialističtí ministři všemi možnými kroky, včetně legislativních, znepříjemňovat život, znemožňovat nakládání s jejich majetkem a svobodně uzavírat smlouvy s uživateli.
- **Součástí boje proti vlastníkům jsou neustálé snahy zavádět povinné doby nájmu zemědělské půdy, dlouhodobý pronájem půdy za stálé ceny, ale také omezení vlastnických práv,** které má v sobě devizový zákon, občanský zákoník, zákon o životním prostředí a celá řada dalších, které neustále zatěžují vlastníka dalšími a dalšími břemeny bez náhrady.

Novela zákona o dani z nemovitosti komplikuje život

- Nepovedená vládní novela zákona o dani z nemovitosti komplikuje život nejen vlastníkům půdy, ale i zemědělcům. Jde o další útok proti všem vlastníkům pozemků. Do konce roku 2004 platil daň z nemovitosti ten, kdo měl pozemky v nájmu.
- Od roku 2005 platí novela zákona, kdy daň má platit vlastník. Ne však každý, pouze ten, jehož pozemky jsou na katastru, který byl tzv. digitalizován, což je asi 25 % katastrů. Vláda vystavila statisíce lidí chaosu a přísným sankcím. **Stanovila šibeniční termín pro vyhledání pozemků, příslušných dokladů a podání daňového přiznání** (nejprve na 31. 1. 2005, poté jej protizákonně prodloužila do 30. 4. 2005).
- Nájemci musí složitě dohledávat, který z pozemků, na nichž hospodaří, je již na digitalizovaném katastru, a tudíž za něj daň neplatí, a který na takovém katastru není a oni platit daň musí. Vlastníci pozemků jsou na tom ještě hůře. **Vláda jim komplikuje nakládání s vlastním majetkem a nutí je k platbě daně i v případě, kdy jim není zaplacen nájem.** Jsou doslova odstrkováni od své půdy. Vláda je chce natolik otrávit, aby se pokud možno bezplatně svých pozemků zbavili. Dobře na tom nejsou ani obce a města. Právě do jejich pokladen je daň z nemovitostí odváděna. Panuje-li takový zmatek, kdo ví, kdy a v jaké výši bude daň vybrána.

Rudočervená koalice brání vydávání majetku vlastníkům

- Komunisté a sociální demokraté prosazovali bezprecedentní zákon, **který s konečnou platností těm lidem, kteří se dosud nedomohli svého majetku z bývalých zemědělských družstev, říká, že o svůj majetek definitivně přijdou.** Jedná se o majetek uznaný povinnými osobami (bývalá družstva). Nic než nechuť však bránila zemědělským družstvům ve vydání majetku, případně dohodě o způsobu vyrovnání. Podle schváleného zákona by byl oprávněným osobám vnučen jen nepotřebný majetek, například několik osob dostane silážní žlab. Zbavil by plošně navíc povinné osoby (bývalá družstva) dluhů.
- Zákon nakonec neprošel v Senátu a následně ho v opakovaném hlasování nepřijala ani Sněmovna, hlavně pro technickou chybu: v zákoně bylo zmíněno datum účinnosti, které již nešlo změnit.

Socialisté odmítají posun tzv. restituční tečky

- Tzv. restituční tečku prosadila do zákona o půdě koalice ČSSD a KSČM a komunistů a stanovila ji na konec roku 2005. **V praxi to znamená, že ten, komu nebyl vrácen jeho pozemek, o nějž v dobách komunismu přišel, a který mu měl být vrácen na základě rozhodnutí pozemkového úřadu, může o pozemky přijít s konečnou platností.** To v případě, když ho nestihne pozemkový fond vydat, ani za něj vydat pozemek náhradní, do 31. 12. 2005. Finanční náhrada bude zcela nedostatečná. Poškození budou také ti, kteří nakoupili restituční pohledávky od restituentů. Ti spoléhali na serióznost státu a zákonem daný slib ze začátku 90. let, že se dočkají náhradních pozemků, když od původních majitelů vykoupí jejich restituční pohledávky. Netušili, že se socialisté nebudou cítit vázáni odkazem sametové revoluce a budou měnit porevoluční zákony společnou rukou s komunisty tak, jak to vyhovuje jejich společné ideologii. **Vlastník je pro ně společným nepřítelem.**
- Stejná koalice odmítla návrh ODS posunout tzv. restituční tečku na konec roku 2009. K počátku roku 2005 přitom Pozemkovému fondu zbývalo vypořádat v ČR za více než 2,3 miliardy Kč nároků oprávněných osob na převod náhradních pozemků, což bylo **více než 32 % dosud rozhodnutých nároků.**

Soudní žaloby ve Štrasburku

- Vláda ve svém programovém prohlášení tvrdí, že chce dokončit proces transformace zemědělských družstev. Tento slib evidentně neplní, ba naopak se snaží, aby osoby okradené v 50. letech nedostaly vůbec nic. **To vedlo velké množství těchto lidí k tomu, že hledají zastání u Evropského soudu ve Štrasburku.**
- Třináct let po schválení transformačního zákona, který rozpočítal zemědělský majetek oprávněným osobám podle jejich vnosů a odpracovaných let, se zdá být neúprosně jasné, že velká většina oprávněných osob má být o nárok na tento majetek připravena. **Oprávněných osob bylo původně jeden a čtvrt miliónu. Majetek směřuje do rukou několika stovek funkcionářů družstev z minulého režimu.**
- Je varující, že **pouze ve 20 % původních družstev** zvítězila spravedlnost a respekt k vlastnickým právům jiných nad lákadly rychlého zbohatnutí okradením oprávněných osob.

Při zachování těchto částek na pozemkové úpravy by celá republika byla dokončena za dalších nejméně 200 let. Podle programového prohlášení socialistických vlád přitom patří pozemkové úpravy mezi její priority.

Nesplněný slib pozemkových úprav

- Socialistické vlády uvádějí pozemkové úpravy mezi prioritami. Skutečné kroky jsou však úplně opačné. Začleněním pozemkových úřadů do zemědělských agentur se pouze dosáhlo neprůhlednosti financování pozemkových úřadů. Ve státním rozpočtu na rok 2005 však nejsou na pozemkové úpravy vyčleněny téměř žádné finanční prostředky. **Nedostatečný objem peněz pro pozemkové úpravy vede jednoznačně ke zpochybnění celého restitučního procesu, je to další facka venkovu.** Jedná se o další příklad chaotičnosti, neschopnosti, nebo o záměr? Jednoznačně jde o další útok na vlastníky a jejich práva.

Programové prohlášení vlády S. Grosse, 2004:

„Vláda bude podporovat integraci zemědělských prvovýrobců do odbytových družstev a organizací.“

Vláda je proti sdružování v odbytových družstvech

- Podpora integrace zemědělských prvovýrobců je dobrý nápad, ale už obsažený ve schváleném horizontálním plánu rozvoje venkova. Stát však dosud nebyl schopen připravit příslušné vládní nařízení, a navíc, když se pak ve skutečnosti producenti sdružují v odbytových družstvech, například mlékárenských, zavádí s nimi stát správní řízení. Cílem má být odejmutí oprávnění k obchodování s mlékem. Podobným způsobem zasáhl stát prostřednictvím ÚOHS proti producentům vajec. Tyto kroky svědčí o snaze pomoci jen svým známým, jedná se o klientelismus a neplnění slibů obsažených ve vládním prohlášení.

Programové prohlášení vlády S. Grosse, 2004:

„Vláda bude bránit nadměrnému byrokratickému zatížení podnikatelských subjektů v zemědělství.“

Legislativa je komplikovaná, zemědělce poškozuje

- Slova vlády o bránění nadměrnému byrokratickému zatížení jsou jen prázdnou frází. Komplikovaná legislativa, týkající se zemědělství, je právě její dílo. Nesmyslné **bránění zahájení podnikání obsažené v zákoně o zemědělství** je jen jedním zlomkem z celého řetězce omezení a nesmyslných nařízení, které ve svém důsledku vedou ke snížení konkurenceschopnosti našich podnikatelů.
- Dalšími zákony, které jen hojně rozmnožují zbytečnou a přebujelou zemědělskou legislativu, jsou například zákony o rostlinolékařské péči, zákon o krmivech, zákon o hnojivech, plemenářský zákon a další. V těchto zákonech si jen úředníci vytvářejí opodstatnění pro svou existenci, umělými a zbytečně vytvořenými nároky vyvolávají u podnikatelů nelogické investice. Ty pak naše podnikatele zatěžují a vedou ke snížení konkurenceschopnosti doma i vůči zahraničí.
- Ukázkou může být celý soubor legislativy, vztahující se ke zpracovatelskému průmyslu. **Ta svou přísností, jdoucí až nad rámec předpisů EU, znamenala uzavření celé řady provozů, jatek i dalších zpracoven.**

Závěr

- Veškeré problémy v zemědělství jsou důsledkem jeho dlouhodobě neřešené struktury, podporované nevhodně nastavenými dotačními podmínkami posledních let, které k potřebným změnám nikoho nenutí.
- Socialistické řízení zemědělství v praxi znamená, že se obilí pěstuje i na horách a dobytek pase i v nížinách. Zároveň se ukazuje, že se český zemědělec nemůže vůbec spoléhat nejen na stát, ale ani na tolik opěvovanou společnou zemědělskou politiku EU. **I tato situace potvrzuje, že je v rámci EU nutná větší liberalizace obchodu, uvolnění trhu a zrušení všech kvót.** Jen tak bude odstraněna nezdravá deformace cen a zajištěna tolik potřebná konkurenceschopnost starých a nových zemí EU.
- **Tato vláda se ukazuje stále více nekompetentní a neschopná vládnout. Stále více brání a brzdí možnosti podnikání. Nehájí dostatečně zájmy českých zemědělců v EU. Škodí českým zemědělcům. Tato vláda již ztratila jejich důvěru.**

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Volební program ČSSD, 2002:

„Uděláme vše pro čisté životní prostředí. Stát musí přísně dohlížet na dodržování ekologických norem a zákonů, aby mohli být lidé zdraví. K přírodě budeme nadále přistupovat jako k celospolečenskému bohatství – tedy vždy ve vztahu k veřejnému zájmu.“

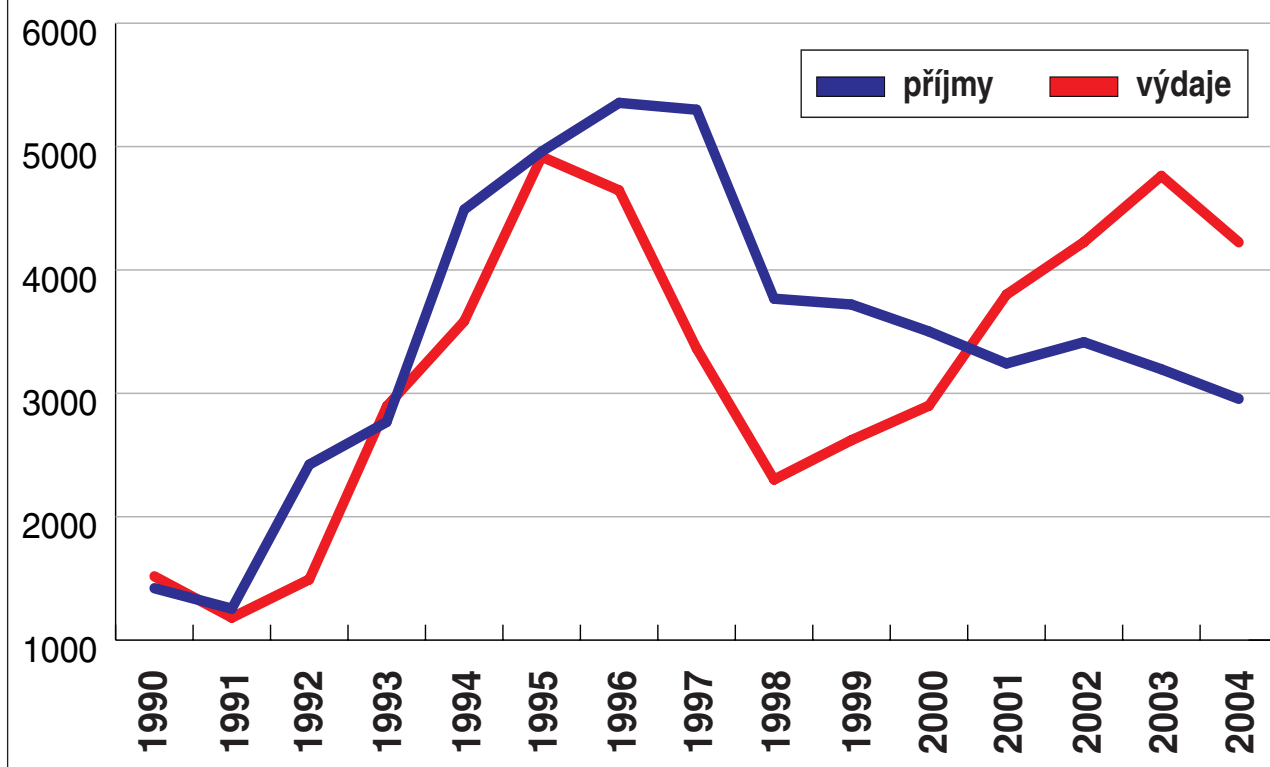
Environmentální politika má výrazné nedostatky

- V časovém vývoji rozhodujících parametrů životního prostředí od roku 1990 do současnosti lze odlišit dvě velmi odlišná období. **První období do roku 1999–2000 je charakterizováno rychlým, až rekordním poklesem všech rozhodujících indikátorů znečištění** (jako jsou zejména emise škodlivin do ovzduší a do vod). **Po tomto datu však nastává výrazný předěl, pokles je nadále výrazně pomalejší, v některých případech se úplně zastavil, nebo dokonce nastoupil opačný, nepříznivý trend.**
- Tato situace má řadu příčin, mezi něž patří nejen mimořádná razance, se kterou nový režim a polistopadové vlády zahájily proces ozdravení životního prostředí, ale i pokles ekonomické aktivity zejména v nejvíce znečišťujících sektorech a také relativní snadnost, se kterou lze odstranit na počátku velké podíly znečištění. **Významnou roli však hrají i výrazné nedostatky současné environmentální politiky.**

Výdaje na ochranu životního prostředí prudce klesají

- **V roce 1997 nastává zlom a výdaje na ochranu životního prostředí prudce klesají.** Tento trend se nepodařilo zastavit ani při přípravě vstupu do Evropské unie, ač byla zdůrazňována jeho finanční náročnost způsobená nutností nových investic. Zčásti je tato situace dána skutečností, že největší investice (zvláště do ochrany kvality ovzduší) byly učiněny v souvislosti s účinností zákona o ochraně ovzduší v roce 1993–1998.
- Porovnáme-li celkový objem finančních prostředků vynakládaných na ochranu životního prostředí v časové řadě od r. 1990, můžeme pozorovat od r. 1999–2000 výrazný pokles. Do této doby byl podíl HDP na tyto účely 2–2,6 % HDP, ale **poté prudce klesl dokonce pod 1 %.** Tento pokles je alarmující mimo jiné i v souvislosti s opakovaně ve Sněmovně kritizovaným hospodařením Státního fondu životního prostředí.
- Zároveň však musíme konstatovat, že **po nástupu vlád sociální demokracie se celková pozornost ochraňování životního prostředí výrazně zmenšila ve srovnání s předchozími pravicovými vládami.**

Celkové příjmy a výdaje SFŽP ČR (v mil. Kč)

Kvalita životního prostředí se zhoršuje nebo stagnuje

- Musíme bohužel konstatovat, že rovněž **kvalita životního prostředí se v posledních letech již výrazně nezlepšuje**. Zatímco do roku 1999–2000 bylo dosaženo mimořádného zlepšení, za poslední léta můžeme pozorovat spíše už jenom stagnaci. **Kvalita ovzduší se v některých případech dokonce zhoršuje. Mezi lety 2001–2002 vzrostly celkové emise tuhých znečišťujících látek o 9 %.**
- **Limitní úrovně** pro 24hodinové koncentrace **jemné frakce tuhých částic** (pro lidské zdraví nejnebezpečnější) **byly překročeny více než 35x** v Moravskoslezském, Ústeckém, Středočeském a Olomouckém kraji a v hlavním městě Praze, kde žije více než 23 % populace. Situace se tak navrácí k r. 1998. Vodou z individuálních studní je trvale zásobováno 10,2 % obyvatel; voda z těchto studní v naprosté většině případů nevyhovuje normě pro pitnou vodu.
- Sestupný trend odběrů a vypouštění vod se v roce 2002 zastavil, **celkový objem vypouštěných odpadních a důlních vod se meziročně zvýšil o 5,8 %**. Téměř 23 % obyvatel dosud žije v domech, které nejsou napojeny na veřejnou kanalizaci, část kanalizací (7,4 %) není připojena k čistírnám a velká část provozovaných velkých čistíren není dosud vybavena třetím stupněm čištění (odstraňování dusíku a fosforu).

Ekologická politika na vládní úrovni není provázaná

- Předpokladem úspěšné politiky životního prostředí je její provázanost s politikami a přístupy hospodářských sektorů, které mají rozhodující environmentální vliv. Jde především o energetiku, dopravu, zemědělství a regionální rozvoj.
- **Vláda však není schopna zajistit horizontální propojení jednotlivých orgánů státní správy, což se projevuje v mnohdy nesmiřitelných stanoviscích různých ministerstev**, jako je např. ministerstvo životního prostředí a ministerstvo průmyslu a obchodu. Někdy jsou schváleny protichůdné dokumenty, jako je například energetická politika a politika životního prostředí.
- Nekoordinovanost v práci ministerstev se projevuje i ve ztrátě finančních prostředků. Příkladem je řešení starých ekologických zátěží, které trpí naprosto nesystémovým přidělováním finančních prostředků z několika zdrojů: ministerstvo životního prostředí, ministerstvo průmyslu a obchodu, Fond národního majetku a kraje.

Spotřeba energetických zdrojů je vysoká

- V hospodaření s energiemi lze sice s uspokojením konstatovat, že využití energie měřeno tuzemskou spotřebou primárních energetických zdrojů na jednotku vytvořeného HDP se zlepšuje (tato spotřeba klesla v období 1990–2002 o téměř 24 %), avšak toto snížení není výsledkem cíleného úsilí vlády.
- Ve srovnání s průměrem států EU původní „15“ je spotřeba energetických zdrojů na jednotku HDP (přepočteno paritou kupní síly) stále přibližně o 60 % vyšší, a navíc zůstává nadále nepříznivá i skladba zdrojů, kde za poslední roky nedošlo prakticky k žádnému posunu v pozitivním směru, tj. k odklonu od tuhých paliv.

Programové prohlášení vlády S. Grosse, 2004:

„Vláda věnuje prvořadou pozornost plnění Státní politiky životního prostředí schválené do roku 2010. Vláda nepřipustí snížení úrovně ochrany životního prostředí a přírody jako důležitého předpokladu pro zajištění kvalitních podmínek pro život občanů.“

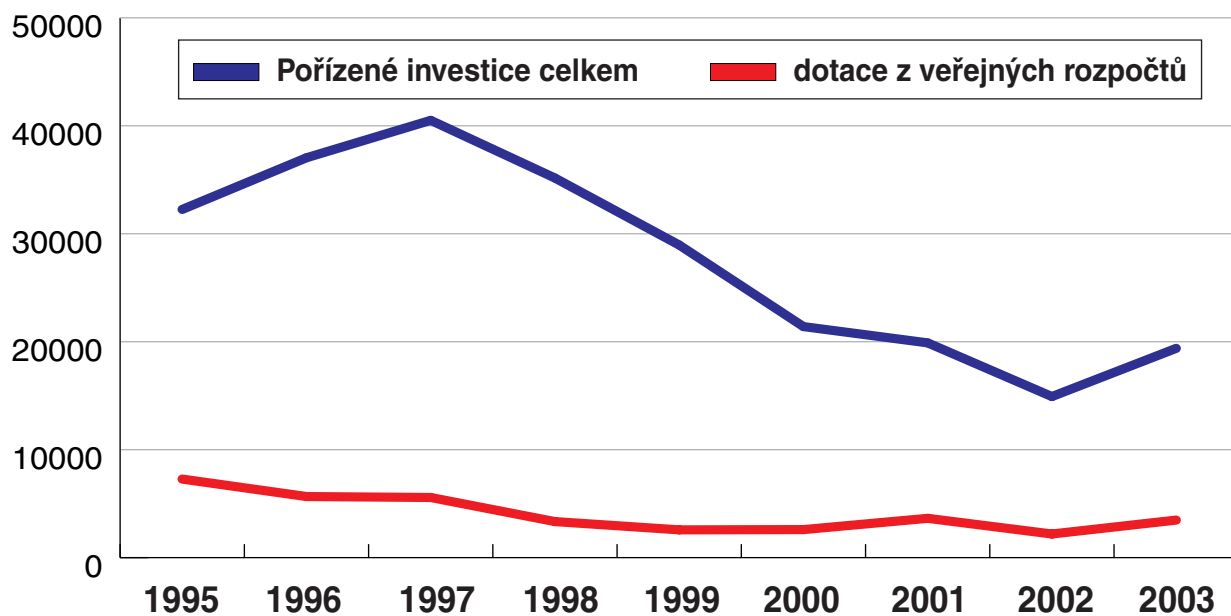
Vláda zanedbává stav životního prostředí

- Ze závěrů zprávy OECD vyplývá, že socialistická vláda zanedbává stav životního prostředí. Hodnocení stavu a politiky životního prostředí v ČR prezentovala OECD ve své zprávě dne 11. 10. 2005. Jde o druhou z pravidelných zpráv, které OECD připravuje pro své členské země. První se týkala období do roku 1998 a byla veskrze pozitivní. Současná se týká období 1998 až 2004, a naopak je velmi kritická.
- Zpráva uvádí, že na rozdíl od předchozího období je pokrok ve zlepšování stavu životního prostředí za socialistických vlád nepatrný. **V řadě ukazatelů jsme na tom téměř nejhůře mezi zeměmi OECD, například v energetické náročnosti energetiky či v emisích skleníkových plynů.**
- **Především je alarmující, že za socialistických vlád drasticky poklesly soukromé i veřejné výdaje na ochranu životního prostředí z 2,5 % HDP v roce 1997 na 0,7 % v roce 2002.** Kvalita ovzduší se téměř nezlepšuje, infrastruktura pro odpady a čištění vod se buduje pomalu. I řada dalších ukazatelů svědčí o malém úsilí vlády zlepšit dnešní stav.

Nedostatečně jasné priority

- Priority současné environmentální politiky jsou stanoveny ve Státní politice životního prostředí a konkretizovány legislativou. Je jich však příliš mnoho, nejsou hierarchizovány a tento přístup vylučuje soustředění na hlavní problémy.

Pořízené investice na ochranu životního prostředí podle zdrojů financování (v mil. Kč)

zdroj: ČSÚ

- Například v ochraně ovzduší je **mimořádně alarmující stagnace, nebo dokonce nárůst koncentrací nejvíce nebezpečných škodlivin**, jmenovitě jemných částic (tzv. PM 10 a PM 2,5) v ovzduší měst. Nedělá se proti tomu prakticky nic, protože současné zákony ukládají tak mnoho povinností, většinou nevýznamných, že chybí vůle i kapacita veřejné správy zaměřit se na skutečně vážné otázky.

Nadměrná zátěž současné legislativy

- Současné zákony, nařízení a vyhlášky ukládají dotčeným subjektům, ať už jde o kraje, obce nebo podniky, nesmírně mnoho administrativních povinností, které jsou navíc mnohdy téměř nebo úplně zbytečné. **Zákony jsou zbytečně složité, velmi často měněné, vnitřně neprovázané, a dokonce místy vzájemně protimluvné.** Příkladem je zákon o integrované prevenci a omezení znečištění.
- Požadované procedury se zákon od zákona liší jak co do terminologie, tak co do úlohy jednotlivých institucí veřejné správy, ačkoli jde o podobné věci, které by mohly být jednotně a podstatně jednodušeji upraveny.
- Legislativní dokumenty jsou vydávány, aniž by se předem provedla analýza vyvolané byrokratické a ekonomické zátěže. **Toto zatížení nejvíce dopadá na malé obce a malé a střední podnikatele, kteří nemají dostatek kapacity všem požadavkům vyhovět.** Výsledkem je klesající autorita i vymahatelnost zákonů.

Efektivita vynaložených prostředků je nízká

- Nejsou k dispozici spolehlivé údaje o tom, nakolik jsou finanční prostředky, jež byly vynaloženy na různé účely ochrany životního prostředí, efektivně využity, to znamená nakolik vedou k očekávanému zlepšení jednotlivých parametrů prostředí. Už vůbec není známo, zda jsou využity ekonomicky optimálně. Chybí příslušné metodické postupy i spolehlivé indikátory.

Podpora zdrojů energie místo úspor

- Nedávno přijatý zákon o obnovitelných zdrojích je zaměřen pouze na zajištění určitého procenta obnovitelných zdrojů energie, zatímco – vzhledem k vysoké energetické náročnosti našeho hospodářství – by mělo být úsilí zaměřeno spíše na efektivní využití energie a její úspory.

Nedostatečný respekt k vlastnickým vztahům

- Vláda podporuje různé formy vyvlastňování v tzv. veřejném zájmu a zároveň nedůsledně respektuje vlastnické zájmy, jak se to projevuje například v nedostatečně a velmi pomalu řešeném procesu náhrad za vyvlastněné pozemky.

Pozvolná proměna České inspekce životního prostředí

- Česká inspekce životního prostředí se postupně stává z kontrolní a inspekční instituce administrativním a málo funkčním úřadem. Je to důsledkem přílišného administrativního zatížení způsobeného nekvalitní legislativou i nekompetentním vedením Inspekce.

Neutěšený stav Státního fondu životního prostředí

- Situace Státního fondu životního prostředí je velmi špatná. Fond je velmi silně zadlužen a jeho hospodaření je vedeno neodpovědným způsobem.

Programové prohlášení vlády S. Grosse, 2004:

„Vláda bude prosazovat principy Aarhuské úmluvy o účasti veřejnosti na rozhodování ve věcech životního prostředí schválené do roku 2010.“

Státní správa je paternalistická

- Úředníci veřejné správy, zejména na centrální úrovni, mnohdy zneužívají svých zákonných pravomocí a chovají se jako neomylní a nade všechny pozdvižení vládcové. Rozhodování ve věcech životního prostředí je proto mnohdy veřejností vnímáno jako samolibé a dokonce nepřátelské, jako něco, s čím je třeba bojovat. Přitom je naprosto zřejmé, že pokud lidé nevezmou ochranu prostředí a přírody skutečně za svou, nemůže být v žádném případě účinná. Konflikty a střety nevedou k cíli.

Programové prohlášení vlády S. Grosse, 2004:

„Vláda vytvoří podmínky pro kvalitní péči o soustavu chráněných území NATURA 2000 a bude přitom podporovat větší zainteresovanost vlastníků, obcí a neziskového sektoru a finanční náhrady za způsobené újmy.“

System Natura 2000 vyvolává rozpory

- Novela zákona 114/2002 o ochraně přírody a krajiny, která byla přijata z důvodu zavedení evropského systému Natura 2000, byla připravena a je naplňována tak, že to **vedlo k rostoucí nedůvěře a vzájemnému neporozumění mezi státní správou o ochraně přírody a veřejností, zejména vedením některých obcí a krajů.**

OBRANA

Programové prohlášení vlády Vladimíra Špidly, srpen 2002:

„Plně profesionální armáda bude mít 34 až 36 tisíc profesionálních vojáků a do 10 tisíc občanských zaměstnanců... Plných operačních schopností dosáhne Armáda České republiky v závislosti na dostupnosti přidělovaných prostředků v horizontu roku 2010.“

Dokumenty ministerstva obrany, březen 2004:

„Mírové počty AČR se budou postupně snižovat tak, aby cílový stav profesionální armády dosahoval okolo 26 tisíc vojáků a 8800 civilních zaměstnanců... Předběžný záměr je dosáhnout cílových operačních schopností v horizontu let 2010–2012.“

Armáda není budována podle stabilní koncepce

- Armáda není budována podle stabilní koncepce. Ta se neustále mění, v průměru jednou za 9–12 měsíců. **Především se neustále mění rozpočtový rámec pro rozvoj armády.** Vláda se populisticky rozhodla sáhnout k rozpočtovým škrtkům tam, kde se budou ozývat nejmenší protesty. Tedy v armádě, kde tyto protesty zapovídá profesionální čest, disciplína i zákon.
- **Původní reformní koncept měl některé závažné chyby.** Počítal s příliš velkým počtem lidí. Plánované počty techniky i zásob byly stále příliš vysoké a jejich provoz, údržba a skladování zbytečně odčerpávaly rozpočtové prostředky. Řídící a velící struktura byla jednoznačně předimenzována a nabobtnalá.
- **Základním limitujícím faktorem se staly některé gigantické projekty.** Obrovské prostředky, které mají být investovány či již investovány byly do výstavby megazákladěn, rozbíhání dalších a dalších modernizačních projektů, jsou významným rizikovým faktorem a hrozbou pro armádu.

Podezření kolem vojenských zakázek

- Po mediálně nechvalných aférách byl z rozhodnutí bývalého ministra obrany Jaroslava Tvrdíka k 31. prosinci 2001 zrušen Akviziční úřad ministerstva obrany (AÚMO). Od roku 2002 byl v rámci Ekonomické sekce ministerstva vytvořen Odbor akviziční politiky a následně byla vytvořena nová struktura akvizičních pracovišť v podřízenosti náčelníka Generálního štábu a Odbor strategických zakázek v podřízenosti náměstka ministra obrany pro vyzbrojování.
- V rámci přípravy na ukončení činnosti Akvizičního úřadu a přípravy dokumentace k uložení do archivu, probíhaly na úřadě **masivní skartace písemných materiálů, kde byla zničena celá řada důležitých důkazů.** Když se později, například v průběhu roku 2002, začal dělat přehled o pokračujících zakázkách, byla vyžádána dokumentace z archivu. Ale tam se často nenalézala a nebylo ji možno dohledat ani jinými způsoby. Například při řešení kauzy nákupů civilních verzí vozidla **Land Rover** do armády, bylo zjištěno, že v archivu není žádná dokumentace, ze které by bylo možné zjistit způsob realizace této zakázky či jména osob, které o realizaci rozhodovaly.

Ilustrativní příklady podivných zakázek

Nákup protitankových střel Karl Gustav

- Požadavek armády na nákup střel byl zřejmě zpracován na základě návrhu konkrétní české firmy, která výrobce u nás zastupuje. Až prověřením bylo zjištěno, že se jedná o nákup zastaralého zařízení ze skladových zásob bez jakékoli slevy. Po nákupu měla být realizována následná modernizace systému prostřednictvím stejné firmy, samozřejmě s vynaložením dalších finančních prostředků. Pochybnosti existují i o zastaralosti a neperspektivnosti systému a o cenách za munici, školení personálu či servis.

Nákup raketového systému RBS 70

- Nabídku zprostředkovává stejná firma jako v předchozím případě. V této kategorii protiletadlových systémů existuje obrovská konkurence uvnitř NATO. Určitě mohla být provedena soutěž, která by přinesla technologicky a generačně moderní systém s příznivou cenou servisu i školení personálu.

Nákup akumulátorových baterií

- Podmínky soutěže byly nastaveny tak, že dodavatelem mohla být jedna konkrétní firma. Specifikace obsahovala podmínky poplatné ještě studené válce, kdy základním kritériem byl požadavek opravovat baterie v polních podmínkách a možnost jejich dlouhodobého skladování. To vedlo k nákupu baterií zalitých asfaltem. Tímto požadavkem byly ze soutěže vyloučeni všichni světově uznávaní výrobci baterií, protože žádný z nich již tyto zastaralé technologie nevlastnil.

Nákup a realizace generálních oprav vozidel LAND ROVER

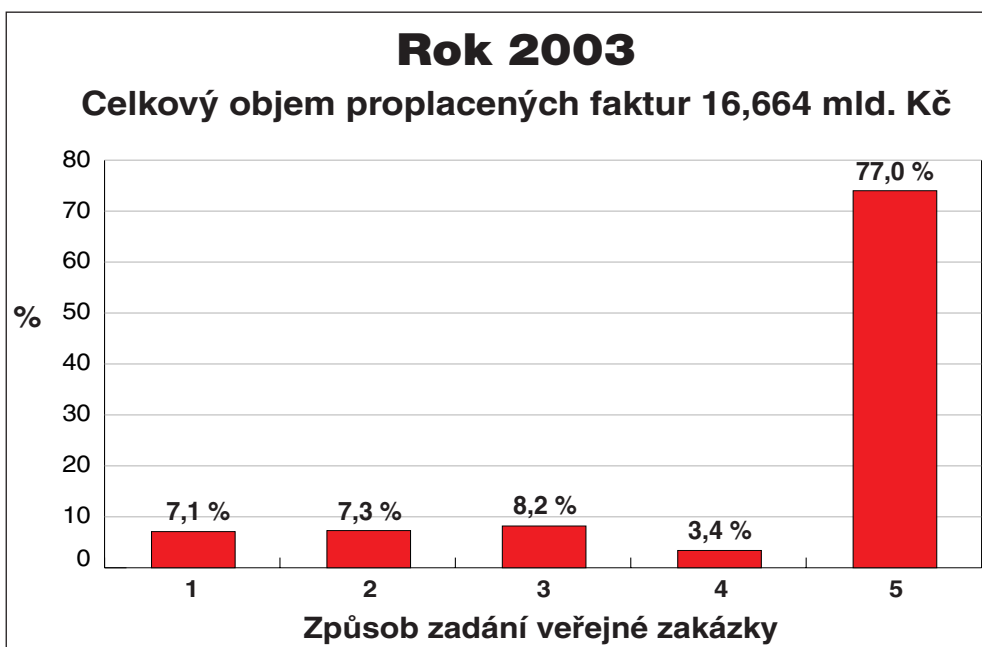
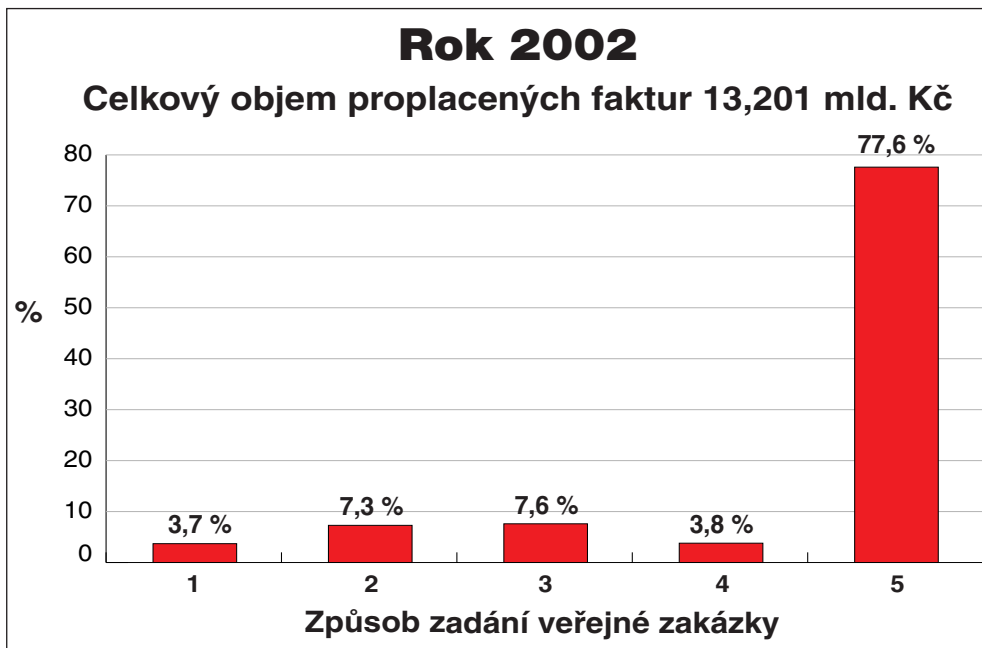
- V armádě bylo zavedeno kolem 15 různých modifikací těchto vozidel, z kterých ani jedna není vojenským speciálem, což vede k neúměrným nákladům na provoz z důvodů rychlejšího opotřebení a častějších poruch. Za generální opravy se platí neuvěřitelně vysoké ceny, které jsou podle některých pramenů porovnatelné s cenou nového vozidla.

Nákup ochranných filtrů LF-10M do masek M-10M

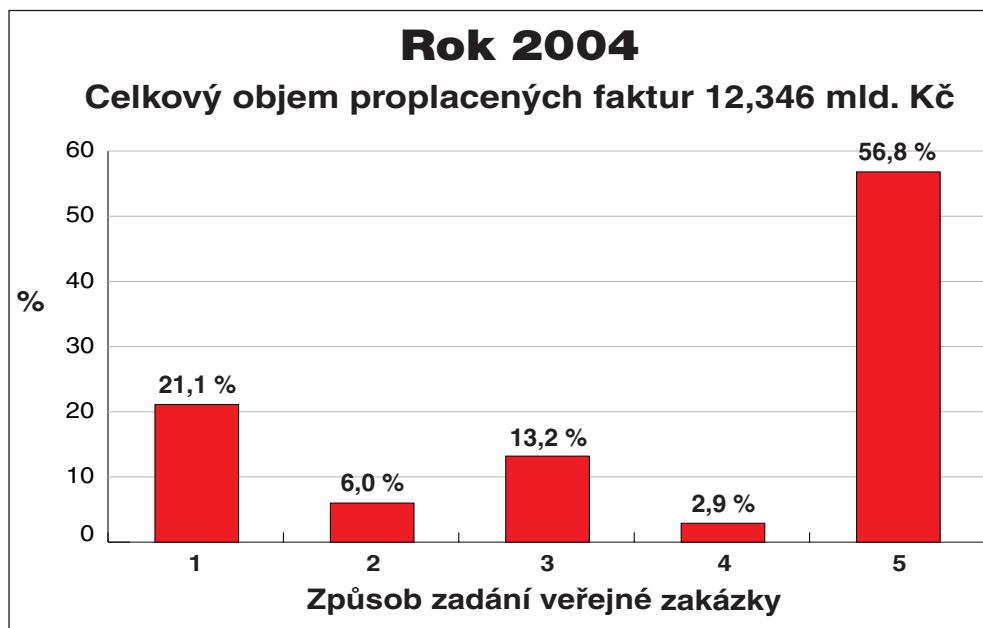
- V roce 2003 byly nakoupeny filtry k výběrovému typu masek, přičemž armáda od roku 1998 postupně přezbrojuje na nový typ masek OM90. Současně se počty vojáků prudce zmenšují a tím i požadavky na počty masek. Místo přechodu na moderní masky byl proveden zbytečný nákup na sklad bez možnosti dalšího použití.

Netransparentní rozhodování o vojenských zakázkách

- Celkový objem realizovaných veřejných zakázek v resortu ministerstva obrany podle finančního objemu proplacených faktur znázorňují následující grafy:

- Veřejné zakázky jsou na ministerstvu obrany zadávány 5 způsoby:
  1. nákupy mající strategický charakter schválený vládou a na které se zákon o veřejných zakázkách nevztahuje
  2. otevřené obchodní veřejné soutěže
  3. výzva více zájemcům
  4. přímé zadání jednomu zájemci u zakázek do 2 milionů korun
  5. **výzva jen jednomu zájemci.**

- Z uvedených dat je zjevné, že použití otevřeného výběrového řízení při zadávání veřejných zakázek je naprosto výjimečným krokem. **Tímto transparentním způsobem je zadáváno pouze 6 % až 7 % celkového finančního objemu veřejných zakázek.** Jedná se o dlouhodobou záležitost. Ministerstvo obrany ignoruje požadavky na transparentnost veřejných řízení.
- Naopak, cestou výzvy **jednomu zájemci** je na ministerstvu obrany zadávána zdrucující většina veřejných zakázek. V roce 2002 a 2003 to byly **prakticky tři čtvrtiny celkového objemu veřejných zakázek.** V roce 2004 toto číslo pokleslo na „pouhých“ 56,8 %. To je šokující a nepřijatelné. Podezření z koruptivního jednání je pak namístě.

Citáty z médií bez komentáře

Hospodářské noviny, 25. 2. 2002

- „Armáda přesně neví, kam má investovat... Ministerstvo obrany dokončilo po několika letech akviziční plán, nyní ho musí přepracovat.“

Hospodářské noviny, 12. 3. 2002

- „Tři roky v NATO armádu příliš nezměnily.“

Hospodářské noviny, 19. 3. 2002

- „Armáda musí být ráda i za to, že její síť nyní umožňuje zasilání běžné elektronické pošty.“

Hospodářské noviny, 22. 4. 2002

- „Stát mrhá s pomocí Pentagonu... Armáda více než půl roku skladovala výpočetní techniku.“

Respekt, 14. 7. 2003

- „České zbraně pro Al-Kajdu... Tuzemský obchod se speciálem obklopují tajnosti a vážná podezření.“

Radiožurnál, 26. 4. 2004

- „Armáda utratila 87 milionů za nekvalitní rakety z Bulharska. Jejich skladování navíc ročně stojí 125 tisíc korun. Tyto skutečnosti se nelíbí NKÚ. Ten ostře kritizuje nejen zjevně nevýhodný obchod, ale i to, že ministerstvo obrany žádnou z nakoupených střel nereklamovalo, i když to slibuje už tři roky.“

Radiožurnál, 3. 5. 2004

- „Vyhlášení soutěže na dodavatele obrněných transportérů za 25 miliard korun se odsouvá minimálně o několik měsíců. Vojáci i úředníci totiž udělali řadu fatálních chyb. Ukázal to ekonomický a právní audit.“

Radiožurnál, 28. 12. 2004

- „Rovných 300 milionů korun doslova vyhazuje podle NKÚ každý rok armáda za ostrahu nepotřebné munice.“

Neviditelný pes, 17. 2. 2005

- „Před půl rokem podepsala česká vláda s vládou Švédského království dohodu o pronájmu... leteckého systému JAS 39 Grippen... na obchodu Česká republika neprodělala, a ještě díky závěrečnému vyladění smlouvy a offsetů ušetřila asi miliardu korun. Zda-li je tomu skutečně tak, se ovšem nikdo nedozví, neboť finanční detaily smlouvy mají zůstat navždy zapečetěné.“

VNITŘNÍ BEZPEČNOST

Volební program ČSSD, 2002:

Prababička Růžena, 85 let:

„Chci, aby u nás vládla slušnost a spravedlnost.“

Co budeme v zájmu slušnosti dělat my:

„Budeme podporovat ty, jejichž práva jsou porušována, proti těm, kdo práva a zákony porušují. Uděláme vše pro zajištění pořádku a bezpečnosti. Nikdy se nesmíříme s korupcí veřejných činitelů. Budeme proti ní bojovat zákony a institucemi, včetně zákonů proti praní špinavých peněz.“

Občané nedůvěřují Policii ČR

- Z průzkumů veřejného mínění jednoznačně vyplývá, že **občané Policii ČR nedůvěřují, nejsou spokojeni s výsledky její práce, nemají důvěru ve schopnost policie ochránit jejich životy a majetky**. O tom, že vládě se nedaří mít policii, která bude chápána jako služba občanovi, vypovídá průzkum, podle jehož závěrů by se spolupráci s policií raději vyhnulo 60 % občanů.

1. Korupce

Programové prohlášení V. Špidly, 2002 a S. Grosse, 2004:

„Vláda slibuje, že budou vytvořeny legislativní předpoklady pro předcházení korupce ve státní správě, přičemž hlavní důraz bude kladen na maximální odolnost vůči korupci v orgánech činných v trestním řízení a v kontrolních složkách státní správy. Za účinný nástroj prevence korupce vláda přitom pokládá zejména maximální transparentnost při nakládání s veřejnými prostředky.“

Vláda podporuje korupční prostředí

- Rozsah korupce ve společnosti je přímo úměrný rozsahu kompetencí, kterými stát na všech svých úrovních reguluje životy občanů. Jinými slovy: čím více úředníků, čím více razítek, tím větší korupce. Právě za vlády ČSSD došlo a dochází k obrovskému bobtnání státní mašinerie, k růstu veřejnoprávních regulací a posilování moci byrokracie. Jinými slovy, právě **ČSSD svojí politikou podporuje růst korupčního prostředí**. Bez jakékoli nadsázky lze říci, že čím více sociální demokracie proti korupci bojuje, tím více korupce u nás bují. Příčina je nasnadě: ČSSD proti korupci bojuje slovy, zatímco činy ji podporuje.
- Děje se tak například **neprůhledností rozhodování** o významných státních zakázkách či privatizačních rozhodnutích (dálnice D 47, stíhačky Grippen, severočeské doly, „prodej“ IPB, Unipetrol – kauza Doležel, veřejné zakázky na ministerstvu vnitra a mnoho dalších).

Postavení ČR na žebříčku korupce

Rok	Umístění ČR na žebříčku
1996	25.
1998	37.
2000	42.
2005	47. – 50.

(zdroj: Transparency International)

ČR poklesla v žebříčku korupce

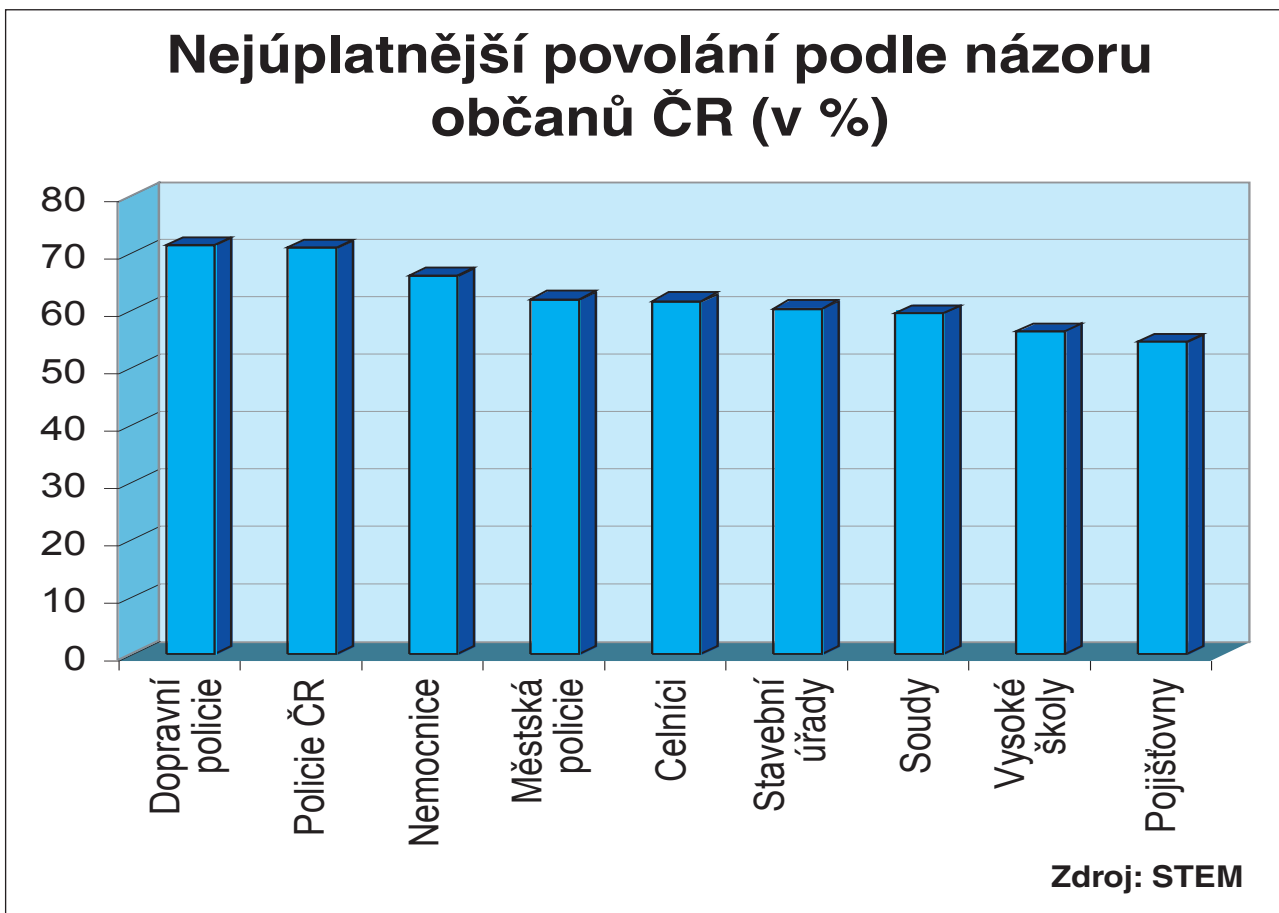
- Výzkumy veřejného mínění a postavení ČR na žebříčku korupce zpracovávaného mezinárodní organizací Transparency International dokazují, že **korupce se u nás rozrůstá, Česká republika v žebříčku poklesla z 25. místa v roce 1996 až na 50. místo spolu s Namibií v roce 2005**. Ze zprávy (říjen 2005) vyplývá, že **ČR je považována za třetí nejzkorumpovanější zemi v EU**.
- Z výzkumů veřejného mínění dále vyplývá, že s korupcí se ve svém okolí setkalo **76 % dotázaných** a 52 % úplatky dokonce poskytl.

Policie ČR je nejzkorumpovanější instituce

- Za **nejzkorumpovanější** lidé považují **Policii ČR** a její složku dopravní policie. V roce 2003 policisté spáchali nejvíce trestných činů úplatkářství v historii Policie ČR. To je v příkrém rozporu s prohlášením vlády, že maximální důraz bude kladen na odolnost vůči korupci právě u orgánů činných v trestním řízení.

Vláda nechápe podstatu korupce

- Vláda předkládá několik návrhů, jak problém korupce „řešit“. Jsou mezi nimi např. majetková příznání, širší pravomoci úředníkům ke zjištění potřebných informací, tzv. test integrity neboli zavádění policejních agentů provokatérů, kriminalizace neoznámení či nepřekažení trestných činů souvisejících s korupcí a další návrhy, které jenom dokazují, že **vláda nechápe nebo nechce chápat podstatu korupce, příčiny jejího vzniku, podmínky existence a šíření korupce ve společnosti.**

2. Zajištění bezpečnosti občanů

Programové prohlášení V. Špidly 2002, S. Grosse 2004:

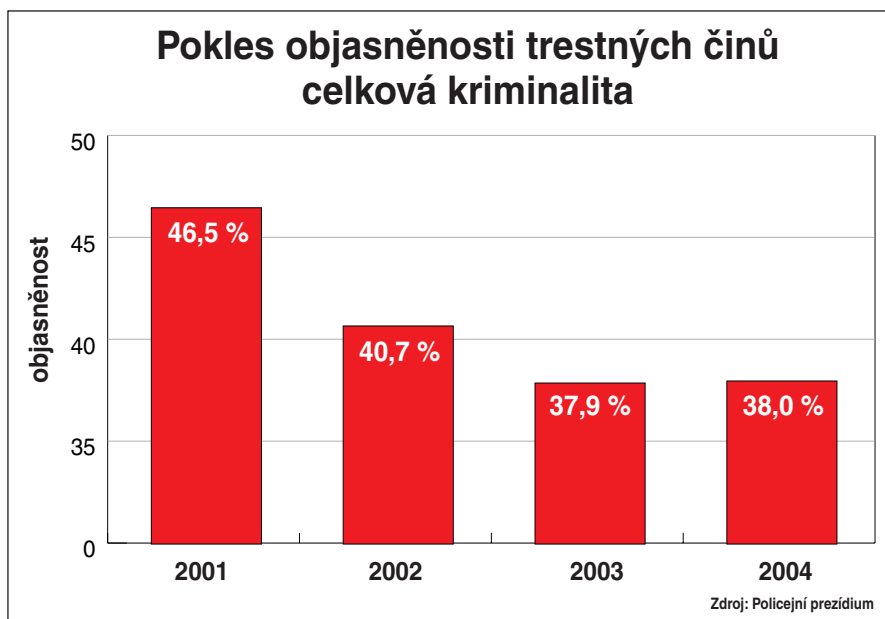
„Vláda se bude důsledně zabývat některými znepokojujícími projevy obecné kriminality, jako jsou např. ozbrojené loupeže, krádeže aut a věcí z nich a vloupání do bytů a rekreačních objektů. Vláda bude klást důraz na důsledné odhalování a potírání organizovaného zločinu. Příslušné orgány budou pokračovat v nekompromisním postupu vůči všem formám extremismu.“

Klesá objasněnost trestných činů

- Jako důkaz toho, že ministerstvo vnitra selhává i v tomto bodě, stačí několik statistických údajů. Celková kriminalita v roce 2002 dosáhla 372 341 trestných činů, což je o téměř 15 000 více než v roce 2001. Důležitým ukazatelem je však **dramatický pokles objasněnosti trestných činů**, a to z 46,5 % v roce 2001 na 38 % v roce 2004. 68 % obyvatel má **pocit ohrožení a obavy z trestných činů**.
- I v oblasti **majetkové kriminality** došlo k **výraznému poklesu objasněnosti** trestné činnosti z 28,5 % v roce 2001 na 19,6 % v roce 2004. Obdobné trendy můžeme sledovat i u **násilné kriminality**, kdy počet násilných trestných činů se sice drží na úrovni let předchozích, ale i zde došlo k poklesu objasněnosti, a to z 81,64 % v roce 2001 na 73,6 % v roce 2004.
- Výrazný pokles objasněnosti můžeme sledovat i u **hospodářské kriminality** (94,1 % v roce 2001, 71,7 % v roce 2004). V roce 2002 bylo v ČR ukradeno téměř 25 tisíc **dvoustopých motorových vozidel**, objasněnost činila necelých 15 %. Situace v letech 2003 a 2004 je velmi podobná. Prodejem ukradených aut si v ČR zloději vydělají přes 4 miliardy korun ročně. Pokud vezmeme do úvahy, že se v ČR prodá ročně na 150 000 aut, a srovnáme to se západní Evropou, dojdeme k šokujícímu závěru, že se v ČR ukradne osmkrát až desetkrát více aut než v zahraničí. Navíc míra objasněnosti těchto trestných činů je u nás mizivá.

- Ještě horší je situace u **krádeží věcí z aut**, kde se objasněnost propadla ze 13,4 % v roce 2001 na 9,2 % v roce 2004. Tato čísla jsou navíc zářející i vzhledem k faktu, že zaměření na tuto majetkovou trestnou činnost je mezi prioritami české policie a vlády.

Pokles objasněnosti majetkových trestných činů

Rok	Objasněnost
2001	28,5 %
2002	22,2 %
2003	20,3 %
2004	19,6 %

(zdroj: Policejní prezídium)

Pokles objasněnosti násilných trestných činů

Rok	Objasněnost
2001	81,6 %
2002	74,1 %
2003	73,3 %
2004	73,6 %

(zdroj: Policejní prezídium)

Pokles objasněnosti hospodářských trestných činů

Rok	Objasněnost
2001	94,1 %
2002	77,8 %
2003	72,5 %
2004	71,7 %

(zdroj: Policejní prezídium)

Vývoj trestné činnosti v oblasti krádeží automobilů a věcí z aut

Rok	2000	2001	2002	2003	2004
Krádeže automobilů	23.839	22.139	24.977	24.174	23.133
Objasněnost v %	14,4	16,4	14,8	14,7	15,1
Krádeže věcí z aut	62.005	53.472	66.941	65.877	59.459
Objasněnost v %	13,4	13,4	10,6	10,0	9,2

(zdroj: Policejní prezídium)

Tyto údaje jednoznačně potvrzují smutný trend a vypovídají o tom, že výkon Policie ČR a její schopnost efektivně bojovat se zločinem se bohužel zhoršuje.

Vláda nečiní nic s levicovým extremismem

- Naprosto nenaplněný zůstává slib vlády, kterým se zavazuje k nekompromisnímu boji se všemi druhy extremismu. Tato vláda a orgány činné v trestním řízení **nečiní vůbec žádné kroky v boji s levicovým extremismem**. Vláda si neuvědomuje, že komunistické režimy mají na svědomí minimálně stejně tolik obětí, jako nacismus a fašismus.

3. Policie České republiky

Programové prohlášení V. Špidly, 2002 a S. Grosse, 2004:

„Vláda se zasadí o to, aby policie splňovala nároky kladené na moderní evropský bezpečnostní sbor a aby se ve svých řadách dokázala účinně vypořádat s jakýmkoli projevy korupce, xenofobie a neprofesionality. Vláda se zasadí o přijetí zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Vláda bude podporovat prohlubování mezinárodní policejní spolupráce a zapojování Policie ČR do mnohostranných mezinárodních policejních aktivit. Vláda bude podporovat proces vytváření policejního sboru, u kterého je policejní práce chápána jako služba občanovi.“

Důvěra v Policii ČR klesá

- Černé knihy policejních hříchů za rok 2003 a 2004 přesvědčivě ukázaly neutěšený stav Policie ČR. V těchto letech **dramaticky poklesla důvěra občanů v Policii ČR**, a to z 63 % v říjnu 2002 na 36 % v roce 2004. Jde o největší pokles důvěry od zásadních společenských změn po roce 1989. **Lidé považují dopravní policii a Policii ČR vůbec za nejkorumpovanější instituci**. Lidé se domnívají, že policisté až příliš často zneužívají své postavení, nelíbí se jim, jak vedení policie projednává provinění svých podřízených. Důsledkem nedůvěry je pak skutečnost, že lidé v mnoha případech nehlásí policii, že se stali obětí trestné činnosti.

Důvěra občanů v Policii České republiky

Rok	Důvěra občanů
říjen 2002	63 %
říjen 2003	51 %
říjen 2004	36 %

(zdroj: agentura STEM, listopad 2004)

Policie ČR je v krizi

- **Policie České republiky je v krizi!** V krizi vnitřní i v krizi vůči důvěře občanů v její funkčnost a schopnost být důsledným ochráncem života, zdraví i majetku občanů České republiky. Policie ČR je zmiňována neprofesionalitou, alibismem, falešnou solidaritou a korupcí v takové míře, že mnohdy více než profesionální sbor strážců zákona připomíná rozhádaný sicilský klan. Mezi největší problémy patří korupce, pochybné veřejné zakázky, falešná solidarita, policejní brutalita, nedodržování dopravních předpisů policisty, špatný způsob práce, úniky informací, spolupráce s organizovaným zločinem. Poslední čtyři roky jsou ve znamení **nejvyššího počtu objasněných trestných činů spáchaných policisty** a rovněž **nejvyšších počtů pachatelů – policistů** v dějinách Policie ČR. V roce 2003 dokonce došlo v řadách Policie ČR k **více než 30% nárůstu trestných činů souvisejících s korupcí**.

Kauza Krejčíř je jen špičkou ledovce

- V boji s **organizovaným zločinem** dostala Policie ČR těžkou ránu, když Inspekce ministra vnitra odhalila, že **součástí gangu**, který vydíral a zabíjel podnikatele, bylo **i několik policistů** elitního Odboru pro boj s organizovaným zločinem. Existuje podezření, že jeden z nich stál v čele tohoto gangu.
- Už předtím došlo k závažným pochybením policie při vyšetřování osmi vražd manželů Stodolových.
- Policejní prezident Jiří Kolář odstoupil až po útěku miliardáře Krejčíře ze své vily, kdy mu v tom nedokázala zabránit elitní protikorupční jednotka. Podařilo se mu uprchnout na Seychely. Tento případ potvrzuje závažná systematická selhání v práci Policie ČR a státního zástupce, dozorujícího na místě.
- Následný neprofesionální a neadekvátní zásah policistů na akci CzechTek 2005 a jeho obhajování předsedou vlády a ministrem vnitra rovněž nepřispěly ke zvýšení prestiže policejního sboru.

Zmatek při prosazování služebního zákona

- Vláda sice po dlouhé době prosadila **zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů**, ale již při schvalování odložila jeho účinnost na rok 2005. Poté ještě několikrát prosadila odložení jeho účinnosti, naposledy na rok 2007. Místo toho **zavedla demotivační 16-ti třídní platový systém**, který přinesl jen zmatek a další byrokracii, zastavila generační obměnu sboru, a poté dokonce připravovala propouštění až 2000 policistů. To vzalo mnoha policistům a hasičům poslední zbytky důvěry ve schopnost vedení ministerstva a policie. Nelogičnost zařazení do platových skupin, ztráta motivace a potrestání všech těch, kteří na sobě v minulých letech pracovali a prohlubovali si svoji kvalifikaci a zvyšovali vzdělání – to je smutná charakteristika tohoto systému.

Neprůhledné zakázky v resortu ministerstva vnitra

- Vláda prohlašuje, že bude tvrdě bojovat s hospodářskou kriminalitou a korupcí. Přitom hlavní důraz na maximální odolnost vůči korupci má být kladen na orgány činné v trestním řízení. S těmito prohlášeními jsou kroky policejního prezidia a ministerstva vnitra v oblasti veřejných zakázek v přímém rozporu. **Neprůhledné, podezřelé, nevýhodné a nadbytečné zakázky** jsou velmi časté (např. zakázky na policejní pistole a pouzdra na ně, nákup výpočetní techniky, průstřelné neprůstřelné vesty, předražené a nepotřebné vrtulníky pro IZS, atd.). Na jedné straně tedy policie a ministerstvo vnitra vyhazují stamiliony za předražené a zbytečné nákupy, **na druhé straně nejsou schopny ani zajistit pro policisty existenční věci** jako zimní pneumatiky na policejní auta nebo uniformy pro policisty.

Neadekvátně narůstá počet odposlechů

- **Odposlech telefonického rozhovoru** je významným instrumentem umožňujícím efektivnější boj bezpečnostních složek státu při postihování trestné činnosti. Současně ale také představuje zásadní a závažný zásah do základních práv a svobod občanů, je narušením nedotknutelnosti jejich soukromí. Proto by jeho použití mělo být spíše výjimkou než pravidlem, proto jeho použití je přesně upraveno zákony, proto schválení jeho použití a kontrola jeho používání náleží do rukou soudů.
- **Počet policejních odposlechů u nás každým rokem dramaticky vzrůstá.** Podle sněmovní komise pro kontrolu použití operativní techniky Policie ČR vzrostl jejich počet od roku 2000 téměř 30krát. Policejní statistiky rovněž potvrzují výrazný nárůst. V poslední době se objevily četné náznaky, že by mohlo docházet ke zneužívání policejních odposlechů v politické soutěži. Policejní prezídium i ministerstvo vnitra však tyto znepokojivé trendy bagatelizují. Tento postoj se projevil i v „analýze“ policejních odposlechů, kterou na žádost prezidenta republiky vypracovalo ministerstvo vnitra a policejní prezídium. Policie tak dostala šanci obhájit svůj postup a přesvědčit veřejnost o správnosti svých kroků.
- Musím bohužel konstatovat, že touto neprofesionální, neúplnou a účelovou „analýzou“ plnou vzájemně si protřečících čísel a skutečností policie svou šanci promarnila a oprávněně pochybnosti nevyvrátila.

Podezření z budování policejního státu

- Od roku 2002 jsme byli svědky několika policejních akcí, které vzbuzují podezření o **napojení policie na politickou moc** a vytvářejí pocit, že v této zemi je budován **policejní stát**. Před volbami do Poslanecké sněmovny v roce 2002 byl zatčen Milan Šrejber. Před volbami do Evropského parlamentu v roce 2004 zatčen kladenský primátor Milan Volf a obviněn starosta Českého Krumlova František Mikeš. Před volbami do krajských zastupitelstev v roce 2004 teatrálně zatčení Marek Dalík a Jan Večerek v kauze Kořistka. Vždy se jednalo o osoby spojené s nejsilnější opoziční stranou. V souvislosti s kauzou Kořistka policie dokonce před volbami odposlouchávala a provéřovala bankovní konto předsedy ODS. Státní zastupitelství pak **postup policie** v této kauze označilo za **nezákonný**. Po zásahu Nejvyššího soudu v roce 2002 pak v roce 2005 policie navrhla zastavit i trestní stíhání Milana Šrejbra.
- O to podezřelější je liknavý přístup policie k vyšetřování prokazatelného vybízení k předání úplatku bývalému řediteli sekretariátu předsedy vlády Paroubka, Zdeňka Doležela. Ten si řekl o „pět na stůl v českých“ v souvislosti s aférou kolem privatizace Unipetrolu.

Utajovaný tým „Mlýn“

- Začátkem roku 2005 vyšlo najevo, že před volbami do Poslanecké sněmovny v roce 2002 tehdejší ministr vnitra Stanislav Gross zřídil zvláštní a velmi utajovaný **policejní tým** s názvem „**Mlýn**“. Jeho zřízení bylo podle názorů mnoha právníků nestandardní a na hraně zákona, či dokonce za ní. Státní zastupitelství potvrdilo, že Mlýn pracoval na třech kauzách, všechny byly nakonec odloženy. Zejména však státní zastupitelství potvrdilo, že nemělo přehled o veškeré činnosti Mlýna. Jinými slovy – Mlýn byl bez kontroly. Nový ministr vnitra František Bublan dodnes nebyl schopen či spíše ochoten jednoznačně a průkazně vysvětlit okolnosti vzniku týmu a na čem tým ve skutečnosti pracoval. Klíčové dokumenty byly skartovány a policisté musí mlčet...

Závěr

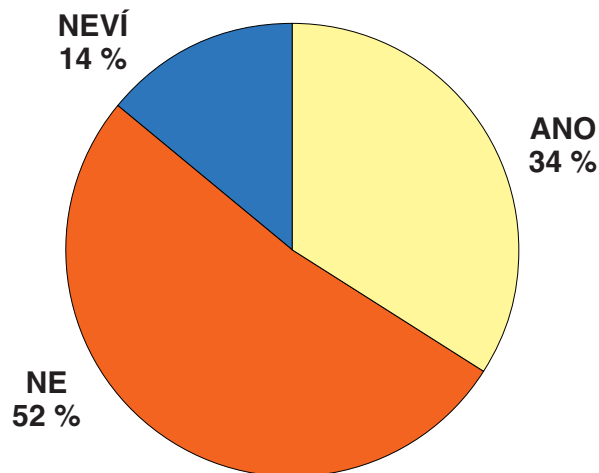
Cílem této kapitoly je dokázat, že programová prohlášení sociálnědemokratických vlád po volbách 2002 v bodech týkajících se boje proti korupci a vnitřní bezpečnosti nejsou plněna. Ministrům vnitra chybí jasná vize, jejich resort provází jeden problém za druhým, občané jsou pobouřeni mírou korupce, nedůvěřují Policii ČR, v důsledku klesající objasněnosti trestných činů mají velké obavy z kriminality.

V krátkých bodech uvádím **shrnutí největších hříchů v resortu vnitra**:

- politika podporující růst korupčního prostředí,
- výrazný pokles ČR v žebříčcích korupce,
- Policie ČR je považována za nejzkorumpovanější instituci v zemi,
- vláda nechápe podstatu korupce, příčiny jejího vzniku, podmínky existence a šíření korupce ve společnosti,
- klesá objasněnost trestných činů, roste pocit ohrožení občanů,
- nejsou činěny žádné kroky v boji proti levicovému extremismu,
- dramaticky poklesla důvěra občanů v Policii ČR,
- roste počet trestných činů spáchaných policisty,
- policisté z elitních jednotek se stávají členy organizovaného zločinu,
- neustálé odkládání účinnosti zákona o služebním poměru vede k prohlubování stávající krize,
- neefektivní organizace Policie ČR,

Odhalování korupce v řadách policie

Otázka: Myslíte si, že se Policie ČR snaží dostatečně prošetřit případy korupce jednotlivých policistů?

Zdroj: STEM/MARK, Výzkum spokojenosti veřejnosti s policií ČR, 2003/2004

- nepřehledné, nevýhodné a podezřelé veřejné zakázky na Policejním prezídiu,
- nepřipustný nárůst počtu telefonních odposlechů a dalších zásahů do soukromí občanů,
- četné náznaky o napojení policejních struktur na vládnoucí politickou moc,
- špatný způsob práce policie.

Dosavadní ministři vnitra dodnes nepředložili jediný rozumný návrh, jak výše uvedené problémy řešit.

ZAHRA NIČNÍ POLITIKA

Volební program ČSSD, 2002:

„Prosazujeme vstup do EU tak, aby se ČR stala jejím plnohodnotným členem se všemi výhodami, jež z toho plynou. Naším cílem je rovnoprávné členství ČR v EU, které bude zárukou posílení demokracie, stability a prosperity.“

„Proevropská vláda“ nebyla úspěšná

- Už vláda Vladimíra Špidly se prezentovala jako „proevropská“ a tuto nálepku se socialisté dodnes snaží prodávat jako „značku kvality“ socialistických vlád. Vstup do EU přinesl svoje pozitiva, například širší možnost uplatnění v evropském prostoru pro naše firmy, ovšem vláda se snaží zatajovat či bagatelizovat negativa, která jdou částečně i na její vrub. Jaká je tedy skutečnost?
- Socialistické vlády vyjednaly nejhorší vstupní podmínky ze všech nově přistupujících členských zemí (např. nejmenší příspěvky z EU na obyvatele, omezený pohyb pracovních sil, nejméně výjimek v přesunech sazeb DPH atd.).
- Tzv. „proevropská vláda“ ČSSD je na posledním místě ze všech nových členských zemí v přebírání evropského práva. ODS sice nepreferuje urychlené přebírání evropských směrnic, z nichž některé mají v konečném důsledku negativní dopady na naše firmy a občany. Na druhé straně tato skutečnost překvapuje u socialistických vlád, které svoji „proevropskou“ orientaci deklarují na každém kroku.
- Vlastní referendum o vstupu do EU se stalo vládním fiaskem, protože pro vstup do EU hlasovalo dvakrát více potenciálních voličů ODS než součet hlasů potenciálních voličů vládních stran.

Programové prohlášení vlády V. Špidly, 2002:

„Vláda... bude usilovat o co nejširší konsensus domácích politických sil v hlavních otázkách.“

Vláda nespolupracovala s opozicí

- Slib nebyl plněn ani za Špidly, ani za Grosse, ani za Paroubka. Naopak, vláda nikdy nestála o podporu demokratické opozice, pokud šlo o zásadní zahraničně-politické otázky, a chovala se hloupě konfrontačně, krátkozrace a nikdy s ODS nespolupracovala – např. při přípravě strategických dokumentů, při vyslání misí Armády ČR do zahraničí nebo při formulování postoje k euroústavě aj.

Programové prohlášení vlády V. Špidly, 2002:

„Jako základní úkol české zahraniční politiky vláda chápe prosazování a obhajování národních zájmů. V přístupových jednáních do EU bude vláda usilovat, aby v dosud neuzavřených kapitolách budoucí přístupové smlouvy byly sjednány podmínky co nejvýhodnější pro Českou republiku.“

Vstup do EU nebyl dobře připraven

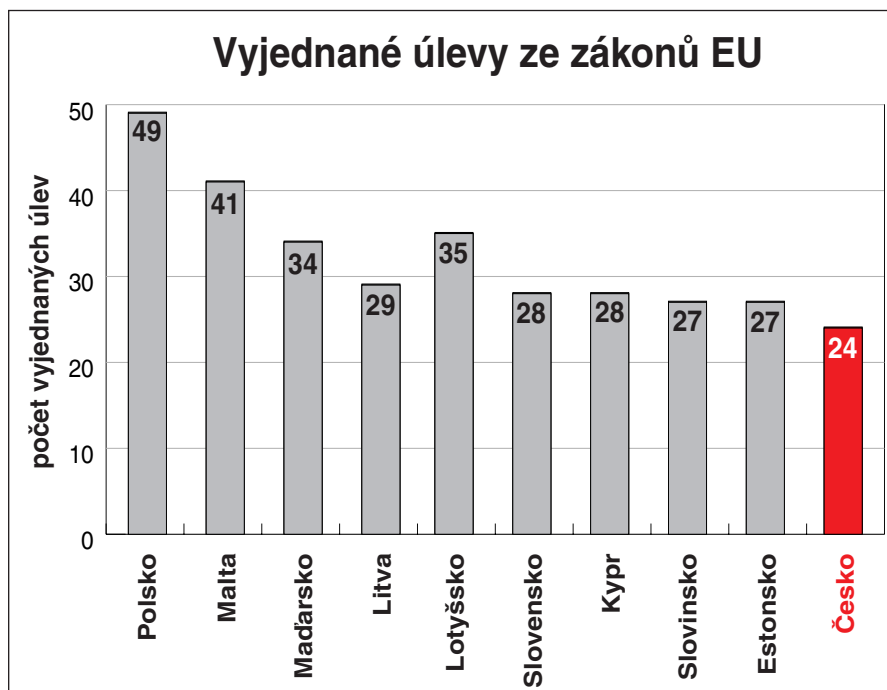
- S odstupem času je možné konstatovat, že vstup České republiky do EU nebyl dobře připraven. Předvstupní proces byl příliš přetokný a poznamenaný snahou jednotlivých resortů o co nejrychlejší uzavření příslušných přístupových kapitol. Socialistické vlády pojal vstup do EU jako soutěž, namísto zaměření se na podmínky vstupu a vyšší vyjednané finanční podpory. Tím, že byl z tohoto dění vyloučen český parlament, postrádal předvstupní proces skutečnou demokratickou kontrolu.

Suverenita ČR byla omezena

- Přes vládní proklamace byla suverenita České republiky vstupem do Evropské unie omezena. ČR již nemůže samostatně řešit celou řadu otázek, jako je například provoz kamionů na dálnicích nebo clo na jakékoli zboží pocházející ze států mimo EU. Všechny jsou řešeny v přístupové smlouvě ČR k EU, která byla vyjednána pro ČR nevýhodně.

ČR vyjednala nejméně úlev ze všech nových členských zemí

- ODS v obecné rovině neprosazuje privilegia pro jakékoli státy EU. Je potřeba konstatovat, že řada našich podnikatelů bude mít horší podmínky než jejich kolegové v jiných zemích, neboť vlády sociální demokracie vyjednaly pro ně nejméně výjimek ze všech přistupujících zemí.
- Vyjednávači argumentují tím, že naše země byla nejlépe připravena. Toto vyjádření zavání rezignací na vlastní neschopnost. Lépe si v tomto ohledu počínalo například zhruba srovnatelné Maďarsko, ale i Slovinsko, které je hospodářsky vyspělejší.

- Špatně vyjednané přístupové podmínky omezují konkurenceschopnost českého hospodářství a podvazují jeho další rozvoj. Lze uvést některé příklady.

Čeští zemědělci jsou diskriminováni

- Dle přístupové smlouvy mají nové členské státy včetně ČR nižší přímé platby zemědělcům než staré členské země EU. V roce 2004 dostali čeští zemědělci 25 % přímých plateb v porovnání se starými členskými státy, v roce 2005 to je 30 % a v roce 2006 dostanou 35 %. Z vlastního národního rozpočtu je možné přidat českým zemědělcům až 30 %, což navíc vlády ČSSD nikdy nesplnily. I tak reálně dostávají čeští zemědělci nižší dotace než zemědělci ve staré EU. Odstranění této diskriminace je v přístupové smlouvě dohodnuto teprve v roce 2013.

Čeští zaměstnanci jsou diskriminováni

- Přístupová smlouva narušila princip 4 evropských svobod, když omezila právo lidí z ČR a dalších nových členských států hledat práci v původních zemích EU. Toto omezení platí až na 7 let od data rozšíření EU, tj. do roku 2011. Z EU15 pouze Británie, Irsko a Švédsko nezavedly žádné překážky pro volné zaměstnávání osob z ČR.
- Němec, Francouz nebo například Rakušan mají právo hledat práci v ČR. Občan ČR nemá právo hledat práci v Rakousku, Německu, Francii a dalších celkem dvanácti starých státech EU. Rakousko navíc letos prodloužilo toto ustanovení až do roku 2009.

Čeští podnikatelé jsou diskriminováni

- Dle přístupové smlouvy je omezeno právo českých podnikatelů v některých sektorech nabízet své služby na trhu staré EU. To se týká především nákladní dopravy, ale také některých dalších profesí. Příkladem je vnitrostátní silniční doprava na cizím území (kabotáž), kde přístupová smlouva definovala přechodné období v délce až 5 let (2+2+1).
- Německo a Rakousko, které si odklad liberalizace vynutily, budou zákaz kabotáže plně aplikovat minimálně první dva roky. Pro další dva roky stačí námitka nebezpečí vážných otrěsů na jejich trzích, aby se zákaz o další dva roky prodloužil. I posledního prodloužení o jeden rok lze dosáhnout pouhým sdělením.

Silniční síť není chráněna

- Vláda ČR při jednání o přístupové smlouvě zcela opominula otázku regulace provozu na komunikacích v ČR. Po vstupu do EU tak vláda ztratila jakékoli právo na regulaci především kamionové dopravy, s výjimkou možnosti zavedení mytného.
- Když vstupovalo do EU v roce 1995 Rakousko, vymohlo si přechodné období na možnost regulace kamionové dopravy na rakouských dálnicích. Rakouská vláda tak má své dálnice pod kontrolou.
- Česká vláda navíc zaspala při zavádění elektronického mýta a v důsledku toho je nyní situace na českých dálnicích zoufalá. Nárůst kamionové dopravy po rozšíření EU činí více než 50 %. To je hlavně z toho důvodu, že kamiony, které dříve jezdily přes Rakousko do západní Evropy, nyní jezdí téměř zdarma přes ČR.

Problém čističek odpadních vod

- Vláda ČR při jednání o přístupové smlouvě sama navrhla, že do roku 2010 splní podmínky směrnice o čistírnách odpadních vod. Zde se jedná o zajištění čističky odpadní vody ve všech obcích nad 2000 obyvatel. Vláda učinila tento závazek samostatně bez konzultace s městy a obcemi a nevyčlenila na jeho splnění žádné prostředky. Právní závazek je tak učiněn vládou za obce, které nesou důsledky případného nesplnění této povinnosti. Svaz měst a obcí ČR odhaduje, že splnění této povinnosti bude stát do roku 2010 cca 100 miliard korun. Tyto prostředky nejsou k dispozici, a proto i nynější vláda v roce 2005 neúspěšně žádala Brusel o odložení termínu tohoto závazku.
- V tomto kontextu je třeba upozornit na skutečnost, že v ostatních nových členských zemích existují v dané oblasti přechodná opatření až do roku 2015.

ČR hrozí pokuta kvůli tzv. nadlimitním zásobám potravin

- Vláda ČR při jednání o přístupové smlouvě podepsala závazek učinit opatření k zabránění vzniku tzv. nadlimitních zásob potravin, u kterých měly nové členské státy nižší clo než EU. Nyní za nesplnění tohoto závazku Evropská komise hrozí České republice pokutou ve výši 47 milionů euro (téměř 1,5 miliardy korun). Opět příklad špatně dojednaných podmínek přístupové smlouvy.

Výjimka na osvobození od DPH u převodu stavebních pozemků

- Vláda argumentuje tím, že se jí podařilo podpořit výstavbu bytů vyjednáváním nižší sazby na stavební práce pro účely bydlení. Na druhé straně ostatní přístupující země získaly na rozdíl od nás výjimku na osvobození od DPH u převodu stavebních pozemků, což u nás platilo doposud. Zařazení převodu do 19% sazby DPH znamená zvýšení cen pozemků.

Výjimka na zařazení restauračních služeb do snížené sazby DPH

- Na rozdíl od Polska, Maďarska, Slovinska a Kypru u nás došlo ke zdražení restauračních služeb zařazením do 19% sazby DPH. Sníženou sazbu DPH dnes dokonce využívá 8 zemí původní „patnáctky“. Podnikatelé si stěžují, že řada z nich začne krachovat. Sdružení restaurací a hotelů očekává, že v pohostinství a ubytování přijde o práci kvůli vyšší DPH až 20 tisíc lidí z dnešních 120 tisíc.

Sedmileté období pro nákup zemědělské půdy

- Vláda v přístupové smlouvě vyjednala dvě výjimky z pravidla volného pohybu kapitálu týkající se nabývání nemovitostí v ČR zahraničními fyzickými osobami: po dobu 7 let pro zemědělskou půdu a po dobu 5 let ostatní nemovitosti. Tento „úspěch“ prezentovala jako výměnnou restrikcí za omezení volného pohybu pracovních sil českých občanů v EU.
- Ve skutečnosti jsou omezení nabývat nemovitosti zahraničními fyzickými osobami v devizovém zákoně nedostatečná. Umožňují jim nabývat nemovitosti na základě průkazu o povolení pobytu v ČR, jehož získání je velice snadné a je spíše byrokratickou přítěží než omezením nabývání nemovitostí.

Kvóty na dovoz a vývoz hliníku

- Čeští zpracovatelé hliníku jsou znevýhodněni vůči velkým evropským společnostem vlivem nedůrazného vyjednání podmínek přístupové smlouvy k EU. Primární hliník odebírají na základě dlouhodobých smluv z Ruska, přičemž na tento způsob dovozu je uvalena šestiprocentní celní sazba. Např. Maďarsko vyjednalo výjimku na tři roky, maďarské společnosti tedy mohou nakupovat z Ruska primární hliník bez těchto celních omezení.

Zvýšení nákladů na stavební práce pro komunální sektor

- Vláda stále argumentuje tím, že EU přinese našim městům a obcím možnost získat velké zdroje peněz z evropské regionální politiky. V praxi je však čerpání těchto peněz v letech 2004–2006 velmi omezené. Pro roky 2007–2013 nejsou tyto prostředky dosud vůbec definovány, protože není schválena rozpočtová perspektiva EU 2007–2013. Okamžitý negativní efekt na města a obce však mělo rozhodnutí české vlády zavést sazbu 19% DPH na stavební práce nesouvisející s bydlením, a to již od 1. 1. 2004. Evropská unie přitom od nás požadovala platnost tzv. základní sazby DPH až od data vstupu do EU, tj. od 1. 5. 2004, a navíc požadovala zvýšení pouze na 15 %, a nikoli na 19 %.

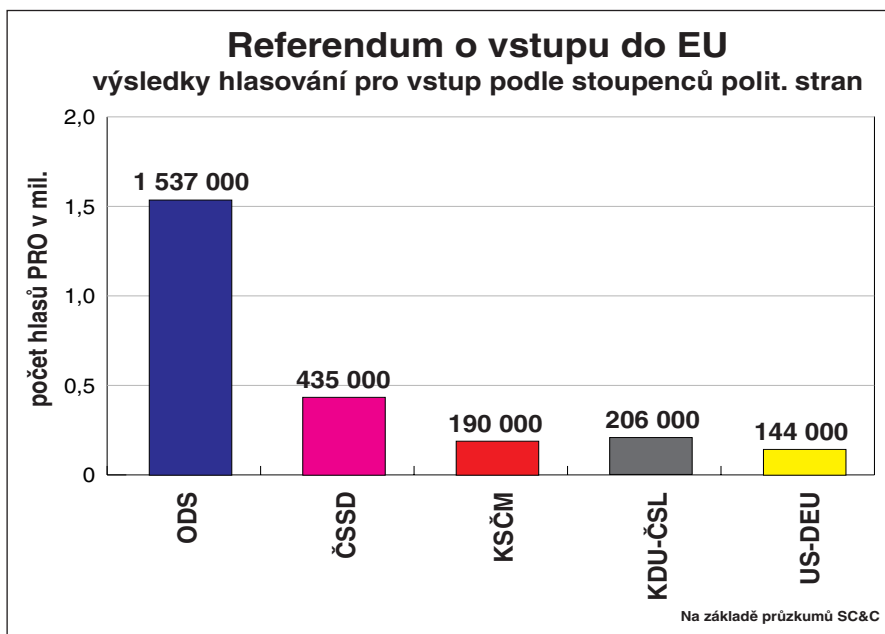
Programové prohlášení vlády V. Špidly, 2002:

„Získat občany České republiky pro co nejširší účast v referendu a pro vyjádření souhlasu se vstupem naší země do EU vláda chápe jako jeden ze svých stěžejních úkolů.“

Voliči vládních stran ignorovali referendum ke vstupu do EU

- Referendum ke vstupu do EU, které se konalo v červnu 2004, se stalo fiaskem vládní „proevropské“ politiky. Voliči ČSSD, KDU-ČSL a US-DEU dohromady podpořili vstup do EU v referendu v dvojnásobně menším počtu než potenciální voliči ODS. A to navzdory rozsáhlé vládní propagandě a kampani jednostranně podporující vstup do EU v celkové částce 200 milionů korun. To jen svědčí o neschopnosti vládní koalice přesvědčit své potenciální voliče podpořit integraci ČR do evropských struktur.

Programové prohlášení vlády V. Špidly, 2002:

„Ve vztahu k otázkám, souvisejícím s koncem a výsledky II. světové války, bude vláda vycházet z usnesení PS PČR č.2235 ze dne 24. 4. 2002.“

Nelogické humanitární gesto

- Tento záměr porušil Jiří Paroubek, když přišel v létě s jednostranným návrhem tzv. humanitárního gesta vůči německým antifašistům, navíc zcela nelogicky prezentovaným při státní návštěvě Rakouska. Tím jako první český politik po roce 1989 porušil doposud konsensuální zásadu neotevírat záležitosti spjaté s II. světovou válkou.

Programové prohlášení vlády S. Grosse, 2004:

„Vláda bude usilovat o přípravu referenda o schválení Smlouvy o Ústavě pro Evropu ve spojení s řádnými volbami 2006.“

Projekt „evropské ústavy“ zkrachoval

- Vládní koalice považovala za hlavní prioritu v zahraniční politice prosazení „evropské ústavy“. Po jejím pádu v referendech ve Francii a Nizozemí je její současná podoba podle platných mezinárodních smluv neplatná. Ukazuje se, že tento umělý projekt neměl šanci na úspěch, jelikož byl dílem spíše některých evropských politických elit než přání a tužeb občanů.
- Z tohoto důvodu je prosazování referenda o „evropské ústavě“ společně s volbami 2006 nereálné, stejně jako její případná ratifikace v Parlamentu ČR.

Programové prohlášení vlády V. Špidly, 2002:

„Nedílnou součástí zahraniční politiky vlády ČR bude i zahraniční rozvojová spolupráce.“

Rozvojová pomoc je roztržštěná

- Rozvojová pomoc je dodnes roztržštěna mezi řadu ministerstev, není jednotně koordinována a neslouží tudíž jako účinný nástroj zahraniční politiky.

Programové prohlášení vlády V. Špidly, 2002:

„Vláda vytvoří podmínky pro posilování jednotné prezentace ČR v zahraničí.“

Prezentace ČR není jednotná

- Nestalo se – prezentace ČR není jednotná, ale je nadále roztržštěna na oblast kultury, cestovního ruchu, obchodu a investic, které nejsou vzájemně propojeny. Místo jednotného organizačního zastřešení se prezentací ČR do zahraničí zabývá na 13 útvarů státní správy či příspěvkových a rozpočtových organizací – výsledkem je plýtvání penězi, nekoordinovanost, přezaměstnanost zbytečnými úředníky.

Programové prohlášení vlády S. Grosse, 2004:

„Vláda vytvoří podmínky pro efektivní využívání evropských finančních nástrojů, zejména strukturálních fondů a Fondu soudržnosti a bude věnovat velkou pozornost projednávání finanční perspektivy WEU na roky 2007–2013.“

ČR vyjednala nízký podíl z fondů EU

- ČR má vyjednaný celkové platby pro období 2004–2006 ve výši 2,6 miliardy eur. Pro srovnání – podobně lidnaté Maďarsko má celkový rozpočet na tyto výdajové položky otevřen do výše 3,2 miliardy eur.
- Ve srovnání s původními členskými zeměmi do nově přistoupivších zemí obecně plyne relativně mnohem méně peněz. Nízkou ochotu k solidaritě dokládá skutečnost, že ve stávající finanční perspektivě v letech 2000–2006 činí rozpočet pro staré členské země celkem 213,4 miliard eur v cenách roku 1999, zatímco pro nové členské země je to 21,7 miliard eur (pro srovnatelnost částek – zajištění stejného období – by tato částka činila 50,6 miliard eur).

Čerpání prostředků z fondů stagnuje

- Samotný proces rozhodování a přidělování peněz je příliš zdoluhavý a obsahuje příliš mnoho kroků. To také způsobuje, že se peníze ke konečným příjemcům dostávají pozdě. Zatímco jednotlivá ministerstva neustále vydávají optimistická prohlášení, evropské peníze zatím v ČR viděl málokdo. Rok po vstupu do EU čerpání prostředků ze strukturálních fondů stále stagnuje. V červenci 2005 se nepodařilo čerpat více než 3 % prostředků vyčleněných pro rok 2004.

Labyrint strukturálních fondů

- Systém čerpání z fondů, jak ho nastavila socialistická vláda, je nepřehledný a komplikovaný. Dosáhnout na evropské peníze znamená zorientovat se ve spleti desítek zprostředkujících subjektů, což je příliš náročné. Řada žadatelů se tak musí obracet na drahé služby komerčních poradenských firem, nebo často s náročnou a výsledkem nejistou přípravou projektů ani nezačne.
- Kupříkladu, když obec bude chtít zlepšit kvalitu služeb v domově pro seniory, musí s žádostí na příslušný odbor ministerstva práce a sociálních věcí. Bude-li však chtít rekonstruovat budovu domova, má se obrátit na agenturu ministerstva pro místní rozvoj Centrum pro regionální rozvoj. Bude-li potřebovat revitalizovat zastaralou průmyslovou infrastrukturu, musí oslovit CzechInvest. Se zemědělskou problematikou jde na Státní zemědělský intervenční fond. Bude-li chtít zkvalitnit výuku ve své škole, musí na odborný útvar ministerstva školství.

Nezdravé veřejné finance znamenají omezené zdroje

- Celkově je možné ze strukturálních fondů čerpat až do celkové výše 4 % HDP. Pro současné programovací období jsme hluboko pod tímto potenciálem. Již v současné době je však obtížné pro veřejnou správu nalézt zdroje pro kofinancování.
- Pokud neproběhne skutečná reforma veřejných financí, nebudeme schopni tohoto potenciálního prostoru využít. Vstupem Bulharska a Rumunska se bude naopak dále snižovat.

Finanční spoluúčast samospráv je problém

- Každý příspěvek z fondů musí být spolufinancován až z 50 % českou stranou, územní samosprávou. Přitom systém je nastaven tak, že se celá částka za celý projekt musí zaplatit předem a teprve časem se část těchto prostředků vrací z fondů zpět.
- Požadavek na tuto finanční spoluúčast je velkou bariérou. Řada samospráv nemá volné finanční prostředky a účast v projektu pro ně představuje velkou finanční zátěž. Tento systém tak může vést k zadlužování obcí, a tedy budoucích generací.

Programové prohlášení vlády S. Grosse, 2004:

„Vláda vytvoří organizační předpoklady pro účinné zajištění evropské agendy.“

Členství ČR v EU přineslo negativní dopady na české zákonodárství

- Vstup do EU přinesl českému zákonodárství řadu palčivých problémů. Ty byly způsobeny vlivem nedostatečného vyjednání podmínek přístupové smlouvy do EU nebo nesprávné implementace právních norem EU, a sice s důrazem na obchodní a daňové právo. Zde je podíl socialistických vlád na tomto stavu neoddiskutovatelný.

ČR je poslední v přebírání legislativy EU

- Ačkoli se vláda deklaruje jako „proevropská“, je Česká republika na pomyslném posledním místě ze všech nových členských států v počtu převzatých směrnic EU do českého práva.
- Důsledkem je skutečnost, že Evropská komise již zahájila proti ČR několik řízení o porušení evropského práva. Kromě toho může být ČR považována v EU jako nejpasivnější člen, což může mít dopady na vyjednávací pozici v rámci dalšího fungování a utváření pozice České republiky v EU.

Chybějí překlady evropského práva

- Nedostatek českých překladů evropské legislativy znemožňuje aplikaci práva Evropské unie před českými soudy. **Velké množství evropských nařízení stále není publikováno v českém jazyce.**
- Důsledkem je skutečnost, že české soudy nebudou řádně aplikovat evropská nařízení, neboť mohou přistupovat k nepřeloženým nařízením tak, že jsou v českém právu nevymahatelná. Ačkoli za překlad zodpovídá EU, český stát (Ministerstvo spravedlnosti ČR) není příliš aktivní. Současný stav vede k tomu, že čeští občané často nevědí, zda se mají řídit českými zákony, nebo nařízením EU, která jsou závazná bez další implementace do českého právního řádu.

Zvýšení DPH bylo zbytečně vysoké

- K přesunu významné části služeb ze snížené do základní sazby DPH ve výši 19 % (např. telekomunikační služby) došlo již z účinností od 1. 1. 2004, a to nepochybně z důvodu zvýšení příjmů státního rozpočtu. ČR při schvalování nového zákona o DPH nevyužila všech možností evropské legislativy pro uplatnění snížené sazby daně.
- Až do novelizace zákona o DPH, účinné od 1. 1. 2005, podléhaly některé služby „bezdůvodně“ základní sazbě DPH, což vedlo k neúměrnému a nepodloženému daňovému zatížení. Jednalo se např. o vstupné do historických památek, muzeí, zoologických a botanických zahrad, na sportoviště, o stavební práce u objektů pro sociální bydlení nebo ubytování studentů ve vysokoškolských kolejích v rámci jejich studia, lyžařské vleky (nikoli však lanovky) apod.

Rozpory s daňovou legislativou EU

- Některá ustanovení směrnic EU byla nepřesně implementována do českého zákona o DPH, což může vést k nejasnostem např. při registraci zahraničních podnikatelů v ČR nebo až k dvojímu zdanění některých plnění.
- V některých případech český zákon o DPH stanoví z pohledu plátců daně přísnější podmínky, než které vyžadují směrnice EU (stanovení základu daně pro bezúplatně poskytnutá plnění, poskytování reklamních předmětů a vzorků v rámci podnikání).

Úprava sociálního zabezpečení je zmatečná

- V úpravě sociálního zabezpečení panuje zmatečná situace. Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR nemá jasný a průhledný způsob výkladu evropských norem práva sociálního zabezpečení, čímž se stává nejasná rovněž česká legislativa.
- U občanů EU s dlouhodobým pobytem na území ČR proto nelze vždy jednoznačně posoudit, zda mají být pojištěni v ČR, či v jejich domovském či jiném státě. MPSV je pasivní, neboť nevydalo okresním správním úřadům sociálního zabezpečení žádné instrukce o tom, jak má být evropská legislativa v této oblasti aplikována.
- Zároveň platí, že navýšená DPH po vstupu do EU se zachováním nezměněné vysoké míry výše zdravotního a sociálního pojištění bezesporu ohrožuje konkurenceschopnost ČR oproti ostatním státům EU.

Platební systém pro obchod s léčivy je neprůhledný

- České ministerstvo zdravotnictví nedostatečně implementuje směrnice EU o proplácení léčiv ze systému veřejného zdravotního pojištění. Dle směrnic EU má být výše proplácení u každého léku stanovena podle objektivních kritérií ve formě individuálního správního řízení mezi regulátorem a farmaceutickou společností, která přihlašuje lék.
- Neexistence fungujícího systému veřejného zdravotního pojištění vede k tomu, že ministerstvo zdravotnictví jednostranně rozhoduje o výši proplácení, aniž by do tohoto procesu mohli výrobci léků zasáhnout a mohli přiznat vyšší proplácení nechat přezkoumat v odvolacím či jiném řízení.
- Evropská komise již kvůli tomu zahájila proti ČR řízení o porušení evropského práva a rovněž skupina senátorů (většina z nich z ODS) podala dvě ústavní stížnosti na zrušení příslušné části zákona o veřejném zdravotním pojištění a prováděcí vyhlášky.

Problémy bankovního sektoru

- V důsledku podcenění ze strany českých vyjednavců a Ministerstva financí ČR došlo k tomu, že český finanční (zejména bankovní) sektor byl před českým vstupem do EU podroben ze strany Evropské komise přísné a zdlouhavé revizi privatizačních postupů z hlediska jejich souladu s veřejnou podporou.
- Důsledkem bylo to, že český stát a banky musely vynaložit velké úsilí a značné prostředky na to, aby obhajovaly před Evropskou komisí již dávno uzavřené privatizace českých bank. Přitom v případě negativního posouzení ze strany Evropské komise existovala reálná hrozba zrušení nebo vrácení státních záruk, kapitálových injekcí a jiných opatření učiněných v minulých letech na pomoc finančnímu sektoru.

Omezení dispozice s majetkem obchodních společností

- Špatná implementace směrnic EU do Obchodního zákoníku vede k fatálnímu problému. České obchodní společnosti musí postupovat podle komplikovaných ustanovení Obchodního zákoníku, upravujících fúze a rozdělení při jakémkoli prodeji či nabytí majetku a závazků od jiné společnosti. Jde o přísnější regulaci bez racionálního odůvodnění. Poslanec a stínový ministr spravedlnosti Jiří Pospíšil (ODS) na toto riziko upozorňoval nejméně dvakrát při projednávání novely Obchodního zákoníku v Poslanecké sněmovně.

Programové prohlášení vlády S. Grosse, 2004:

„Vláda si je vědoma potřeby existence smlouvy mezi ČR a Svatým stolcem.“

Vláda smlouvu neprosadila

- Vláda v této věci neučinila nic, aby dala najevo, jakým způsobem hodlá pokračovat po zamítnutí návrhu této smlouvy Poslaneckou sněmovnou, nebyla schopna identifikovat sporná místa a vyzvat k jednání o jiné smlouvě.

HODNOCENÍ MEZINÁRODNÍCH A DOMÁCÍCH INSTITUCÍ

Mezinárodní organizace

Mezinárodní organizace dlouhodobě kritizují českou ekonomiku

- Renomované mezinárodní instituce nešetří kritikou poměrů v Česku. Na neudržitelné státní finance, trvale rostoucí zadlužení země, nechuť k reformám a chabé investice do znalostí, které ženou zemi do krize, už upozornil snad každý od EU, Evropské centrální banky, Světové banky, Mezinárodního měnového fondu, OECD, po renomovanou agenturu Standard & Poor's. O kredibilitě zmíněných institucí si ve vyspělém světě nedovolí nikdo pochybovat. Hrají roli nezávislých auditorů a jejich hodnocení jsou velmi užitečná především pro voliče. Bez ideologických frází se dozví, jak politici nakládají s jejich penězi a zda zemi vedou k prosperitě, či ke krizi.

OECD

Ekonomická zpráva o ČR listopad 2004

- Podle pravidelné výroční studie OECD má ČR největší potíže s fiskální politikou, podporou podnikání a nefunkčním trhem práce.
- OECD upozorňuje na velké výdaje vlády a vysoké rozpočtové schodky. Pozornost by měla ČR podle zprávy věnovat reformě zdravotnictví a penzijního systému, se kterými zatím ani nezačala. Podle OECD dále v Česku přetrvávají byrokratické a legislativní překážky zakládání a rozjezdu podnikání a trh práce není funkční tak, jak by měl být. Vysoké zdanění práce snižuje flexibilitu pracovní síly a vede k únikům do sféry šedé ekonomiky. Organizace rovněž upozornila na hrozící past chudoby, která hrozí zejména rodinám nezaměstnaných. Vyřešené není ani bydlení, což s sebou nese nízkou mobilitu pracovní síly. Největší problém však představuje důchodová reforma. Pro konsolidaci veřejných rozpočtů je nezbytná, zatím však nemá ani reálné obrysy.

České důchody patří k nejnižším duben 2005

- Podle studie o penzích OECD platí průměrně vydělávající Čech státu na penzi jedny z nejvyšších odvodů v Evropě. Za léta strávená v důchodu však naopak dostane jednu z vůbec nejnižších částek. Velmi časný odchod do starobního důchodu (muži okolo 60 let) je jedním z hlavních důvodů, proč lidé v Česku musí ve stáří vyžít s méně penězi než ostatní Evropané. Ve většině vyspělých zemí se do důchodu chodí až v 65 letech.

Ekonomický výhled ČR květen 2005

- V pravidelné publikaci o výhledech členských zemí se OECD vyslovuje pro urychlení strukturální reformy a pro rychlejší pokrok při zlepšování podnikatelského prostředí v zemi. Za hlavní zdroj nejistoty OECD považuje vývoj poptávky po českém exportu. Z dlouhodobého hlediska považuje za velké riziko pro hospodářský růst velmi pomalé tempo strukturálních reforem. Realizaci řady záměrů vlády v této oblasti brzdí fakt, že kabinet má v parlamentě jen těsnou většinu. Zvýšení efektivity zdravotnictví a změn v penzijním systému by tak nemuselo být dosaženo včas na to, aby bylo možné čelit zrychlenému stárnutí obyvatelstva.

Doporučení OECD České republice ohledně životního prostředí květen 2005

- V zevrubné zprávě o stavu životního prostředí v České republice adresovala OECD Česku na pět desítek doporučení, jak zlepšit svou činnost v této oblasti. Ministr Libor Ambrozek za největší problémy označil vysokou energetickou náročnost českého hospodářství, znečištění ovzduší kvůli nárůstu automobilové dopravy a nedostatečné využívání ekonomických nástrojů v zájmu zlepšení životního prostředí. Zde jde třeba o příliš nízké ceny energie pro podniky nebo o to, že poplatky za znečišťování se nemění, takže ztrácejí motivační prvek.

Světová banka

Světová banka: Česko stagnuje září 2004

- Podle zprávy Světové banky o stavu podnikatelského prostředí ve 145 zemích světa ČR skončila ve čtvrté desítkce jako sice stabilní země, kde se však k výrazným reformám zatím neodhodlali. Naopak Slovensko, Litva a Polsko patří do první desítky zemí světa, které loni nejvíce zlepšily podmínky pro podnikatele. Každý stát byl

hodnocen podle toho, jak dlouho trvá založení firmy, jak obtížné je přijmout či propustit zaměstnance, zda jsou dostupné úvěry, jak pracují soudy a zda je účinné úpadkové právo. Zkoumali také, jak státy chrání investory. Zpráva má význam především pro firmy, které chtějí v některé zemi investovat.

- Podnikatelům v Česku nejvíce vadí extrémně dlouhá doba, než zbankrotuje neúspěšná firma. Z šestadvaceti hodnocených zemí střední a východní Evropy a centrální Asie, kam byla zařazena i Česká republika, skončila poslední. Vyhlášení bankrotu zde podle zprávy trvá 9,2 roku. V Bělorusku 5,8 roku, na Slovensku 4,7 roku. Mezi zeměmi západní Evropy jsou nejlepší Švédsko (0,7 roku) či Belgie (0,9 roku).

Světová banka kritizuje české reformy

leden 2005

- Světová banka kritizovala pomalý přístup Česka k reformám a za příklad dala sousední Slovensko. Podle českých ekonomů je studie Světové banky pro ČR sice nelichotivým, ale pravdivým hodnocením. ČR vychází z prognózy Světové banky jako země s nejnižším hospodářským růstem a zároveň s největšími schodky veřejných rozpočtů. Zatímco všechny ostatní země střední a východní Evropy chtějí splnit podmínky pro přijetí eura do roku 2007, Česko to jako jediné plánuje až o rok později.

Světová banka vytýká ČR mnohé nedostatky

duben 2005

- Světová banka vytýká ČR mnohé nedostatky. Jde hlavně o strukturální reformy důchodového systému a zdravotnictví a také o schodky veřejných rozpočtů.

Evropská komise

Dělejte něco s dluhy, varuje Brusel

červen 2004

- V hodnocení pro zasedání ministrů financí Evropská komise kritizovala ČR za nedostatečné reformy veřejných financí a také za to, že se jí jen chabě daří brzdit státní dluhy, které dusí ekonomiku a životní úroveň. Šlo o první ostrou kritiku ČR po jejím vstupu do Unie.

ČR je z celé Unie nejhorší v tempu přejímání legislativy

leden 2005

- Česko má ze všech 25 členských zemí EU nejhorší skóre v tempu přejímání unijní legislativy. Ozámila to Evropská komise s tím, že český deficit na začátku roku 2005 činil 151 unijních směrnic (z celkových 522), které dosud nebyly vtěleny do národního právního řádu. Pro srovnání: Slovensku na 23. pozici zbývá převést do národního práva 99 směrnic (6,3 procenta) a předposlednímu Lotyšsku zbývá 110 směrnic, tedy sedm procent.

Česká republika a Lisabonský proces

duben 2005

- Podle hodnocení Evropské komise za pět let od vyhlášení Lisabonské strategie na podporu ekonomiky učinila Česká republika z 27 evropských zemí (členských států EU, Rumunska a Bulharska) nejmenší pokrok v oblastech, jako jsou vzdělání, výzkum a podpora podnikatelského prostředí. Právě tato měřítka přitom Unie na posledním summitu v Bruselu schválila jako nejdůležitější a vyzvala země, aby se soustředily výhradně na ně.
- K hlavním cílům: 3 % HDP investovaným do vědy a 70 % lidí v produktivním věku, kteří pracují, má Česko stále velmi daleko a mezera se zužuje jen velmi pomalu. (Dnes stát na vědu vydává necelých 0,6 % HDP – 16,5 mld. Kč. Firmy do téže oblasti investují další necelé dvě desítky miliard, a celkové výdaje tak dosahují 1,3 % HDP. Průměr EU činí 1,9 %. Celková zaměstnanost v ČR nyní činí asi 65 %.) Špidlova i Grossova vláda se přihlásily k Lisabonské strategii jako k jedné z hlavních priorit svého programu, hodnocení z Bruselu je signálem, že ministři toho příliš nepodnikají.
- Ve většině kritérií dosahuje Česká republika ve srovnání s ostatními členskými státy průměrných výsledků. Podle poslední hodnotící tabulky plnění Lisabonských cílů Centra pro evropskou reformu (CER) se Česko dostalo na 16. místo „Lisabonské ligy“. Česká republika za ostatními členskými státy zaostává především co se týče produktivity práce. Zde dosahuje pouze 64 % průměru EU.

Evropská centrální banka

ECB kritizuje ČR za deficit a trh práce

říjen 2004

- Vysoké zadlužení státní kasy, nutnost začít s penzijní reformou a zlepšit fungování trhu práce. To jsou hlavní body kritiky Evropské centrální banky (ECB) vůči české ekonomice. Obsahuje je hodnocení každé z nových zemí Evropské unie, jak se jim daří, nebo nedaří plnění podmínek pro přijetí jednotné evropské měny. „Disciplinami“

jsou výše inflace, úrokové míry, poměr veřejného dluhu a deficitu státního rozpočtu k hrubému domácímu produktu (HDP). Právě poslední kritérium dělá ČR největší potíže. Banka vytyká Česku kromě vysokého schodku státního rozpočtu také stav trhu práce. Zlepšení jeho fungování by podle ECB napomohlo ke snížení strukturální a dlouhodobé nezaměstnanosti, ale i k nižším výdajům státu, zejména v sociální oblasti. Pokud by stav svých veřejných financí ČR nenapravila, neudrží podle ECB veřejný dluh pod 60 procenty HDP, což je jedno z kritérií pro přijetí eura.

Světové ekonomické fórum

Konkurenceschopnost českého hospodářství se zhoršuje

říjen 2004

- Ani stamiliony korun, které plynou na podporu tuzemských podniků, nebo pokusy o reformu veřejných financí nevylepšily obraz české ekonomiky v očích zahraničních ekonomů. Podle žebříčku Světového ekonomického fóra Česko v roce 2004 kleslo o jednu příčku na čtyřicáté místo v porovnání 104 států. A to z hlediska jejich konkurenceschopnosti vůči ostatním zemím světa. Důvodem, proč si tuzemské hospodářství v očích světa pohoršilo, je hlavně celkový stav ekonomiky, především dluhy veřejných rozpočtů. Kromě toho zahraniční ekonomové negativně hodnotili působení českých veřejných institucí, které by měly podporovat domácí podnikatelské prostředí. Kromě problémů hospodářství by vláda měla začít řešit vymahatelnosti práva.

Mezinárodní měnový fond

MMF vyzval vládu, aby rychle přijala reformy

srpen 2004

- Mezinárodní měnový fond (MMF) ve své výroční zprávě o ČR vyzval Grossovu vládu, aby rychle přijala reformy, které by umožnily ekonomice využít svůj potenciál. Vláda musí podle fondu šetřit, snížit deficit státního rozpočtu a ozdravit veřejné finance. I když rychlejší ekonomický růst může přinést do státní pokladny neočekávané příjmy, měla by je vláda využít na snížení schodku, a ne je utratit. Celkový výhled české ekonomiky MMF vyhodnotil jako příznivý.

Ratingové agentury

Standard & Poor's snížila kvůli rozpočtu rating ČR

září 2004

- Přední mezinárodní ratingová agentura Standard & Poor's snížila hodnocení dlouhodobých korunových závazků České republiky o jeden stupeň na hodnotu A z dosavadního A+. Je to jasná odpověď finančních trhů na neschopnost vlády stabilizovat veřejné finance. Za důvod snížení ratingu agentura označila zhoršující se stav veřejných financí a špatné vyhlídky na to, že by nynější vláda udělala v rozpočtové oblasti nápravu. „Deficity veřejných financí se v posledních letech zvýšily a dluhové břemeno nadále rychle roste. Vyhlídky na obrát v tomto zhoršování zůstávají nejisté kvůli předpokládaným obtížím v uplatňování plánované politiky,“ uvedla analytička agentury Beatrix Merinová. Podle ní se rovněž objevily obavy z dlouhodobé neudržitelnosti vývoje, protože se odkládají potřebné reformy důchodového a zdravotnického systému. Agentura Standard & Poor's snížila své hodnocení ČR jako dlužníka již podruhé během volebního období současné koaliční vlády. Kroky ratingových agentur se řídí investoři, pro které je to znamení důvěryhodnosti vlády a signál k tomu, aby půjčovali Česku za vyšší úrok.

Vládu kritizuje NKÚ i ČNB

Činnost sociálnědemokratických vlád, jednotlivých ministerstev a dalších státem spravovaných subjektů pravidelně kritizuje Nejvyšší kontrolní úřad (NKÚ). Hospodaření vlády se nelíbí ani České národní bance (ČNB), která kritizuje především absenci slibovaných reforem a narůstající zadlužování státu.

Česká národní banka

červen 2005

- ČNB zpochybňuje přijetí eura v ČR do roku 2010, jak plánuje současná koaliční vláda. Příčinu vidí v pomalé de-regulaci ekonomiky, jejíž dnešní stav je „přeregulovaný“. Vláda by podle představitelů centrální banky měla zpružnit trh práce, snížit výdaje a zmenšit byrokracii. Kromě toho banka kritizuje otálení vlády s reformami penzijního systému, zdravotnictví a rozpočtu.

- ČNB kritizovala i návrh ministerstva financí na „zlepšení postavení klientů bank v ČR“, jehož cílem je omezit poplatky u finančních ústavů. Podle centrální banky tento návrh představuje velmi silné zásahy státu do cenových ujednání. Poplatky bank by neměl regulovat stát, určování jejich výše by podle ČNB mělo být doménou soukromého sektoru.

Nejvyšší kontrolní úřad

- NKÚ upozorňuje na dlouhodobý nárůst vládního dluhu, ovlivněný zejména schodkovým hospodařením státního rozpočtu. Vysoké tempo růstu zadluženosti bylo dosud kompenzováno inkasem privatizačních příjmů. Jejich vliv bude ale postupně oslabovat, upozorňuje NKÚ.
- NKÚ konstatuje, že hospodaření veřejných rozpočtů a vývoj vládního dluhu dokládají od roku 1998 soustavně se prohlubující fiskální nerovnováhu.
- Podle každoročních výročních zpráv Nejvyššího kontrolního úřadu **státní orgány nevěnují hospodaření s majetkem státu náležitou pozornost**, zejména z hlediska jeho evidence a inventarizace.
- **Zadávání státních zakázek** podle NKÚ **vykazuje mnoho nedostatků**, státní instituce často porušují zákon o zadávání státních zakázek. Důsledkem tohoto stavu je vytváření příznivých podmínek pro vznik a rozšiřování korupčního prostředí, zejména při výběru dodavatelů staveb. Alarmující je skutečnost, že na tyto nedostatky poukazuje NKÚ na základě výsledků své kontrolní činnosti pravidelně již několik let.
- Jako příklad závažných nedostatků při zadávání státních zakázek v roce 2004 NKÚ uvádí postup ministerstva obrany, které v rámci realizace Programu bezpečnostních investic NATO vybíralo dodavatele na základě neprůhledného hodnocení nabídek.
- **Ministerstva školství, kultury a zdravotnictví** neoprávněně čerpala více než miliardu korun z prostředků určených k vyrovnání restitučních nároků. Peníze ministerstva použila na jiné účely.
- Při výstavbě a provozování železničních koridorů bylo 92 miliónů korun použito neoprávněně, nad rozsah schváleného programu modernizace koridorů.
- **Státní fond dopravní infrastruktury** nevyužil od roku 2001 účelně téměř 15 miliard Kč, tedy asi dvanáct procent svých příjmů z posledních let.
- **Ministerstvo kultury a Státní fond bydlení** vynaložily 261,7 miliónů, resp. 157 miliónů korun, v rozporu se zákonem a právními předpisy.
- NKÚ kritizoval způsob, jakým **Česká konsolidační agentura** (ČKA) nakládá s dluhy, převedenými na agenturu ze státních bank. Při prověrce prodaných pohledávek za 120 miliard Kč zjistil NKÚ „výnosnost“ pouhých 8,5 miliardy korun, tedy necelých sedm procent. Pokud se budou pohledávky prodávat ve stejném poměru i nadále, skončí činnost ČKA v roce 2007 ztrátou zhruba 300 miliard korun. ČKA funguje bez jakéhokoli dohledu. Její zřizovatel – ministerstvo financí – neprovedl za celou dobu její existence žádnou kontrolu.
- Kontrola hospodaření s prostředky státního rozpočtu na podporu národnostních menšin prokázala, že organizační složky státu dostatečně nekontrolovaly rozdělování peněz. Nestátní neziskové organizace tak neoprávněně čerpaly ze státního rozpočtu téměř pět miliónů korun.
- **Úřad vlády ČR** nevedl účetnictví tak, aby bylo úplné, průkazné a správné. Například byty, které byly smluvně určeny k uspokojování bytových potřeb členů vlády, soudců Vrchního a Krajského soudu v Praze, používal úřad v převážné míře k uspokojování bytových potřeb zaměstnanců ministerstev a dalších ústředních orgánů. Správu těchto bytů svěřil obchodní společnosti, přičemž nezabezpečil pravidelné převádění příjmů z nájemného na svůj příjmový účet ani zachycení této agendy ve svém účetnictví.
- NKÚ zjistil vážná pochybení v činnosti **Pozemkového fondu ČR**. Fond převáděl některé pozemky na neoprávněné osoby, mimo jiné na takové, jejichž předmětem podnikání je realitní činnost.
- NKÚ zjistil nedostatky v činnosti **ministerstva financí – Generálního ředitelství cel**. Výsledky kontroly ukázaly, že ve spotřebních daních i dani z přidané hodnoty stále existuje prostor pro daňové podvody a úniky. Finančním úřadům se také daří vymoci pouze malou část daňových nedoplatků.
- Kontrola Státního programu podpory cestovního ruchu prokázala, že **ministerstvo pro místní rozvoj** nemělo transparentní systém pro výběr akcí a výši podpory. Například dotaci pro víceúčelovou sportovní halu pro profesionální basketbalový klub zvedlo z doporučených 10 miliónů Kč až na 45 miliónů Kč, přičemž tuto akci zahrnulo do podprogramu zaměřeného na sportovně-rekreační činnost.
- NKÚ při kontrole finančních prostředků vynaložených na rozvoj dopravních sítí v ČR zjistil, že **Ministerstvo dopravy** dosud řádně nestanovilo priority v této oblasti. Za svou desetiletou existenci ministerstvo nevypracovalo jediný materiál, který by vláda schválila a který by odborně a komplexně řešil stěžejní otázky rozvoje dopravních sítí v ČR.

Vydala Hlavní kancelář ODS, Jánský vršek 323/13, 118 00 Praha 1
Tel. 234 707 111
e-mail: info@ods.cz, www.ods.cz

ODS © listopad 2005